

ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ
วันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการตรวจแล้ว วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สภารับรองในคราวประชุมสภาผู้แทนแห่งชาติ

ครั้งที่..... วัน.....เดือน..... พ.ศ.

สารบัญ

รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ
วันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๘
ณ ตึกรัฐสภา

หน้า

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี	๑
ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี	๑
ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	
รายงานการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง	
วาระปฏิรูปที่ ๒ : การเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง	๑
<u>ผู้อภิปราย</u>	
- ศาสตราจารย์สมบัติ อังรังษีวงศ์	๒, ๓๑, ๗๕
- นายอมร วาณิชวิวัฒน์	๔
- พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา	๘
- นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา	๑๐
- นางจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์	๑๑
- นายประสาร มฤคพิทักษ์	๑๖
- นายทรงชัย วงศ์สวัสดิ์	๒๓
- นายบุญเลิศ คชายุทธเดช	๒๖
- นายดิเรก ถึงฝั่ง	๓๐
- พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช	๓๖
- นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	๓๘
- นายนิรันดร์ พันทรกิจ	๔๑

	หน้า
- นายเสรี สุวรรณภานนท์	๔๓
- นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	๔๕
- นายโกวิท ศรีไพโรจน์	๔๘
- นายสมเกียรติ ชอบผล	๕๑
- นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์	๕๓
- นายกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด	๕๕
- รองศาสตราจารย์สีปวงศ์ ธรรมชาติ	๕๗
- นายชาลี เจริญสุข	๖๐
- นายจีระรัตน์ นพวงศ์ ณ ออยุธยา	๖๒
- นายวสันต์ ภัยหลีกถี้	๖๕
- นายศักดิ์ดา ศรีวิริยะไพบูลย์	๖๗
- นายวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์	๖๙
- ศาสตราจารย์พิเศษกิติพงษ์ อรุณีพัฒน์พงศ์	๗๓
ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี	๗๗
ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี	๗๗
ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ	
ขอความร่วมมือจากท่านสมาชิกทุกท่านได้อภิปราย ตามกรอบเวลาที่กำหนดไว้	๗๗

แบบรายงานการตรวจแก้ไขรายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ

รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ
วันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๘
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๕ นาฬิกา
จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๒๔๑ คน

(เนื่องจาก นายเทียนฉาย กีระนันทน์ ประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ และ
ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่หนึ่ง ติดรชการ
นางสาวทัศนา บุญทอง รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง จึงปฏิบัติหน้าที่แทน)

นางสาวทัศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : สวัสดีค่ะ
ท่านสมาชิกคะ ขณะนี้มีสมาชิกลงชื่อมาประชุม จำนวน ๒๓๘ ท่าน ครบเป็นองค์ประชุมแล้ว
นะคะ ดิฉันขอดำเนินการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติค่ะ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

คือรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง

วาระปฏิรูปที่ ๒ : การเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง

ขอเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

ท่านกรรมการพร้อมไหมคะ ถ้าเพื่อที่ท่านกรรมการพร้อมแล้ว ขอเชิญ
ท่านประธานคณะกรรมการแถลงรายงานค่ะ

ศาสตราจารย์สมบัติ อารงธัญวงศ์ (ประธานกรรมการ) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน รายงานต่อไปนี้เป็นรายงานของคณะกรรมการ
ปฏิรูปการเมือง ซึ่งจะเป็นรายงานของชุดสุดท้ายของร่างแรก ซึ่งภารกิจของคณะกรรมการ
ปฏิรูปการเมืองนั้นตามที่ได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ก็มีประเด็นที่ได้รับผิดชอบนำมาศึกษา
หลายประเด็นด้วยกัน โดยเฉพาะประเด็นของเรื่องการปฏิรูประบบพรรคการเมือง
การปฏิรูปการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองแล้วก็องค์กรอิสระ เนื่องจากว่าภารกิจของ
คณะกรรมการปฏิรูปการเมืองถ้าท่านดูก็จะเห็นว่ามันจะเกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระ
แล้วก็กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปทางการเมือง ได้แก่ กฎหมายพรรคการเมือง
กฎหมายเลือกตั้งอย่างนี้เป็นต้น ดังนั้นภารกิจของคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง
ก็จะเกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญโดยตรงว่ารัฐธรรมนูญจะกำหนดหลักการไว้อย่างไร เกี่ยวข้อง
กับการกิจเหล่านี้แล้วเราถึงจะสามารถจัดทำร่างต่อไปในอนาคตได้ เพราะฉะนั้นในช่วงเวลา
ที่รัฐธรรมนูญยังไม่ได้ผ่านความเห็นชอบ การนำเสนอแนวคิดต่าง ๆ ทั้งเรื่องของระบบ
พรรคการเมือง การเลือกตั้ง และองค์กรอิสระก็จะเป็นการเสนอเกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา
วัตถุประสงค์ แล้วก็แนวทางการปฏิรูป และงานต่อไปก็คงจะเป็นการศึกษากลไกระบบและ
กระบวนการของการทำงานที่จะทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อรองรับรัฐธรรมนูญ
ในอนาคต หลังจากรายงานเสร็จแล้วก็จะขอน้อมรับความคิดเห็นจากสมาชิกทุกท่าน
ต่อประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งคณะกรรมการก็จะรวบรวมนำไปประมวลเพื่อประกอบ
การศึกษาเป็นแนวทางสำหรับการร่าง พ.ร.บ. ต่อไปในอนาคต เนื่องจากว่าประเด็น
ที่นำเสนอของคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองมีหลายประเด็นก็จะได้แบ่งผู้นำเสนอ
ที่รับผิดชอบในแต่ละเรื่อง เนื่องจากว่าคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองได้แบ่งออกเป็น
๔ คณะอนุกรรมการ -----

คือคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองและโครงสร้างองค์กรอิสระ คณะกรรมการปฏิรูประบบพรรคการเมือง คณะกรรมการปฏิรูปกลไกและระบบการเลือกตั้ง แล้วก็ คณะกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้การปรองดองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชน ทั้ง ๔ ชุดก็จะขึ้นมาช่วยในการนำเสนอรายงาน โดยจะขออนุญาต ท่านประธานนะครับที่จะมีผู้กล่าวรายงานดังต่อไปนี้

ท่านแรกก็คือเรื่องการปฏิรูประบบพรรคการเมือง โดยท่านอมร วาณิชวิวัฒน์

ท่านที่ ๒ จะนำเสนอการปฏิรูปการคัดเลือกคนดีเข้าสภา รายงานโดย พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา และท่านวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา

ประเด็นที่ ๓ การปฏิรูปคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะนำเสนอโดย ท่านจุไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์

ประเด็นที่ ๔ การปฏิรูปการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชน จะนำเสนอโดยท่านประสาร มฤคพิทักษ์ และอาจารย์ชาติชาย ณ เชียงใหม่

ประเด็นที่ ๕ การปฏิรูปสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน นำเสนอโดย ท่านทรงชัย วงศ์สวัสดิ์

ประเด็นที่ ๖ การปฏิรูปคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยท่านบุญเลิศ คชายุทธเดช

ประเด็นที่ ๗ การปฏิรูปคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เสนอโดยท่านดิเรก ถึงฝั่ง

แล้วก็ประเด็นที่ ๘ การปฏิรูปคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เสนอโดยท่านอลงกรณ์ พลบุตร

จริง ๆ แล้วเรื่องของการปราบปรามการฟอกเงิน การปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ป.ป.ช. และ ป.ป.ท. นั้นนะครับ ก็ถือว่าอยู่ในประเด็นเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชันเหมือนกัน ซึ่งแต่เดิมทางกรรมการได้พิจารณาเสนอน่าจะควรรวมกันทั้งหมด แต่ต่อมาหลังจาก ทบทวนแล้วก็มีความเห็นแตกต่างบางประการ ก็จะมีการแยกกันออกนะครับ ท่านผู้มีเกียรติ อาจจะเห็นว่านำเสนอคนเยอะ เสนอเยอะจังเลยนะครับ เดียวจะใช้เวลานานนะครับ เราได้ตกลงกันแล้วนะครับว่า ท่านประธานครับเราได้ตกลงกันแล้วว่าจะให้เสนอประเด็นละ ไม่เกิน ๑๐ นาที เพื่อความกระชับ เพราะฉะนั้นผู้นำเสนอก็จะเสนอเฉพาะสภาพปัญหา

วัตถุประสงค์และแนวทางการปฏิรูปนะครับ แล้วก็ขอความกรุณาจากท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ช่วยกรุณาอภิปรายให้ความเห็นเพื่อคณะกรรมการจะได้รวบรวมนำไปประมวลทำงานต่อไปนะครับ สำหรับการนำเสนอเบื้องต้นก็เท่านี้ จะขอท่านต่อไปให้นำเสนอเลยครับ ท่านประธานครับ

นางสาวทัศนาศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอเชิญค่ะ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพครับ และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ผมมีเวลา ๑๐ นาที แต่อาจจะใช้เวลาสัก ๑-๒ นาทีพูดในสิ่งที่มีความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือของรายงานชุดนี้ ท่านทั้งหลายคงทราบนะครับว่าในช่วงที่ผ่านมาผมมีข่าวออกไปในทางที่อาจจะกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสภาปฏิรูปแห่งชาติ โดยผมเองต้องรับผิดชอบด้วย เพราะว่าผมเป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นต้นเหตุ ซึ่งเป็นต้นเหตุที่ขอเรียนด้วยความเคารพว่าไม่มีเจตนาจะหมิ่นหรือทำให้สภาแห่งนี้ได้รับผลกระทบกระเทือนแต่อย่างใด คือปกติเราจะมีการแถลงข่าว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของคณะปฏิรูปกฎหมายที่ผมเป็นประธานอนุกรรมการอยู่ แล้วก็ในเรื่องของระบบพรรคการเมือง ในวันนั้นก็จะมีผู้สื่อข่าวก็มาถามเกี่ยวกับเรื่องประเด็น ซึ่งจะมีกฎหมายของพรรคการเมืองพูดด้วยวันนั้นซึ่งก็เดี๋ยวจะเล่าให้ฟังว่าเราได้มีความคืบหน้าอะไรไปบ้าง ก็ปรากฏว่าพอแถลงจบ นื่อง ๆ นักข่าวก็ไม่ได้ถาม แต่ผมก็บอกว่าช่วยถามเรื่องที่เรากล่าวได้ไหมอะไรอย่างนี้ เขาก็ถามนำมาเลยว่า สปช. จะอยู่หรือไป เสร็จแล้วผมก็ด้วยความเป็นครูบาอาจารย์ผมก็ตอบทุกคำถาม ผมอาจจะต้องใช้ความระมัดระวังมากขึ้นในอนาคต แต่ก็ต้องกราบขออภัยถ้าหากคำพูดอะไรของผมนี้ หรือคำชี้แจงอะไรที่ผ่านมาอาจจะทำให้ท่านทั้งหลายไม่สบายใจขอเรียนด้วยความเคารพว่าไม่มีเจตนาจะครับ แล้วก็ยังให้ความเคารพต่อความเป็นสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่าน แล้วก็อยากจะให้ภาพของสภาแห่งนี้เดินหน้าต่อไป แล้วก็รายละเอียดผมจะไปพูดในวันที่ ๒๔ ซึ่งทางประธานสภาได้พูดไว้ในการประชุมลับว่าเราจะมีการพูดคุยกันเป็นกันเองในระหว่างหมู่สมาชิกด้วยกัน -----

ผมกราบเรียนอย่างนี้ว่าพรรคการเมืองเป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญมากต่อระบบการเมืองของประเทศไทย ในอดีตที่ผ่านมาเราพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดจากความไม่น่าเชื่อถือ ความไม่ศรัทธาพรรคการเมืองของประชาชน บางคนเขาบอกว่าบางพรรคการเมืองไม่ต้องอาศัยความมีชื่อเสียงของพรรคก็ได้ อาศัยผู้นำของพรรคคนใดคนหนึ่ง แล้วก็ไปรวมเอาสมาชิกที่อยู่จากพรรคโน้นพรรคนั้นเข้ามา ก็สามารถที่จะชนะการเลือกตั้งได้ ผมก็เลยมองว่าสภาพปัญหาในอดีตแบบนี้มันคงจะเกิดขึ้นต่อไปไม่ได้ถ้าหากเรามุ่งมั่นที่จะปฏิรูปการเมืองกัน ไม่ว่าจะ เป็นพรรคที่บริหารโดยผู้มีอำนาจทางการเมือง หรือผู้มีอำนาจทางการเงิน เขาใช้คำนี้นะครับ แล้วก็พรรคการเมืองส่วนใหญ่ก็มีการคัดเลือกผู้สมัครเพื่อให้เข้ามาสู่กระบวนการเลือกตั้ง โดยไม่ผ่านกระบวนการคัดเลือกของสมาชิก ผมต้องเรียนด้วยความเคารพว่า วันนี้พรรคการเมืองที่มีสาขาพรรคครบทั่วประเทศที่เป็นพรรคใหญ่ ผมไม่อยากจะเอ่ยชื่อ แต่ท่านอาจจะทราบดีว่า พรรคการเมืองใหญ่ที่เป็นอดีตพรรครัฐบาล มีสาขาพรรคอยู่ ๔ สาขา เป็นเรื่องที่น่าประหลาดใจมากว่าพรรคการเมืองที่มีผู้แทนในสภามากถึง ๒๐๐-๓๐๐ คน มากขนาดที่สามารถมีเสียงข้างมากในสภา ในที่สุดแล้วมีสาขาพรรคทั่วประเทศอยู่ ๔ สาขาเท่านั้น ฟังดูแล้วก็แปลกประหลาด ในขณะที่พรรคเล็ก ๆ บางพรรคมีอาจจะถึง ๑๐ สาขา ๒๐ สาขา ก็มี ตรงนี้ก็ เป็นเรื่องหนึ่งที่เราคิดว่าจะต้องแก้ปัญหา แล้วก็เลยทำให้ส่งผลถึงปัญหาหนึ่งก็คือเวลาเขาคัดเลือกผู้สมัคร เพื่อให้เรามาคัดเลือกกัน เวลาเราหย่อนบัตรเลือกตั้งลงคะแนนให้เขา เราก็เลยได้ตัวผู้สมัครที่ไม่มีคุณภาพ บางครั้งก็เลวร้ายถึงขนาดอ้างว่าขาดจริยธรรม คุณธรรม เพราะว่าไปศึกษา ปูมประวัติย้อนหลังกันแล้วบุคคลเหล่านี้เป็น ประธานโทษ ภาษาชาวบ้านเขาเรียกว่า เป็นเจ้าพ่อบ้าง เป็นคนค้ำของเถื่อน ประกอบอาชีพไม่สุจริต เป็นผู้ร้าย ว่าอย่างนั้นนะครับ แล้วก็ประการหนึ่งที่เรา ก็มองเห็นว่าพรรคการเมืองจะต้องพัฒนาต่อไป แต่ว่าวันนี้เราก็จะเปิดโอกาสให้เฉพาะพรรคใหญ่ ๆ ที่อยู่รอดได้ พรรคการเมืองเล็ก ๆ ก็จะล้มหายตายจากไปเรื่อย ๆ แล้วเราจะแก้ปัญหาความไม่ศรัทธาของประชาชนต่อพรรคการเมืองได้อย่างไร อันนี้ก็คือเรื่องที่เป็นสภาพปัญหา ซึ่งเกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา

ประการต่อมาครับ ท่านผู้มีเกียรติครับ ในประเด็นที่ทางคณะอนุกรรมการปฏิรูประบบพรรคการเมืองพยายามที่จะแก้ปัญหา เราก็วางไว้ ๗-๘ ประเด็นด้วยกัน

ประเด็นแรกก็คือเรื่องของหน้าที่พรรคการเมือง เราก็คงจะต้องมองละครับว่า วันนี้หน้าที่พรรคการเมืองในแง่ที่จะต้องไปณรงค์ให้ความรู้ทางด้านประชาธิปไตย

ของประชาชนมันน่าจะเป็นอย่างนั้นหรือเปล่า เราก็ตั้งคำถามกันเหล่านี้ เพราะในอดีตที่ผ่านมาหน้าที่เหล่านี้เป็นหน้าที่ของพรรคการเมืองหน้าที่หนึ่ง แต่บางคนก็บอกว่าบกร่องไปบ้างอะไรไปบ้าง

ในประการต่อมาเราจะทำให้พรรคการเมืองนั้นเป็นพรรคของประชาชนได้อย่างไร ตรงนี้ทางคณะอนุกรรมการเองก็ได้มีข้อเสนอแนะว่าเราไม่ได้ไปลอกเลียนแบบระบอบประธานาธิบดีหรืออะไรมา แต่เรามองว่าระบบที่เขาเรียกกันว่าเป็นไพรมารี โหวต (Primary vote) ไพรมารีก็คือการหยั่งเสียงข้างต้น เพื่อที่จะส่งมอบให้กับทางผู้บริหารพรรค ได้มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครน่าจะเป็นทางออกหนึ่งที่จะทำให้สมาชิกพรรคที่เขาเสียค่าสมัครเข้ามา แล้วก็อุตสาหกรรมที่จะมาเมื่ออุตสาหกรรมร่วมกันกับพรรคการเมืองแล้วนี้ ได้มีอำนาจมากขึ้น ไม่ใช่เพียงแค่มาส่งใบสมัคร เสียค่าสมัครแล้วก็ไม่ได้มีอำนาจอะไรเลย คำว่า ไพรมารี ไม่ใช่ระบบประธานาธิบดี เพราะว่าในหลายประเทศทั่วโลกก็มีการใช้ระบบหยั่งเสียงในลักษณะนี้เช่นเดียวกัน

ในประการต่อมาเราจะทำให้สถาบันพรรคการเมืองเป็นสถาบันทางสังคมหรือว่าเป็นสถาบันทางการเมืองได้อย่างไร ถ้าจะมานิยามคำว่า สถาบันทางการเมือง สถาบันทางสังคม ยืดยาวแล้วใช้เวลามาก แต่เอาเป็นว่าเราจะทำได้อย่างไรที่จะให้พรรคการเมืองที่มีหน้ามีตากันอยู่ในทุกวันนี้ ถ้าไปเช็ค (Check) กับ กกต. ก็อาจจะมีเกือบ ๗๐ พรรคการเมือง ๘๐ พรรคการเมือง พรรคการเมืองเหล่านี้จะมีสถานภาพเช่นเดียวกับ พุดง่าย ๆ นะครับ สถาบันทางการเมือง สถาบันทางการศึกษา ที่เวลาใครพูดถึงตรงนี้แล้วก็รู้ถึงความมั่นคง ความแม่นยำ ความมีเสถียรภาพ ฟังพาได้ เป็นองค์ความรู้ เป็นที่คาดหวังได้ของสังคม นี่คือความหมายอย่างย่อของสถาบันทางการเมืองที่ผมอยากให้เป็น ทางคณะอนุกรรมการก็มีการศึกษาแล้วก็พยายามที่จะหาแนวทางที่จะไปสู่จุดนั้นให้ได้

ในการหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมืองก็เป็นประเด็นหนึ่งที่เราพยายามที่จะปรับปรุงวิธีการ มีการศึกษา เราไม่ได้เดินทางไปดูงานต่างประเทศ แต่ว่าอนุกรรมการหลายท่านมีองค์ความรู้ในฐานะนักวิชาการ ไม่รู้เราก็เชิญผู้ที่มีความรู้เข้ามา เราเชิญ กกต. เข้ามาให้ข้อมูล ก็ปรากฏว่ามีระบบวิธีการหาเสียงหลากหลายมากมาในโลกนี้นะครับ ไม่ใช่วิธีการที่จะต้องขึ้นป้ายหาเสียงอย่างเดียว -----

บางทีก็บอกว่าเราจะให้ศาลว่าการเมือง ให้ท้องถิ่น ให้เขต เป็นผู้รวบรวมเพื่อที่จะแก้ปัญหา ป้ายหาเสียงที่รกรุงรังตามท้องถนน แล้วก็บางครั้งไปบดบังทัศนียภาพ บางครั้งหลายท่าน ประสบอุบัติเหตุก็เพราะว่ามองไม่เห็นทาง ป้ายหาเสียงไปบดบังการมองเห็นของท่าน ตรงนี้เราจะแก้ปัญหาได้อย่างไร หรือใครที่จะมาเป็นผู้ให้การสนับสนุนเงินทุนในการหาเสียง เพื่อสร้างความเท่าเทียมกัน ก็อย่างที่บอกมีกรรมการหลายท่านบอกว่าเมื่อกระต่ายแข่งกับเต่า กระต่ายก็จะได้เปรียบ เพราะฉะนั้นจะทำอย่างไรถึงจะให้เต่าได้เปรียบก็บอกว่ามีการ ไปติดสเก็ต (Skate) ให้กับเต่าบ้าง อะไรประมาณนี้นะครับ ก็อาจจะเป็นเรื่องหนึ่งที่จะต้อง ต้องมีวิธีการมาอุดหนุนพรรคการเมืองขนาดเล็กด้วยวิธีการที่ให้ความเป็นธรรม ไม่ได้สร้างความเสียเปรียบให้พรรคใหญ่ หรือไม่ได้ดึงความสนใจจากพรรคใหญ่มาสู่พรรคเล็ก ในประเด็นการยุบพรรคการเมือง ทางคณะอนุกรรมการยังยืนยันว่าจะต้องมีการยุบ พรรคการเมืองอยู่เช่นเดิม แต่การยุบพรรคการเมืองนั้นจะไม่ใช่เป็นการยุบโดยง่าย ไม่ใช่ว่ามีใครไปยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญร้องเรียน เสร็จแล้วก็มี การดำเนินคดีกันไปโดยไม่ได้ผ่าน กระบวนการยุติธรรม อย่างนั้นไม่ใช่ แต่ว่าถ้าคำพิพากษาของศาลฎีกา แผนกคดีอาญา ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นสิ้นสุดแล้วก็พิพากษาออกมาอย่างไรแล้ว ตรงนั้นก็จะเป็น สิ่งที่สามารถนำไปยุบพรรคการเมืองได้ ซึ่งประเด็นของการยุบพรรคการเมืองก็จะเป็น ประเด็นหลัก ๆ ประเด็นหลัก ๆ นี้สำคัญที่สุดก็คือเรื่องของสถาบันพระมหากษัตริย์ หรือความมั่นคงของรัฐ ถ้ามีพรรคการเมืองหนึ่งพรรคการเมืองใดไปมีอุดมการณ์ ไปมีวิธีการ ซึ่งไปสร้างหรือมีเจตนามุ่งร้ายที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์หรือ ความมั่นคงของรัฐแล้วจะเป็นประเด็นที่จะนำไปสู่การยุบพรรคการเมืองได้ ตรงนี้ก็ เป็นเรื่องหนึ่งที่เป็นสิ่งที่ทางคณะอนุกรรมการของเราพยายามที่จะหาทางแก้ปัญหา

อีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญ นั่นก็คือเรื่องของโครงสร้างพรรคการเมือง ในอดีตที่ผ่านมา อำนาจของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้นสูงมาก ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ก็คงจะเห็นว่าปกติคนที่ไปเป็นกรรมการบริหารพรรค เช่น หัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค พวกนี้เวลาตั้งรัฐบาลแล้วเขาก็จะไปดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ก็คงเป็นกระทรวงหลัก ๆ กระทรวงเกรดเอ (A) แล้วก็มีความอำนาจในการชี้เป็นชี้ตาย และที่สำคัญที่สุดก็คือสามารถที่จะไปหยิบคนที่เขาเห็นว่าสมควรมาลงสมัครหรือไม่ลงสมัคร ก็ได้อำนาจมากถึ้น เพราะฉะนั้นในแนวทางของกรรมการ อนุกรรมการชุดเรา เรามี

โครงสร้างใหม่ซึ่งมาครอบงำการบริหารพรรค เราเรียกกันว่าเป็นกรรมการใหญ่
 บริหารพรรค เรียกกันง่าย ๆ อย่างนั้นก็ได้นะครับ เป็นกรรมการใหญ่เหมือนกับบริษัท
 เหมือนอย่างธนาคาร มีบอร์ดเสร็จแล้วก็มีการบริหารที่เข้ามาควบคุมดูแลเชิงจริยธรรม
 คุณธรรมอะไรต่าง ๆ แบบนี้เพื่อตรวจสอบถ่วงดุล แล้วก็ที่มาของกรรมการใหญ่บริหารพรรค
 จะไม่ใช่ในแนวเดิมแล้ว ไม่ใช่ใครมีเงินทุนหิวกระเป๋ามาไปใหญ่ ๆ มาลงกับพรรคก็ได้เป็น
 กรรมการบริหารพรรค แม้ว่าจะเป็น ๑ ในกรรมการบริหารพรรค แต่ปรากฏว่าเสียงนั้น
 หนักแน่นทุกคนในพรรคต้องเชื่อฟัง จะไม่เกิดปรากฏการณ์แบบนั้น เราจะมอบอำนาจ
 ให้กรรมการใหญ่ชุดนี้มีที่มาจากคัดเลือก หรือว่าเลือกตั้งโดยสมาชิกพรรคการเมือง
 ซึ่งหมายความว่าท้องถิ่นที่มีสาขาพรรคต่าง ๆ ก็สามารถที่จะส่งผู้สมัครเข้ามาได้แล้วทุกคน
 มีวันแมนวันโหวต (One man one vote) ก็หมายความว่า ๑ คน ๑ เสียง ตรงนี้ก็คือ
 ภาพรวมครับท่านผู้มีเกียรติที่เราคิดว่าถ้าชุดของเราได้ทำงานต่อไปในสภาขับเคลื่อน
 หรืออะไรก็แล้วแต่ในอนาคตก็จะเป็นเรื่องหนึ่งที่เราจะพัฒนาต่อยอดในเรื่องเหล่านี้ต่อไป
 กราบขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
 ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่าน พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา และท่านวรวิทย์
 ศรีอนันต์รักษา ต่อไปด้วยเลยนะคะ ขอเชิญค่ะ

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน
 พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา กรรมาธิการปฏิรูปการเมือง ในฐานะประธานคณะอนุกรรมาธิการ
 กลไกและระบบเลือกตั้ง ในหัวข้อการปฏิรูปอันนี้ก็คือเกี่ยวกับเรื่องการเลือกคนดีเข้าสภา
 จะแบ่งเป็น ๒ หัวข้อ หัวข้อใหญ่ ๆ ก็คือ เรื่องแรกคือเรื่องระบบเลือกตั้ง หัวข้อที่ ๒
 คุณวรวิทย์ก็จะกล่าวถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง -----

สมมุติฐานของเรา สภาพปัญหาของเราคือที่ผ่านมา ที่ศึกษามานี้ครับ ระบบการเลือกตั้งของประเทศไทยนี้ เมื่อมีรัฐบาลที่มีเสียงข้างมากเด็ดขาดมักจะเกิดปัญหาขึ้น แต่ที่ผ่านมา ก็คือเสียงข้างมากเด็ดขาดรู้สึกจะมีอยู่ครั้งเดียว ส่วนใหญ่จะเป็นรัฐบาลผสมหลังจากเลือกตั้งแล้ว เพราะฉะนั้นในสิ่งต่าง ๆ ที่ศึกษามา ส่วนใหญ่กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญก็ได้พูดคุยกันมากแล้ว ทุกท่านก็คงรู้ว่าระบบเลือกตั้งของเราควรจะไปทางไหนอยู่แล้ว ณ ปัจจุบันนี้ ก็คือระบบสัดส่วนแบบผสม คงไม่ต้องพูดรายละเอียดมาก ๆ เราประชุมกันหลายรอบแล้ว เกี่ยวกับเรื่องระบบสัดส่วนแบบผสม แต่มีข้อติดงูกอยู่หนึ่งก็คือเรื่องกลุ่มการเมือง การรวมตัวกันง่าย ๆ เข้ามามันทำให้การรวมกลุ่มมันหละหลวม มันต่างกับที่ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งกำหนดว่ากลุ่มการเมืองมีในรัฐธรรมนูญ แต่บ้านเราถ้ามีแล้วจะเป็นช่องทางให้การรวมกันง่ายขึ้น แล้วก็การรวมเกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์มันก็มากขึ้น เพราะฉะนั้นการรวมกลุ่มการเมืองจะไม่ใช่พรรคการเมืองในอุดมการณ์ของประชาธิปไตยที่แท้จริงคือไม่ใช่พรรคมวลชนนั่นเอง

ส่วนที่ ๒ นอกจากกลุ่มการเมืองแล้วก็คือเรื่องอยากที่จะฝากทางกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญนิดหนึ่งนะครับ อันนี้รายละเอียดที่ศึกษามาคือประชาชนส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพา ส.ส. ในพื้นที่ เพราะฉะนั้นสัดส่วน ส.ส. แบบแบ่งเขตประมาณ ๒๐๐ คน และสัดส่วนก็ประมาณอีก ๒๐๐ กว่าคน ก็คือควรที่จะเพิ่มจำนวน ส.ส. แบบเขตให้มากขึ้น ส่วนระบบเลือกตั้งจะใช้เป็นระบบเขตใหญ่เลือกเบอร์เดียวหรืออะไรก็ตาม ก็คงได้นำเสนอไปแล้ว ในญัตติที่แก้ไขรัฐธรรมนูญ ในที่ประชุมของผมในอนุกรรมาธิการ ส่วนใหญ่ก็เป็น ส.ส. ที่มาจากพรรคการเมืองต่าง ๆ ก็ได้นำเสนอว่ามีข้อคิดอยู่อย่างหนึ่ง ก็คือแม้จะเปลี่ยนระบบเลือกตั้งอย่างไรก็ตามก็สามารถปรับตัวได้ครับ ปัญหาคือจะทำอย่างไรไม่ให้เกิดการซื้อเสียง

ข้อ ๒ ก็คือทำอย่างไรคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องเป็นคนดี เปรียบเทียบก็คือเหมือนเรารับราชการ กระทำผิดกฎหมาย กระทำผิดหรืออะไรโดนลงโทษ เราคงรับราชการไม่รุ่งเรื่องแน่ แต่ถ้าเกิดไม่กำหนดคุณสมบัติให้แน่นแฟ้นมากขึ้นแล้ว คนที่จะเป็นผู้ปกครองของเราคือ ส.ส. ถ้ามีคุณสมบัติที่กระทำความผิด ถูกลงโทษจำคุกอะไรต่าง ๆ มาแล้ว มันก็คงจะยกมือไหว้ไม่สนิท ก็คือในส่วนนี้ส่วนใหญ่ก็อยู่ในชั้นคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ไปพิจารณาแล้ว ส่วนประเด็นของการคัดเลือกคนดี ที่มีคุณสมบัติ หรือลักษณะต้องห้าม เรียนเชิญท่านวรวิทย์ครับ

นายวรวิทย์ ศรีอนันต์รักษา (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน และท่านสมาชิกครับ ที่มาของนักการเมืองก่อนหน้านี้มีเหตุที่จะต้องมาปฏิรูปประเทศ ส่วนหนึ่งก็คือปัญหาจากนักการเมือง ฉะนั้นการปฏิรูปที่มา คุณสมบัติและลักษณะ ต้องห้ามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ คณะกรรมาธิการปฏิรูปการเมือง เห็นว่าควรจะมีการปฏิรูปทั้งหมด ๖ ประเด็น ทั้งหมดนี้ไม่ได้หมายความว่า คณะกรรมาธิการ จะตั้งข้อรังเกียจกับนักการเมือง นักการเมืองที่ดีมีเยอะครับ ฉะนั้นต้องทำอย่างไร ให้นักการเมืองที่ดีมีเยอะขึ้นและแสวงหาคนดีขึ้นมาปกครองบ้านเมือง ใน ๖ ประเด็นนี้ ประกอบด้วย

ประการแรก ให้มีระบบคัดกรองผู้สมัคร ต้องให้สมาชิกพรรคในแต่ละเขต เลือกตั้งได้เลือกคนของตัวเองก่อนเป็นลักษณะของไพรมารี โหวต ประเด็นนี้เพื่อแก้ ทุนผูกขาดแล้วก็นายทุนนักธุรกิจการเมืองใช้พรรคการเมืองเป็นบริษัทเอามาค้าขาย เสี่ยงจะมาจาก ประชาชนโดยตรงนะครับ

ประการที่ ๒ ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบวิชาชีพด้วยเพื่อที่จะให้เกิด ความหลากหลาย รวมถึงเรื่องการหลากหลายทางชาติพันธุ์นะครับ

ประการที่ ๓ ต้องการให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้เปิดเผยบัญชีภาษี ย้อนหลัง ๕ ปีเพื่อแสดงถึงการทำตัวเป็นพลเมืองที่ดี การเสียภาษีนี้เป็นหน้าที่ แล้วก็ยังบอก ที่มาของทรัพย์สินด้วย จะได้ตรวจสอบได้ง่าย ประชาชนตรวจสอบได้เองเมื่อเห็นตัวเลข การเสียภาษีย้อนหลัง ๕ ปี

ประเด็นที่ ๔ ลักษณะต้องห้ามของ ส.ส. คณะกรรมาธิการเล็งเห็นอยู่ ๔ เรื่องใหญ่ ๆ นั่นก็คือผู้ที่ถูกเคยต้องคำพิพากษาจำคุกแม้จะรอการลงโทษ ก็มาดำรงตำแหน่งไม่ได้ เว้นแต่ จะเป็นผู้ที่กระทำผิดในคดีประมาทหรือลหุโทษ

นอกจากนี้ก็ยังมียกข้อยกเว้นที่ใครก็ได้แต่เคยต้องคำพิพากษาทุจริตหรือเลือกตั้งไม่สุจริตก็ห้ามมาเป็น แล้วก็พวกที่ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม รวมถึงเคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนะครับ

ในประเด็นที่ ๕ ที่เสนอปฏิรูปที่มาของผู้แทนราษฎร ก็คือจะแก้ระบบอุปถัมภ์ นั่นก็คือว่าจะห้ามไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทำบุญ ใครก็คิดว่าเอ๊ะทำไมห้ามทำบุญ ทำบุญหรือบริจาคในเขตเลือกตั้งตัวเอง ถ้าใจบุญเขตข้าง ๆ ก็มี ไปทำบุญครับ ซึ่งอันนี้เป็นแบบญี่ปุ่นเขา ซึ่งเรากำหนดไว้ ๑ ปีก่อนเลือกตั้งเพื่อไม่ให้เกิดมีบุญคุณหรือการซื้อเสียงล่วงหน้า

ประเด็นที่ ๖ จากนี้ไปใครจะลงสมัครรับเลือกตั้งไม่ได้ถือกระเป๋ไปใบเดียวแล้วก็ไปซื้อเสียง แต่จะต้องแสดงตัวกับ กกต. เพื่อที่จะขอเป็นนักการเมือง อย่างน้อยก็จะต้องไปทำกิจกรรม ไปขอขึ้นทะเบียนแล้วก็ต้องเข้ารับอบรมหน้าที่ต่าง ๆ ให้รู้ว่าการจะเป็นนักการเมืองจะเป็นอย่างไร แล้วก็ไปทำกิจกรรมให้ประชาชนเห็นตรงนี้เกาหลีได้เขาได้อยู่ เมื่อประชาชนทราบข้อมูลล่วงหน้าแล้วจะได้เลือกได้ถูกต้อง ไม่ได้เลือกตามราคาครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านดอกเตอร์จูไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ ค่ะ

นางจูลจักรวัฒน์ จุลจักรวัฒน์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานค่ะ ดิฉัน จูไรรัตน์ จุลจักรวัฒน์ นะคะ ขออนุญาตรายงานผลการพิจารณาศึกษาในประเด็นการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรอิสระ กรณีของการปฏิรูปคณะกรรมการการเลือกตั้ง อย่างที่เราได้ทราบกันอยู่แล้วว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีบทบาทและมีนัยสำคัญต่อการได้คนดีเข้าสู่สภาปัญหาฐานรากในเรื่องของการมีผู้แทนที่ดีก็จะต้องมีการผ่านการเลือกตั้ง การเลือกตั้งจะต้องสุจริต เป็นธรรม เพราะฉะนั้นดิฉันขออนุญาตนำประเด็นปัญหาสำคัญ ตลอดจนเรื่องของวัตถุประสงค์และประเด็นปฏิรูปกล่าวโดยสรุปให้ท่านสมาชิกได้รับทราบนะคะ

ในเรื่องของประเด็นปัญหามี ๓ ประเด็นหลักที่สำคัญประกอบด้วย ปัญหาความเป็นอิสระและคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ผ่านมาระบุมาทราบกันอยู่แล้วว่าการได้มาซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือที่เราเรียกว่า กกต. ไม่ว่าจะ เป็น กกต. กลางหรือ กกต. จังหวัดก็ตาม เราจะพบว่าปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือความไม่เป็นกลางของผู้ทำ

๑๒

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

สิริพร ๖/๒

หน้าที่ที่จะจัดให้มีการเลือกตั้งหรือดำเนินการเลือกตั้งให้เกิดความสุจริตและเที่ยงธรรม
ดังนั้นในเรื่องของการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งที่ผ่านมาได้ดำเนินการโดยตัวแทน
จากฝ่ายตุลาการและฝ่ายการเมืองเป็นหลัก โดยไม่มีตัวแทนจากภาคส่วนอื่น ๆ ซึ่งการ
มีตัวแทนจากฝ่ายการเมืองเข้ามาในกระบวนการสรรหานี้ส่งผลต่อการทำหน้าที่เป็นอย่างยิ่ง
เพราะฉะนั้นในฐานะที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือ กกต. มีหน้าที่สำคัญในการที่จะ
ตรวจสอบฝ่ายการเมืองโดยตรง ที่ผ่านมามักจะถูกฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหารเข้ามา
แทรกแซงกระบวนการสรรหาและการทำงานอยู่เสมอ ส่งผลทำให้การสรรหา กกต.
และการปฏิบัติหน้าที่ของ กกต. บางส่วนอาจจะไม่โปร่งใส ทำให้กระบวนการได้มาก็อาจจะ
ไม่ชัดเจน เพราะฉะนั้นในการทำงานที่ไม่เป็นอิสระและถูกแทรกแซงของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ
หน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นฝ่ายประจำ ก็เป็นส่วนสำคัญ
อีกส่วนหนึ่งที่ปัญหาในเรื่องของความไม่มีอิสระ ก็ส่งผลต่อการดำเนินการจัดการเลือกตั้ง

ประการที่ ๒ ปัญหาเกี่ยวกับการควบคุม การกำกับ การป้องกันและ
การปราบปรามการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครหรือ
พรรคการเมืองที่ผ่านมามีความเหลื่อมล้ำ ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองที่มีทุนมากกว่า
มักจะได้เปรียบ มักจะมีโอกาสมากกว่า นอกจากนี้แล้วพรรคการเมืองที่มีการนำนโยบาย
หาเสียงที่มุ่งสร้างความนิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ
ของประเทศและประชาชนในระยะยาวมาใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งแบบไม่มีความรับผิดชอบ
และพฤติกรรมของฝ่ายบริหารในการใช้อำนาจรัฐให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบทั้งในช่วง
ก่อนเลือกตั้ง ระหว่างการเลือกตั้ง -----

๑๓

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

เปมิศา ๗/๑

ในส่วนของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้งนั้น ปัจจุบันมีการดำเนินการที่ไม่มีประสิทธิภาพ อันเกิดจากอุปสรรคหลายประการด้วยกัน ทั้งในแง่ของข้อจำกัดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ กกต. เช่น การที่สอบสวนการทุจริตต้องมีการร้องเรียนต่อ กกต. ก่อน เพื่อเริ่มกระบวนการสอบสวนทำให้การปราบปรามการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้งล่าช้าไม่มีประสิทธิภาพ หรือการที่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีข้อจำกัดเรื่องอำนาจหน้าที่บางประการทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการสืบสวนสอบสวนกรณีพบการทุจริต ทั้งยังถูกจำกัดกรอบเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งที่ทำให้การสืบสวนสอบสวนต้องดำเนินการอย่างเร่งรีบและอาจไม่ได้ผลครบถ้วนรอบด้าน ส่งผลให้ประสิทธิผลการนำคดีขึ้นสู่ศาลลดลง ประกอบกับปัญหาที่เกี่ยวกับการคุ้มครองพยานในคดีที่มักถูกจ้างวานหรือข่มขู่ให้กลับคำให้การ หรือไม่ไปให้การในชั้นศาล นอกจากนี้ในแง่กลไกการลงโทษกรณีพบหลักฐานอันควรเชื่อว่ามี การเลือกตั้งไม่โปร่งใสก็ไม่มีประสิทธิผล กล่าวคือผลของการเลือกตั้งใหม่ตามคำวินิจฉัยของ กกต. มักไม่แตกต่างจากการเลือกตั้งที่มีปัญหาอยู่เดิม และปัญหาที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งก็คือการที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่วางตัวเป็นกลางทางการเมือง เข้าไปเป็นตัวแทนหรือหวัคະແນให้กับผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

ประการสุดท้าย ประการที่ ๓ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการการเลือกตั้ง ถ้าหากเราพิจารณาจากสถานการณ์ปัจจุบัน การจัดการเลือกตั้งโดยทั่วไปมักจะไม่มีปัญหามากนัก แต่ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากเจ้าหน้าที่บางส่วน ข้าราชการบางส่วนไม่มีความเป็นกลาง เพราะฉะนั้นก็จะทำให้ตัวแทนหรือหวัคະແນสามารถที่จะเข้ามามีบทบาทแทรกแซงในการเลือกตั้ง ส่งผลได้เปรียบเสียเปรียบต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ประเด็นต่อมาเรื่องของวัตถุประสงค์ จากประเด็นปัญหาข้างต้นที่กล่าวมาทั้งหมด ๓ ประเด็น การปฏิรูปคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีความจำเป็นเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลักประกันเรื่องความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ อันจะส่งผลให้การดำเนินการเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตเลือกตั้งมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลด้วยการทำงานเชิงรุกเป็นไปอย่างราบรื่นโปร่งใสให้การเลือกตั้งเป็นธรรม

สุดท้ายเรื่องของประเด็นการปฏิรูปมี ๓ ส่วนสำคัญ ประกอบด้วย ในประเด็น ปัญหาแล้วก็วัตถุประสงค์ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปฏิรูปในเรื่อง ของการสรรหา การเพิ่มจำนวน และการปรับเปลี่ยนคุณสมบัติของ กกต. และ กกต. จังหวัด เพื่อให้กระบวนการเลือกตั้งเป็นไปอย่างสุจริต ยุติธรรม โปร่งใส กระบวนการสรรหา การได้มาซึ่ง กกต. กลาง และ กกต. จังหวัด จำเป็นต้องเปลี่ยนไป การสรรหาจะต้องมี กรรมการสรรหาที่มีจากทุกภาคส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง การสรรหากรรมการสรรหาจะต้อง ทำหน้าที่ที่ประชาชนเข้าถึงได้ แล้วก็ตรวจสอบโปร่งใส ยกตัวอย่างเช่น การที่จะสรรหา กกต. จังหวัด เราต้องยอมรับว่า กกต. จังหวัดมีหน้าที่ทำงานควบคู่ไปกับฝ่ายประจำ คือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นองคาพยพที่สำคัญ สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งที่มีอยู่โดยทั่วไปในประเทศไทยนั้นก็มักจะมีสายการบังคับบัญชาโดยมี กกต. จังหวัดจำนวน ๕ ท่าน การได้มาซึ่ง กกต. จังหวัดทั้ง ๕ ท่านนั้นในการปฏิรูปครั้งนี้จำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องมีการผ่านการตรวจสอบโดยสาธารณะหรือการเข้าถึงข้อมูลจากประชาชน ยกตัวอย่างเช่น ในจังหวัดหนึ่งต้องการที่จะมีการสรรหา กกต. ใหม่ ซึ่งเราน่าจะมีการสรรหาใหม่ ในเร็ว ๆ นี้ จำเป็นที่จะต้องเปิดเผยว่ากรรมการสรรหาคือใคร ผู้ที่สมัครเป็นใคร แล้วสามารถ ที่มีช่องทางในการที่แจ้งข้อมูลข่าวสารการเข้าถึงถึงข้อมูลของบุคคลคนนั้นได้อย่างชัดเจน เพราะฉะนั้นในการปฏิรูปครั้งนี้ก็จะทำให้คนที่มีความผิดที่ไม่ดีหรือมีวาระซ่อนเร้นอยู่ข้างหลัง หรือมีการเมืองอยู่เบื้องหลัง ในเบื้องต้นก็ไม่กล้าที่จะเข้ามาสมัครนะคะ -----

เพราะฉะนั้นในการเปิดเผยข้อมูลคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการสรรหาเป็น กกต. หรือ กกต. จังหวัดนั้น ก็จะทำให้กระบวนการสรรหาเพิ่มความโปร่งใสมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วยังจะต้องมีการกำหนดมาตรการให้สามารถตรวจสอบและถ่วงดุลกันได้ตรวจสอบถ่วงดุลการทำงานของ กกต. หรือ กกต. จังหวัดหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นฝ่ายประจำ เมื่อตรวจสอบและถ่วงดุลพบว่ามีผลกระทบก็จะต้องมีมาตรการในการลงโทษทางวินัยอย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของกรณีการสืบสวนสอบสวน

ส่วนที่ ๒ เรื่องการปฏิรูปโครงสร้างและการจัดการของ กกต. ในเชิงรุก ในกรณีนี้ก็ต้องจัดตั้งหน่วยงานปฏิบัติการที่ทำหน้าที่เชิงรุกในการสืบสวนสอบสวน นอกจากนี้ยังจะต้องมีการสร้างระบบจริยธรรมสำหรับ กกต. กกต. จังหวัด กกต. ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สุดท้ายแล้วหากมีอะไรก็จะต้องมีการกำหนดมาตรการและกลไกในการลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อพบว่ามีคามผิด

ในส่วนที่ ๓ การปฏิรูปอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดิฉันขออนุญาตเน้นในเวลาอันจำกัดนี้ ขอเน้นเรื่องของการที่เรา ในเรื่องของการจัดการเลือกตั้งไม่จำเป็นต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดการเลือกตั้งหรือที่เราเรียกว่า กจต. เนื่องจากเมื่อได้พิจารณาข้อดีข้อเสียที่จะได้รับโดยเฉพาะความเสี่ยงจากการที่ กจต. ประกอบด้วยผู้แทนจากส่วนราชการ ซึ่งอาจไม่มีความเป็นอิสระและอาจขาดความเชี่ยวชาญในการจัดการเลือกตั้ง เนื่องจากการจัดการเลือกตั้งไม่ใช่ภารกิจหลักของข้าราชการดังกล่าวข้างต้น นอกจากนั้นแล้วในการทำงานของข้าราชการที่จะมาทำอยู่ในส่วนของ กจต. อาจจะนำไปสู่การขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างหน่วยงานขึ้นแทนก็คือระหว่างส่วนของ กกต. กับ กจต. เนื่องจากเกิดความไม่เข้าใจกัน ส่วนของด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ควรปรับเปลี่ยนอำนาจ กกต. เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนกรณีการเลือกตั้งไม่สุจริต พร้อมทั้งจะต้องเพิ่มกลไกในการลงโทษของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การสืบสวนสอบสวนสำนวนต่าง ๆ เพื่อป้องกันการมีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือแอบแฝง ในกรณีของการมีการร้องเรียนของผู้ลงสมัครรับการเลือกตั้ง สุดท้ายขออนุญาตสรุปว่าการกำหนดประเด็นการปฏิรูปต่าง ๆ เหล่านี้จะมีนัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการได้มาซึ่งผู้แทนที่ดีของประเทศ แล้วก็จะทำให้ในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ตลอดจนการทำงานของฝ่ายบริหารหรือตัวแทนนั้นมีผลประโยชน์ต่อชาติเป็นสำคัญค่ะ ขอบพระคุณค่ะ

๑๖

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

คั่นสนีย์ ๘/๒

นางสาวทัศนาศุภา บัญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณมากค่ะ ต่อไปเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนค่ะ ขอเชิญท่านประสาร มฤคพิทักษ์ ค่ะ

นายประสาร มฤคพิทักษ์ (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
ประสาร มฤคพิทักษ์ สปช. ๑๓๒ ส่วนที่ผมรับผิดชอบในฐานะอนุกรรมาธิการชุดนี้
คือเรื่องการเรียนรู้และการเรียนรู้ ท่านประธานครับ ผมมีเอกสารที่ทุกคนได้รับ
คือเอกสารชุดนี้เผยแพร่เมื่อสักครู่ มีทั้งส่วนที่เป็นสไลด์ (Slide) ท่อนบนและมีคำอธิบาย
อยู่ในท่อนล่าง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจที่กระจ่างขึ้น ขอเรียนว่าความร่วมมือทางการเมืองนั้น
เป็นการใช้ประชาธิปไตยทางตรงของประชาชน ไม่ใช่ประชาธิปไตย ๔ วินาทีในการหย่อนบัตร
แล้วก็มอบอำนาจที่จะให้กับคนจำนวนหนึ่งไปใช้อำนาจตามอำเภอใจ แต่ความร่วมมือทางการเมือง
ก็คือการที่ประชาชนมีความตื่นตัว มีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเอง มีความสามารถ
ที่จะเรียนรู้เพื่อที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วม ไม่เพิกเฉยต่อการฉ้อฉลของผู้ปกครองแผ่นดิน
ไม่วางเฉยต่อการทุจริต อย่างนี้เป็นต้น ผมขออนุญาตใช้สไลด์ที่ได้ขออนุญาตที่จะนำเสนอผ่าน
เพื่อความเข้าใจที่กระจ่างขึ้นนะคะ

ประเด็นนำเสนอ ๘ ข้อ อันนี้รับรู้ตรงกันหมดนะครับ ทุกคณะรู้เรื่องหมด ประเด็นที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขอทำความเข้าใจนะครับ ก็คือการมีทัศนคติ ความเชื่อ การแสดงออกทางการเมืองอย่างสมัครใจและอิสระ เป็นความสมัครใจและอิสระ โดยผ่านการพูด เขียน และทำกิจกรรมตามลำพังหรือร่วมกับผู้อื่น จะร่วมกับคนอื่นก็ได้ จะทำตามลำพังก็ได้ จะถูกหรือจะผิดไม่ใช่สิ่งสำคัญ แต่สำคัญก็คือการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนนะครับ

ทำไมต้องมีการปฏิรูป ก็คือเหตุผลที่เรารับรู้มาตลอดนะครับ ความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม รวยกระจุกจนกระจาย ปลาใหญ่กินปลาเล็ก ซื่อสิทธิขายเสียง นี่ก็เป็นเรื่องที่เรา รู้ ๆ กันอยู่ แต่เราก็พบว่ายังมีปัญหาจับไม่ได้ไล่ไม่ทันสักทีหนึ่ง แล้วก็จับกันยากมาก วิกฤติคอร์รัปชัน (Corruption) ผลสำรวจ ๓๐ เปอร์เซนต์ที่เขาคอร์รัปชันกัน รับรู้กันทั่วบ้านทั่วเมืองนะครับ ปีหนึ่งประมาณ ๗๐๐,๐๐๐-๘๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ถ้าคิดจากงบประมาณแผ่นดินทั้งหมด นะครับ

วิกฤติศรัทธาต่อระบบการเมืองและนักการเมือง อันนี้ก็เป็นอย่างอื่นประเด็นหนึ่ง ซึ่งสำรวจมาที่ไรก็บอกอาชีพที่น่ารังเกียจที่สุดคืออาชีพนักการเมือง

การเผชิญหน้า ความไม่ลงรอย ความแตกแยก ทั้งหลายทั้งปวงนี้เป็นเหตุผล ที่ต้องมีการปฏิรูป

สาเหตุของปัญหาคืออะไร ประชาธิปไตยของไทยเป็นประชาธิปไตยแบบ อุปถัมภ์และขาดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เรารับรู้กันแล้วเราก็เคยชินแล้ว เราก็เข้าใจว่าคนที่ไม่เข้าใจก็บอกว่ารัฐมีอะไรก็ให้มาเถอะ ส่วนรัฐหรือผู้นำของรัฐจำนวนหนึ่ง หรือความเข้าใจของคนจำนวนหนึ่งก็คือว่ามันเป็นหน้าที่ของรัฐ อะไรก็ตามรัฐจัดให้ ผู้นำทางการเมืองคนหนึ่งที่จังหวัดขอนแก่น บอกว่าประชาชนไม่ต้องทำอะไร ผมจัดการให้เอง เหตุการณ์อันนี้หลายปีมาแล้วนะครับ

ประเด็นปัญหาคืออะไรบ้าง

ขาดความตระหนักรู้ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ปัญหาจากภาคสื่อ ทัศนคติเชิงลบของภาคการเมืองและภาครัฐ การเรียนรู้และการมีส่วนร่วมเป็นปัญหา เยาวชนขาดแรงบันดาลใจ ขาดหลักเกณฑ์ตามมาตรฐานสากล และการใช้เสรีภาพเกินขอบเขตของบุคคลบางกลุ่ม บางจำพวกนะครับ

๑.๑ ที่บอกว่าขาดความตระหนักรู้ในความเป็นเจ้าของอำนาจทางการเมืองคืออะไร อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย เรามีสิทธิ เราตระหนักได้ แล้วเราก็มีสิทธิที่จะใช้สิทธิตรงนี้ เราไม่ขายสิทธิขายเสียไม่ได้ เราสามารถจะวิพากษ์วิจารณ์ได้ เราสามารถจะเสนอแนะได้ แต่ก็ยังขาดความตระหนักรู้ นะครับ

๑.๒ ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ที่จริงเรามี พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารมาหลายปีแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ แต่ก็รู้กันอยู่ว่าการเข้าถึงนั้นยากมาก แทนที่จะเปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นรอง ก็กลายเป็นกลับข้าง ปกปิดเป็นหลักและเปิดเผยเป็นรอง ก็เลยเกิดปัญหาจนกระทั่งทุกวันนี้ครับ

๑.๓ ปัญหาจากสื่อ เรื่องสื่อมวลชนก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งซึ่งกรมการปฏิรูปสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศได้ทำหน้าที่อย่างเข้มข้น แล้วเราก็เห็นภาพว่าในยุคหนึ่งนั้นใช้เงินปีหนึ่งประมาณ ๘,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อที่จะซื้อสื่อโดยภาครัฐขณะที่ภาคประชาชนไม่มีสักแดงหนึ่งที่จะไปซื้อสื่อเพียงแค่ ๑ หรือ ๒ ตารางนิ้วก็ตามในหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

๑.๔ ทศนคติเชิงลบจากภาคการเมืองและภาครัฐ ภาคการเมืองหรือภาครัฐถือว่าประชาชนไม่ต้องมาทำหน้าที่ประท้วง ไม่ต้องมาคัดค้าน ภาครัฐจัดให้แล้ว เมื่อภาครัฐจัดให้ก็เดินตามภาครัฐก็แล้วกัน -----

เพราะฉะนั้นจึงเกิดการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมอย่างฉ้อฉล ผมเองไปหลายเวทีที่มีการทำรับฟังความเห็น ก็รับรู้ว่าเขาไม่ได้ตั้งใจฟัง แต่เขาทำเพียงพิธีกรรม แล้วในที่สุดเวทีเหล่านั้นก็พินาศไป ยกตัวอย่างเรื่องเวทีโครงการน้ำ ๓.๕ แสนล้านบาท เป็นต้นนะครับ

การเรียนรู้และมีส่วนร่วมเป็นปัญหา เนื่องจากว่าไม่ได้ได้รับความร่วมมือ เนื่องจากว่าภาครัฐยังมีปัญหาข้อใจว่าของจริงหรือของปลอม เนื่องจากคิดว่าเป็นเรื่องของมือที่ ๓ ก็เลยทำให้เกิดปัญหาตลอดมา

เยาวชนก็ขาดแรงบัลดาลใจนะครับ บริโศคนิยมทุกวันนี้ทำให้ความใส่ใจของเยาวชนไปอยู่ที่การแต่งตัว ไปอยู่ที่ความร่ำรวย ความเฉิดฉาย ความสำรวย แต่ไม่เคยใยดีกับว่าเขาโกงบ้านโกงเมืองกันเท่าไร ไม่สนใจว่าเขาขายสิทธิขายเสียงกันอย่างไรนะครับ

๑.๗ ขาดหลักเกณฑ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามมาตรฐานสากล มาตรฐานสากลเรารับรู้กันนะครับว่าเขาสามารถมีส่วนร่วมได้ แต่ของไทยเรายังมีขอบเขตจำกัด

การใช้เสรีภาพเกินขอบเขตของบางกลุ่มนะครับ นึกภาพดูย้อนหลัง ๔-๕ ปีที่ผ่านมาเราก็พบว่ามีปรากฏการณ์อะไรเกิดขึ้นต่อหน้าต่อตาคนทั่วโลกนะครับ

วัตถุประสงค์คืออะไรครับ เราต้องการเสริมสร้างความเข้มแข็งและอำนาจของประชาชน เสริมความเข้มแข็งนั้นต้องบอกว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาลนะครับ ไม่ใช่ปล่อยให้ไปอย่างธรรมชาติ ก็แปลว่ารัฐจะต้องเอื้ออำนวยในการทำหน้าที่ ทำไม่กรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญถึงบอกว่าพลเมืองเป็นใหญ่ ก็ตรงนี้เองครับ เพราะว่าผู้ปกครองนั้นมาแล้วก็ไปอยู่ ๔ ปี ๕ ปี หรือ ๘ ปีเป็นอย่างมากแล้วเขาก็ไป แต่ประชาชนนั้นยังอยู่ แล้วก็ต้องอยู่ไปนานเท่านั้นนะครับ

๒.๒ ปลุกฝังสนับสนุนการเรียนรู้ การอบรม การกล่อมเกล่า และการสร้างจิตสำนึก เน้นคำว่า การสร้างจิตสำนึก นี่นะครับ เพราะถ้าไม่สร้างจิตสำนึกก็เท่ากับว่าเลยตามเลยไม่สนใจใยดี แล้วก็ปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่คิดว่าเป็นปัญหานั้นครับ

ทำให้การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองเข้าสู่การศึกษาในระบบ นี่ก็ยังคงเป็นประเด็นที่จะต้องไปว่ากันต่อ กระทรวงศึกษาธิการเคยมีวิชาหน้าที่พลเมืองแต่ก็หายไปขณะนี้ผมคิดว่าถึงยุคแล้วครับ บ้านเมืองไม่ใช่อยู่ในมือของคนชั้นสูงเหมือนเดิมอีกต่อไป แต่ว่าประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคที่จะเข้ามามีส่วนร่วม การเข้ามามีส่วนร่วมก็แปลว่า

ต้องเปิดโอกาส ต้องให้พลเมืองได้ใช้สิทธิ ได้มีกฎหมายรองรับ สามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่
ในขอบเขตที่มีความรับผิดชอบ

ประเด็นการปฏิรูปมีอะไรบ้าง

๓.๑. การปฏิรูปการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะ ซึ่งตรงนี้ก็คือการใช้
พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารนั่นเอง ทำให้การใช้ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารเป็นประโยชน์ เข้าถึงได้จริง
ไม่ใช่เข้าถึงได้เพียง ๒๗ เปอร์เซนต์เท่านั้นที่ผ่านไปตามตัวเลขที่ทีดีอาร์ไอ (TDR) ได้บันทึกไว้
ได้ศึกษาไว้ นะครับ

๓.๒ คืออะไรครับ ปฏิรูปโครงสร้างระบบกระบวนการและกระบวนการทัศน์
เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองของภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง ย้ำนะครับ
การเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งตรงนี้ก็ยังเป็นเรื่องอยู่ในขอบเขตจำกัดนะครับ ของคณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ของสถาบันพระปกเกล้า ของสภาพัฒนาการเมือง ของ กกต. แต่จริง ๆ
แล้วมันควรจะเข้มข้นอยู่ในทุกระบบที่เป็นการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษา
นอกระบบ หากไม่แล้วการเมืองของประชาชนก็จะกลายเป็นการเมืองที่เฉื่อยเฉื่อยไม่มี
ความกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองจริงถ้าเมื่อไม่ใส่ใจที่จะนำการเรียนรู้ให้เกิดผล
ที่เป็นจริงได้

๓.๓ การปฏิรูปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน การปฏิรูป
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน นี่ก็เป็นเรื่องที่ต้องปฏิรูปนะครับ ฟังเหมือน
จะไม่เป็นรูปธรรม ฟังเหมือนลอย ๆ เป็นนามธรรม แต่จริง ๆ แล้วมีความพยายามที่จะ
ก่อให้เกิดขึ้น มีการร่าง พ.ร.บ. การมีส่วนร่วม แต่ก็หายต่อมไปนะครับ -----

ขณะนี้หยิบยกขึ้นมาและคิดว่าจำเป็นต้องใช้นะครับ ถ้าเราเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้หมายถึงประชาชนนะครับ ประชาชนก็จะเรียนรู้ทางการเมือง เมื่อเรียนรู้ทางการเมืองก็เกิดความเข้าใจ ตระหนักรู้ในสิทธิหน้าที่ก็เห็นภาพว่าการเมืองมันฉ้อฉลอย่างไร จะมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร เพราะฉะนั้น ๓ วงนี้เป็น ๓ วงที่จะเกี่ยวเนื่องเกาะเกี่ยวและไปด้วยกันตลอดเส้นทางนะครับ

ขอบเขตงานคืออะไรบ้าง

๔.๑ การปฏิรูปการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะของประชาชน ก็คือเรื่อง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารนั่นเอง ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า โอเพน ดาตา (Open data) คือข้อมูลที่เปิดเผย

๔.๒ คืออะไรครับ ๔.๒ คือการปฏิรูปโครงสร้างระบบ กระบวนการสร้างการเรียนรู้ทางการเมือง ตรงนี้ก็คือเรื่องของการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมือง ถ้าเป็นไปได้อยากให้มีการตั้งองค์กรในระดับชาติเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นจริง เรียนรู้เพื่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจริง ๆ หรืออย่างน้อยสถาบันที่ทำหน้าที่อยู่แล้ว เช่น สถาบันพระปกเกล้า ก็ตาม กกต. ก็ตาม คณะรัฐศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ของทุกมหาวิทยาลัยก็ตาม จะได้บูรณาการทำหน้าที่ตรงนี้เพื่อให้การเรียนรู้ทางการเมืองอยู่ในหัวใจจิตหัวใจของประชาชนอย่างแท้จริง

๔.๓ การปฏิรูปการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตรงนี้ก็ขอความกรุณาครับ พวกเราคิดและตกผลึกกันว่าจะต้องยกเครื่องกฎหมายการปฏิรูปตรงนี้ด้วยการก่อให้เกิดการมีกฎหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนขึ้นมาอย่างเป็นจริงเป็นจังเสียทีหนึ่ง

เครือข่ายพันธมิตรมีอะไรบ้าง ภาคการเมืองก็คือกรมการวิสามัญประจำสภาปฏิรูปแห่งชาติ หน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ

๕.๔ คืออะไรครับ ภาคเอกชน ภาคธุรกิจ ภาคสื่อ สื่อกระแสหลัก สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์ (Online) สื่อบุคคล ภาคประชาชนคือภาคประชาสังคม การวัดผลดูจากอะไรครับ โครงสร้างองค์กรเครือข่ายและภารกิจการปฏิรูปแบบต่อยอดและต่อเนื่อง นั่นก็คือไม่หยุดอยู่กับที่จะต้องมีความต่อเนื่อง ร่าง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารสาธารณะปรับปรุง แก้ไขจากของเดิมแทนที่จะอยู่ที่สำนักนายกรัฐมนตรีก็มาอยู่ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินที่ได้วางไว้ตามที่เราได้ตกลงกันนะครับ

ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมการเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชน และ

๖.๔ คือร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ก็เป็น ๓ ฉบับของกฎหมายที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมือง ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างสำคัญ

ต่อไปคือผลกระทบเชิงบวกที่จะเรียนว่าประชาชนก็จะมีความเป็นพลเมืองอย่างที่เราได้พูดกันมาตลอดนะครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการยกย่องรัฐธรรมนูญ การเมืองมีความมั่นคง เพราะว่าผู้ปกครองมาแล้วไปแต่ประชาชนยังอยู่ ประชาชนมีพลังในการตรวจสอบ มีพลังในการเรียนรู้ มีพลังในการมีส่วนร่วม เขาก็สามารถที่จะทำให้การเมืองดีขึ้นได้ การมีวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่แท้จริงไม่ใช่วัฒนธรรมแบบอุปถัมภ์ การมีคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้น การยอมรับจากนานาชาติ

ข้อเสนอคืออะไรครับ ข้อเสนออันนี้ก็เป็นรวม ๆ บรรจุกรอบหลักการ การปฏิรูปให้เป็นวาระการปฏิรูปประเทศไทย เพราะทั้งหลายทั้งปวงคือการเรียนรู้ การมีส่วนร่วม นั่นเอง ปฏิรูปประเทศไทยเพื่อคนไทยทุกคน

และสุดท้ายที่อยากจะน้อมนำวาทธรรมของเจ้าคุณพุทธทาสภิกขุบอกว่า ธรรมะกับการเมืองนั้นเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ ธรรมะกับการเมืองเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ แยกกันเมื่อไร การเมืองก็สลาย เป็นการเมืองทำลายโลกขึ้นมาทันที ขออภัยครับ ธรรมะกับการเมืองแยกกันไม่ได้ ธรรมะกับการเมืองเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ แยกกันเมื่อไร การเมืองก็สลายเป็นการเมืองทำลายโลกขึ้นมาทันที และถ้าเผื่อจะทำให้ธรรมะกับการเมืองไปด้วยกัน ก็คือการมีส่วนร่วมทางการเมือง การเรียนรู้ทางการเมืองที่ต้องปฏิบัติอย่างจริงจัง ที่ต้องได้รับการเอื้ออำนวยจากภาครัฐไม่ใช่ปล่อยให้ตามเวรตามกรรม ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปเป็นการปฏิรูปสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินค่ะ ขอเชิญท่านทรงชัย วงศ์สวัสดิ์ ค่ะ

๒๓

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

ปิยาพัชร ๑๒/๑

นายทรงชัย วงศ์สวัสดิ์ (กรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายทรงชัย วงศ์สวัสดิ์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ผู้แทนจากจังหวัดลำพูน ในฐานะกรรมาธิการ ปัญหาเรื่องของการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการก็ดีนั้นมีมานานจนมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว ปี ๒๕๕๗ ว่าหลังจากการปฏิรูปแล้วเราจะต้องสร้างกลไกในการป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบให้มีประสิทธิภาพและให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและเป็นธรรม ท่านประธานที่เคารพครับ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันนั้น มิได้มีเฉพาะในวงการของนักการเมืองเท่านั้น แต่ยังมีปัญหาไปแทบทุกหย่อมหญ้าในสังคมไทยเราในปัจจุบัน ไม่เว้นแม้แต่ในศาสนาต่าง ๆ ท่านประธานที่เคารพครับ เป็นที่ยอมรับกันว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน หรือที่เราเรียกสั้น ๆ ว่า สตง. นั้นเป็นหน่วยงานหน่วยงานหนึ่งในการที่จะช่วยกันตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของราชการ จากการที่เราได้ศึกษา แล้วก็ได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลายมาศึกษาในประเด็นในการที่จะปฏิรูปสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินนั้นก็เห็นว่าในปัจจุบันนี้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินก็มีปัญหาในเรื่องของเมื่อเป็นการตรวจสอบแล้วสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินไม่สามารถที่จะนำสำนวนส่งฟ้อง ส่งอัยการฟ้องคดีได้ เมื่อตรวจสอบแล้วจะต้องส่งให้สำนักงาน ป.ป.ช. เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. รับเรื่องไปแล้ว ทาง ป.ป.ช. ก็จะตั้งคณะกรรมการขึ้นมาแล้วก็ทำการตรวจสอบ สอบสวนใหม่ ซึ่งทำให้สิ้นเปลืองระยะเวลา บางครั้งบางเรื่องนั้นใช้เวลาเป็น ๑๐ ปี ไม่สามารถที่จะสรุปประเด็นปัญหาได้ ที่จะนำผู้กระทำความผิดไปฟ้องคดีได้ มีหน้าซ้ำบางครั้งทำให้ผู้กระทำความผิดต้องหลุดพ้นไปโดยขาดอายุความ นี่เป็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุด ท่านประธานที่เคารพครับ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ มาจนถึงปัจจุบันนี้ทางสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการสอบสวนการกระทำที่ประพฤติมิชอบในการใช้จ่ายเงินของภาครัฐทั้งหมดจำนวน ๑,๔๘๗ เรื่อง ที่ส่งไปให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๑,๔๘๗ เรื่อง แต่ทางสำนักงาน ป.ป.ช. กำลังดำเนินการอยู่ ๒๖๓ เรื่อง ยังไม่ได้ดำเนินการ ๑,๑๘๒ เรื่อง ท่านประธานที่เคารพครับ กว่าจะทำเสร็จคดีขาดอายุความอีกผู้กระทำความผิดลอยนวลอีก ดังนั้นเมื่อเราได้ศึกษาเช่นนี้แล้วเราก็มีความเห็นว่าจะให้การดำเนินการในการป้องปรามและปราบปรามผู้กระทำความผิดนั้นได้ถูกดำเนินการได้รวดเร็ว ให้ผู้กระทำความผิดนี้มีความยำเกรงต่อผลของการกระทำนั้น จากประเด็นปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากในเรื่องของปัญหาที่เกี่ยวข้องแล้วนี้ เรายังเห็นควรว่าที่จะต้องดำเนินการ

๒๔

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

ปิยาพัชร ๑๒/๒

ตามวัตถุประสงค์ เรามีวัตถุประสงค์ในการที่จะปฏิรูปสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ก็เพื่อที่จะให้เขาได้มีอำนาจในการที่จะตรวจสอบแล้ว เขาสามารถที่จะส่งเรื่องให้กับพนักงาน อัยการส่งฟ้องคดีได้โดยไม่ต้องไปถึง ป.ป.ช.

๒. ให้มีองค์กรที่มีอิสระปราศจากการถูกแทรกแซงไม่ว่าทั้งฝ่ายการเมือง ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนายทุนต่าง ๆ

ประการต่อมา นอกจากนั้นก็เป็นหน่วยงานในการที่จะป้องกันและปราบปรามที่มีประสิทธิภาพ เน้นให้เป็นองค์กรที่มีความคุ้มค่ากับงบประมาณในการใช้จ่าย มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย มีการบูรณาการในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วก็ส่งเสริมภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ในส่วนของการประเด็นการปฏิรูปนั้นดังที่ผมได้กราบเรียนไปเมื่อกี้ว่า

๑. เราต้องให้อำนาจกับผู้ปฏิบัติงานนะครับ ให้มีอำนาจในการที่จะตรวจสอบ แล้วก็นำคดีนั้นส่งฟ้องศาลได้โดยผ่านอัยการ ให้ถือสำนวนของเจ้าหน้าที่ของ สตง. นั่นถือว่าเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นผู้ที่มีอำนาจในการสอบสวนได้นะครับ

นอกจากนั้นในส่วนของคุณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินนั้น เท่าที่ผ่านมาั้นคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนั้นบางครั้งได้บุคคลที่มาไม่ตรงกับงานที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในลักษณะอย่างนี้ ไม่เข้าใจในลักษณะงาน ก็อาจจะเป็นปัญหาได้นะครับ

๒. ในเรื่องของการจัดสรรบริหารงบประมาณ ท่านประธานที่เคารพครับ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นองค์กรอิสระ แต่ว่าการใช้จ่ายเงินงบประมาณนั้นจะต้องขอผ่านทางฝ่ายบริหาร และการอนุมัติงบประมาณนั้นอยู่ที่ฝ่ายบริหาร ถ้าไปทำการใดฝ่ายบริหารไม่พอใจ ไม่ชอบก็อาจจะมีการตัดงบประมาณไปจนไม่สามารถที่จะดำเนินการตรวจสอบได้

ในด้านบุคลากรก็ตามนะครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ในด้านบุคลากรนั้นเนื่องจากในสภาวะปัจจุบันนี้เรามีหน่วยงานที่จะต้องทำการตรวจสอบมีจำนวนมากขึ้น แต่บุคลากรมีไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดหาบุคลากรเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน

ท่านประธานที่เคารพครับ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัญหาที่เราได้ทำการศึกษา และรวบรวมมานะครับ ก็คิดว่าทั้งหมดทั้งมวลนี้ก็ยังไม่เพียงพอ คณะกรรมาธิการจึงอยาก จะรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากเพื่อนสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติที่จะให้ข้อคิด และข้อเสนอแนะเพื่อเราจะนำไปเสริมแต่ง ปรับปรุงในการปฏิรูปสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเหมาะสมกับการปฏิรูปในครั้งนี้ต่อไปครับ กราบขอบพระคุณครับ ท่านประธานครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ค่ะ ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปเป็นการปฏิรูปคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและผู้ตรวจการแผ่นดิน ดิฉันขอเชิญท่านบุญเลิศ คชายุทธเดช ค่ะ

นายบุญเลิศ คชายุทธเดช (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ กระผม บุญเลิศ คชายุทธเดช นะครับ ก็อยากจะเรียนถึงการศึกษาของคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง องค์การอิสระ ๒ องค์กร นั่นคือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับผู้ตรวจการแผ่นดิน ๒ องค์กรนี้เป็นข่าวในช่วงที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ ยกร่างกันมาแล้วก็มีข่าวว่าให้รวมกันนะครับ อย่างไรก็ตามก็คณะกรรมการปฏิรูปการเมืองก็ได้ศึกษาเป็นวาระของการปฏิรูป ได้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับองค์กรทั้งสองนี้ ประมวลออกมาได้ ๓ ประการด้วยกันคือ

๑. มีข้อจำกัดในทางกฎหมายและบทบาทอำนาจหน้าที่ที่ทับซ้อนกัน ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดช่องว่างและประชาชนสับสน ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิในการร้องเรียนหรือการขอให้ตรวจสอบการใช้อำนาจได้ ทั้งนี้การออกแบบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญให้ไปดูแลไปตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งก็มีทั้งประชาชนละเมิดกันเองและเจ้าหน้าที่รัฐละเมิดต่อประชาชน -----

ในขณะที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่ในการที่จะตรวจสอบเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐทั้งหลายทั้งปวง มันไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน มันจึงเกิดปัญหาขึ้นว่าเวลาประชาชนเดือดร้อนมีทุกข์จากการถูกละเมิดสิทธิ จะไปร้องคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือจะไปร้องผู้ตรวจการแผ่นดินดี อันนี้มันก็สร้างภาระให้กับประชาชน และเมื่อไปร้องก็เขากว่าร้องไม่ถูก หรือร้องถูก กว่าจะคลี่คลายปัญหาความเดือดร้อนได้ก็ต้องใช้เวลา

ประเด็นปัญหาอันที่ ๒ ก็คือไม่มีกฎหมายรองรับการออกคำสั่งทางปกครองหรือมาตรการลงโทษบุคคล หน่วยงาน และองค์กรที่ไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยหรือคำแนะนำ

ประเด็นปัญหาอันที่ ๓ ก็คือว่ากระบวนการ ขั้นตอน และการดำเนินงานที่ไม่ตอบสนองความต้องการของสังคม ดังนั้นคณะกรรมการสิทธิการปฏิรูปการเมือง ก็ศึกษาเรื่องนี้โดยกำหนดวัตถุประสงค์เอาไว้ ๓ ประการ

ประการที่ ๑ เพื่อปฏิรูปองค์กร กระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ และเพิ่มบทบาทการดำเนินงานในเชิงรุกให้ครอบคลุมทุกมิติทางสังคม

ประการที่ ๒ เพื่อปฏิรูปแนวทางส่งเสริมภาคพลเมืองและองค์กรสาธารณะภาคเอกชนเข้ามาทำหน้าที่ร่วม ก็อยากจะเรียนว่าในเอกสารที่แจกไปนั้นยังมีคำว่า พลเมืองอยู่ และต่อมาคำนี้ก็มีประเด็นเป็นประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างกันว่าบทบาทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เรื่องของพลเมืองเป็นใหญ่จะมีองค์กรนั้นองค์กรนี้มันควรจะเป็นอย่างไร ก็ขอกราบเรียนว่าในเอกสารที่เสนอมานี้ยังเป็นพลเมืองอยู่ ซึ่งก็อยากจะฟังความเห็นของท่าน สปช. ด้วยว่าอย่างไร

ประการที่ ๓ วัตถุประสงค์คือเพื่อปฏิรูปการปฏิบัติราชการทางปกครองให้มีอำนาจในการสั่งหรือลงโทษทางปกครอง ในการศึกษาของคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองก็เชิญคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็ยกกันมาเป็นคณะเลยนะครับ ตัวท่านประธานอาจารย์อมรา พงศาพิชญ์ ก็นำทีมมารวมถึงผู้ตรวจการแผ่นดินก็มาชี้แจง เราก็ซักใช้ไล่เถียงแล้วก็ซักถามกัน จากนั้นคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองในส่วนที่มีคณะอนุกรรมการมารับผิดชอบก็อภิปรายถกเถียงกันอย่างหน้าดำคร่ำเครียด แล้วก็ความเห็นก็ต่างกันว่าจะ

๒๘

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

อัมพา ๑๔/๒

ยุบรวม ควบรวมเข้าด้วยกันเป็นองค์กรหนึ่งหรือจะคงไว้แล้วก็แยกออกไป เมื่อคณะผู้ศึกษาเห็นว่าในเมื่อรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวบอกว่าองค์กรต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมา ถ้าหากว่าจะไม่ให้มีต่อไป ก็ขอให้คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณา คณะกรรมการปฏิรูปการเมืองก็นำเอาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนี้มาประกอบ แล้วก็มีความคิดเห็นข้อดีข้อเสียของการแยกกันกับการควบรวมกัน ก้ำกึ่งกันมาก แต่เมื่อฟังความเห็นไล่เรียงกันเป็นรายบุคคลในคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองแล้ว เห็นว่าการควบรวมเข้าด้วยกันน่าจะมีผลดีมากกว่า โดยเอาประชาชนเป็นตัวตั้งที่จะได้รับการบำบัดทุกข์บำรุงสุขในกรณีฉุกเฉินการละเมิดสิทธิ ก็อยากจะเรียนว่าในการพิจารณาให้ควบรวมนั้นเห็นว่าขอให้ตั้งชื่อโดยคงชื่อเดิมไว้ -----

- ๑๕/๑

นั่นคือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและผู้ตรวจการแผ่นดิน ในขณะที่คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญเขาให้ตั้งชื่อผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองนี้ยังคงชื่อเอาไว้ สำหรับแนวทางในการปฏิรูปองค์กร โดยให้ทั้ง ๒ องค์กรควบรวมเข้าด้วยกัน กำหนดเอาไว้ว่าให้มีคณะกรรมการ ๑๑ คน ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายบัญญัติอย่างมีประสิทธิภาพในการร่วมกันตัดสินใจ ซึ่งต้องใช้ดุลยพินิจร่วมกัน ในรูปของคณะกรรมการ และมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของกรรมการแต่ละด้าน อย่างชัดเจน โดยครอบคลุมบทบาทอำนาจหน้าที่ทุกมิติ และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของพลเมืองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งเราก็กังไม่ทราบว่ คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญจะบัญญัติเป็นร่างออกมาให้เราได้พิจารณากันอย่างไร และเราจะให้ความเห็นชอบทั้งร่างหรือไม่

แนวทางประการที่ ๒ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อจำกัด ในอำนาจหน้าที่ในทางกฎหมาย การบังคับในทางกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะ หรือคำวินิจฉัย ทั้งมาตรการทางนโยบายต่อฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ และมาตรการ ทางปกครองต่อหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งการประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน คณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วยการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน ตามอำนาจหน้าที่ ในกฎหมายที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ โดยองค์กรตรวจสอบ ตามรัฐธรรมนูญเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรนี้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ จะต้องมีการกำหนดมาตรการในการรับเรื่อง หรือการดำเนินการตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่ข้อเท็จจริงได้เกิดการทับซ้อน โดยมีการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพ และละเมิดต่อ สิทธิมนุษยชนในคราวเดียวกัน เพื่อมิให้ช่องว่างในการเข้าสู่สิทธิการได้รับการคุ้มครอง ตามหลักการของกฎหมายและหลักสากลในด้านสิทธิมนุษยชน ก็กราบเรียนท่านประธาน และท่านสมาชิกว่า จากการได้รับฟังคำชี้แจงจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ มาพบกับคณะกรรมการปฏิรูปการเมือง ให้ความสำคัญต่อนานาชาติที่ประเทศไทยเราเข้าไป ร่วมเป็นภาคีของสหประชาชาติอยู่ แล้วก็มักมีกฎบัตรอะไรต่าง ๆ มากมาย ภาพลักษณ์ ของประเทศเราในเรื่องของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง นั่นเป็นหน้าตาและภาพลักษณ์ของประเทศของเราที่จะไม่ต้องถูกจัดอันดับไว้ท้าย ๆ ว่า

ปล่อยให้มีการล่วงล้ำก้ำเกินในสิทธิมนุษยชน ดังนั้นการมีองค์กรให้ควบรวมมาก็จริงแต่ยังคงชื่อของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่ โดยให้ขึ้นชื่อเป็นชื่อแรกขององค์กรเมื่อยุบรวมแล้ว นั่นคือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและผู้ตรวจการแผ่นดิน ก็มีเรื่องที่ยากจะกราบเรียนและต่อไปก็คงจะได้รับฟังความเห็นของท่านสมาชิกครับ ขอขอบคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอขอบคุณมากค่ะ ต่อไปเป็นการปฏิรูปคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินค่ะ ขอเชิญท่านดิเรก ถึงฝั่ง ค่ะ

นายดิเรก ถึงฝั่ง (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธานและสมาชิกผู้ทรงเกียรติที่เคารพ กระผม นายดิเรก ถึงฝั่ง จะขออนุญาตใช้เวลาสรุปสั้น ๆ ไม่เกิน ๒ นาทีว่า ปัญหาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ปัญหาเรื่องการฟอกเงินนั้นวันนี้จะลึกลับซับซ้อนมากขึ้นในการที่จะซุก จะเก็บ จะฟอกเงินทั้งหลายทั้งปวงที่มีอยู่ -----

๓๑

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

ฉัฎรดา ๑๖/๑

และคณะกรรมการชุดนี้เรามีปัญหาหลายประการ มีศักยภาพยังไม่เพียงพอที่จะติดตามเรื่องของการฟอกเงินได้อย่างละเอียดรอบคอบ เนื่องจากว่าความไม่เป็นอิสระ การขาดการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ปัญหาทางด้านกฎหมาย ทำให้ไม่สามารถที่จะไปติดตามประสานงานได้อย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองของเราก็ได้นำเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณา และได้นำเสนอไว้อย่างละเอียดพอสมควรแล้วในเอกสารที่แจกให้กับท่านนะครับ ก็จะสรุปเพียงว่าจากปัญหาที่มันเกิดขึ้นนับวันจะมากขึ้นนั้นเราจะหาวิธีการป้องกันอย่างไร แนวทางปฏิรูปของเราจึงต้องสร้างความเข้มแข็ง สร้างความอิสระให้กับคณะกรรมการชุดนี้เพื่อให้คณะกรรมการชุดนี้ได้ทำหน้าที่ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ และที่สำคัญที่สุดก็คือสามารถประสานงานกับทุกหน่วยได้ หน่วยต่าง ๆ ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขอข้อมูลไปนั้นจะปฏิเสธไม่ได้ เพื่อนำมาสู่การแก้ปัญหา นำไปสู่การจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป เพราะฉะนั้นเราได้นำเสนอไว้ในเอกสารอย่างเรียบร้อยแล้ว และที่สำคัญที่สุดสิ่งที่เราต้องการก็คือการได้รับความร่วมมือกับประชาชนในการชี้เบาะแส เพราะฉะนั้นผมจึงขออนุญาตสรุปเพียงแค่นี้ว่าสิ่งที่เราต้องการกระทำก็คือต้องการเพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการชุดนี้ให้มีศักยภาพในการติดตามมากยิ่งขึ้น ขอบพระคุณมากครับ

นางสาวทัศนาศูญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปเป็นเรื่องการปฏิรูปคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ขอเชิญท่านอลงกรณ์ พลบุตร ค่ะ

ศาสตราจารย์สมบัติ อารังธัญวงศ์ (ประธานกรรมการ) : ขอประธานโทษ
ไม่ทราบท่านอยู่ไหนนะครับ เมื่อเข้าเห็นบอกว่าไม่ค่อยสบาย แต่เป็นผู้รับหน้าที่ว่าจะมานำเสนอ แต่ไม่เป็นไรนะครับ

นางสาวทัศนาศูญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอเชิญค่ะ

ศาสตราจารย์สมบัติ อารังธัญวงศ์ (ประธานกรรมการ) : เรื่องของ
การปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทย มีทั้งบทบาทสำคัญ ๆ ก็คือ ป.ป.ช.
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แล้วก็ ป.ป.ท. คณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ แล้วก็ยังมีเรื่องของคณะกรรมการป้องกัน

๓๒

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

ฉัฎฐรดา ๑๖/๒

และปราบปรามการฟอกเงิน ทั้ง ๓ องค์กรจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งเรื่องของการฟอกเงินนั้นก็ได้ออกไปแล้วนะครับ ในส่วนของ ป.ป.ช. ป.ป.ท. ขออนุญาตพูดสั้น ๆ อย่างนี้เราได้เชิญหน่วยงานทั้ง ๒ หน่วยมาพบปะพูดคุย ก่อนหน้านี้ทุกท่านทราบนะครับว่าการทุจริตไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือนักการเมืองก็อยู่กันที่ ป.ป.ช. ทั้งหมด โดย ป.ป.ช. เป็นคนดูแล แต่ว่าต่อมาบอกว่ามีปัญหาเรื่องคดีทุจริตมากเกินไป น่าจะมีการแยกกัน แล้วก็มีความคิดว่าให้แยกการทุจริตภาครัฐออกจาก ป.ป.ช. โดยให้ ป.ป.ช. รับผิดชอบดูแลการทุจริตของนักการเมืองทั้งหมด รวมทั้งข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๙ หรือเทียบเท่าเป็นต้นไป ส่วนข้าราชการตั้งแต่ระดับ ๘ ลงมาให้มีหน่วยงานอีกหน่วยงานหนึ่งมารับผิดชอบ แล้วก็เรียกว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ หรือว่า ป.ป.ท. แล้วให้ไปสังกัดอยู่ที่กระทรวงยุติธรรม ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านครับ หลังจากการศึกษาของเรา ก็พบว่าการทำงานของ ป.ป.ท. นั้นมีกฎหมายตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ นะครับ แต่ปรากฏว่ากว่าจะมีกรรมการทำงานได้ก็ปี ๒๕๕๔ ขึ้นปี ๒๕๕๕ และจากปี ๒๕๕๑ มาถึงปัจจุบันเปลี่ยนเลขาธิการไปแล้ว ๘ คน ก็จากการสอบถามก็ดูจาก พ.ร.บ. ก็พบว่าเลขาธิการแต่งตั้งโดยอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม คณะกรรมการของ ป.ป.ท. ไม่มีอำนาจเกี่ยวข้องกับทางเลขาธิการ กรรมการก็เห็นว่าเวลาจะสั่งการอะไรให้ฝ่ายเลขาธิการ ดำเนินการก็จะยุ่งยากมาก แล้วก็ถ้าเลขาธิการไปทำงานอะไรที่ไปเกี่ยวข้องกับข้าราชการที่ประพฤติมิชอบแล้วเกี่ยวข้องกับฝ่ายการเมืองเลขาฯ ถูกสั่งย้ายได้เลย -----

ก็เป็นที่ฉงนกันว่ากฎหมายนี้ออกมาได้อย่างไรว่าคณะกรรมการที่ดูแลเรื่องการทุจริต ไปอยู่ภายใต้อำนาจของฝ่ายการเมือง แล้วก็ถ้าดูจากคดีเขาบอกว่าตั้งแต่ตั้งมา ป.ป.ท. นี้ ตั้งมาปี ๒๕๕๑ แล้วกว่าจะทำงานได้ มีคดีร้องเรียนขึ้นไปสัก ๑๗,๐๐๐ คดี ตรวจสอบแล้ว สัก ๙,๐๐๐ คดี ส่งฟ้องอัยการได้สัก ๙๓ คดี ท่านจะเห็นนะครับว่าปริมาณของความผิด ที่เกิดขึ้นกับเรื่องของการติดตามหรือดำเนินการกับผู้ทุจริตจริง ๆ ทำได้น้อยมาก แล้วก็ยังมี ปัญหาที่ทับซ้อนกันเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ป.ป.ท. แล้วไปเกี่ยวข้องกับ ป.ป.ช. ต้องส่งเรื่องต่อให้ ป.ป.ช. อีก ก็เลยยิ่งทำให้กระบวนการเหล่านี้มันทำให้คนทุจริตไม่กลัว บ้านเรามีทั้ง ป.ป.ช. มี ป.ป.ท. ป.ป.ท. นั้น ป.ป.ช. นั้น จากการแถลงผลงาน ๘ ปี ถ้าท่านติดตามมีคดี ๓๔,๐๐๐ กว่าคดี แล้วบอกว่าได้ดำเนินการตรวจสอบไปแล้ว ๒๕,๐๐๐ คดี ส่งฟ้องศาลไป ๖๓ คดี เป็นคดีที่เกิดจากรายงานทรัพย์สินและหนี้สินเท็จ ๕๔ คดี แล้วเป็นคดีที่ยึดทรัพย์ ๒ คดี อีก ๗ คดีเป็นคดีที่ตรวจจากการทุจริต ท่านจะเห็น ๒๕,๐๐๐ คดีนะครับ แล้วหมายความว่าอย่างไร มันเป็นอย่างไร อันนี้ก็จะเห็นว่ากระบวนการทำงานมันมีปัญหาเรื่องของความล่าช้า แล้วหลายคนก็เสนอให้คดีทุจริตไม่มีอายุความ ก็เพราะว่าการทำงานที่ผ่านมาทำให้เห็นว่า คนทุจริตไม่กลัวกฎหมายที่มีอยู่ เท่าที่สอบถามแล้วอำนาจมีเยอะนะครับของ ป.ป.ช. แต่ว่า มีปัญหาในเรื่องของกลไกและกระบวนการปฏิบัติงานที่ทำให้มีความล่าช้ามาก ทำให้ไม่ทัน ต่อการที่จะตรวจจับคนที่ทุจริต และที่สำคัญก็คือว่าพอเรื่องมันช้านาน ๆ วัตถุพยานเสื่อม บ้างละ หาวัตถุพยานไม่เจอเขาว่าอย่างนั้นนะครับ นอกจากนี้พยานที่จะมาให้ปากคำ ลืมอีกแล้วเหมือนกัน มันนานเกินไป ด้วยเหตุนี้ทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐ ของเราไม่มีประสิทธิภาพทั้ง ๆ ที่มีอำนาจพอสมควร แนวคิดของคณะกรรมการที่พิจารณา เรื่องนี้ก็เห็นว่าควรจะต้องนำ ๒ องค์กรนี้มาอยู่ด้วยกันอีกครั้งหนึ่งแล้วละเพื่อจะให้มี ความ เป็นอิสระ มีกรรมการที่มาจากพรรคการเมือง ที่ไม่มีการแทรกแซงจากทางการเมืองแล้ว เป็นอิสระกรรมการ ป.ป.ช. แต่ว่าควรแยกออกไปสัก ๒ แห่ง

แห่งหนึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักการเมืองและเอกชนที่ทุจริต

แห่งที่ ๒ เป็นแห่งที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการและเอกชนที่ทุจริต คือหมายความว่าทำทุจริตคู่กัน แต่มาอยู่ในภายใต้การดูแลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ร่วมกัน และในการทำงานเพื่อจะให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ควรจะให้มีองค์คณะขึ้นมา ทำงานตามพันธกิจที่มีอยู่เพื่อจะให้ความรวดเร็วมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าในเรื่อง

ของการปฏิรูปกลไกแล้วก็ระบบของการตรวจสอบโดยเฉพาะของการปราบปราม ควรจะมีหน่วยงานพิเศษ เขาเรียกว่าหน่วยงานชำนาญการ ในต่างประเทศเขาเรียกว่าเป็นหน่วยงานพิเศษที่บุคลากรมีความเชี่ยวชาญในเรื่องของการจับทุจริตโดยเฉพาะ หมายความว่าหน่วยงานนี้จะมีบุคลากรที่ทำงานเต็มเวลา มีความเชี่ยวชาญ ถ้ามีเรื่องที่เราเรียกว่าทุจริตที่ก่อให้เกิดความเสียหายระดับร้ายแรงต่อประเทศชาติคณะกรรมการส่งเรื่องนี้ให้กับหน่วยนี้ทำหน้าที่ไปตรวจสอบตั้งแต่ต้น แล้วก็อย่างที่บอกว่าให้ทำงานเต็มเวลาตั้งแต่เริ่มต้น จนสุดท้ายแล้วมารายงานคณะกรรมการว่าผลเป็นอย่างไร การดำเนินงานอย่างนี้ก็จะทำให้กระบวนการในการตรวจสอบโดยเฉพาะการทุจริตที่ก่อความเสียหายร้ายแรงต่อประเทศชาติมีความรวดเร็วแล้วก็มีประสิทธิภาพมากขึ้น แล้วก็ทำให้คนที่ทุจริตต้องถูกลงโทษไม่เป็นเยี่ยงอย่างต่อไป อันนี้ก็เป็นแนวคิดที่ทางคณะกรรมการได้เสนอไว้ในกระบวนการปฏิรูปกลไกของการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อันนี้เป็นส่วนของการปราบปราม

ในส่วนของการป้องกันนั้นก็มีความเห็นว่าจะต้องเสริมกระบวนการในการปลูกฝัง อบรม หล่อหลอม กล่อมเกลา ให้คนในชาตินี้ระคับ รังเกียจการทุจริต เห็นว่าการทุจริตนั้นเป็นสิ่งที่เลวร้ายต่อสังคม การทุจริตจะต้องเป็นสิ่งที่ประชาชนรับไม่ได้หรือไม่ยอมรับ แล้วก็กระบวนการปลูกฝังเหล่านี้รัฐบาลจะต้องออกแรงกันอย่างเต็มที่ คงจะให้เฉพาะ ป.ป.ช. ไปจับเคลือบไม่พอ เขาจะต้องใช้ช่องทางพหุ หรือองค์กรของรัฐทุกองค์กรที่จะต้องร่วมกันขับเคลื่อน อันนั้นก็ประเด็นของแนวทางของการปฏิรูปนะครับ นอกจากนี้ก็ยังมีรายละเอียดอีกมากมายครับที่จะดำเนินการในการปฏิรูป ซึ่งจะขอความเห็นจากท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติผู้มีเกียรติทุกท่านที่จะให้ความเห็นเพิ่มเติมครับ ในรายงานของคณะกรรมการการปฏิรูปการเมืองในวันนี้ เนื่องจากส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นเราจะทำร่างกฎหมายให้สำเร็จเลยก็ไม่ได้ครับ เพราะต้องรอให้รัฐธรรมนูญเสร็จเสียก่อน การทำงานของเราจะมีลักษณะของการศึกษาแนวทางร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อที่จะเอาไว้ใช้เป็นแนวทางถ้าหากว่ารัฐธรรมนูญประกาศใช้มาแล้วก็สามารถนำไปเป็นข้อมูลสำคัญที่จะไปปรับใช้ จะทำให้การร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเมื่อถึงเวลานั้นมีความรวดเร็วมากขึ้นครับ อันนี้ก็เป็นที่ทางที่ทางคณะกรรมการการปฏิรูปการเมืองจะทำ เพราะฉะนั้นหลังจากนี้เป็นต้นไป คณะกรรมการการปฏิรูปการเมืองก็ใคร่ขอทราบความเห็นหรือขอความเห็นจากท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติผู้มีเกียรติทุกท่าน ซึ่งเราจะได้รวบรวมมาประมวลในการทำงานต่อไป ขอขอบคุณมากครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอขอบคุณมากค่ะ ท่านสมาชิกคะ ขณะนี้ท่านได้รับทราบรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการปฏิรูปการเมืองนะคะ ในวาระการปฏิรูปที่ ๒ การเข้าสู่อำนาจ ระบบพรรคการเมือง ครอบคลุมประเด็นหลัก ๘ ประเด็นแล้วนะคะ ต่อไปขอเชิญท่านสมาชิกอภิปรายแสดงความคิดเห็นนะคะ ท่านละไม่เกิน ๕ นาทีอย่างเคยนะคะ แล้วก็ ๕ ท่านแรกได้แก่ พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ท่านอาจารย์ดอกเตอร์สังศิต พิริยะรังสรรค์ ท่านอาจารย์ดอกเตอร์นิรันดร์ พันทรกิจ ท่านเสรี สุวรรณภานนท์ แล้วก็ท่านอาจารย์ดอกเตอร์ชาติชาย ณ เชียงใหม่ ดิฉันขอเชิญท่าน พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช ค่ะ

๓๖

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

สวรรยา ๑๘/๒

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ที่เคารพ กระผม พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ขออนุญาต ให้ความเห็นต่อผลการศึกษาแล้วรายงานของคณะกรรมการธิการปฏิรูปการเมือง สภาปฏิรูปแห่งชาติ ก่อนอื่นก็ต้องขอแสดงความชื่นชมต่อคณะกรรมการที่ได้ศึกษาในเรื่องต่าง ๆ ค่อนข้าง จะได้นี้อะไร แล้วก็ยังมีรายละเอียดที่เป็นข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นปัญหาซึ่งคิดว่าพวกเรา ทั้งหลายก็คงจะเห็นคล้อยด้วย

ในเรื่องแรกเรื่องการปฏิรูปพรรคการเมือง ไม่เป็นพรรคของนายทุน กระผม คิดว่าประเด็นที่ชี้ให้เห็นถึงความอ่อนแอของพรรคการเมืองไทยนี้ค่อนข้างจะชัดเจน ในเอกสารฉบับนี้ แล้วก็ก็เป็นเรื่องที่กรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเองก็ให้ความสำคัญ จึงได้ พยายามพัฒนาระบบต่าง ๆ แม้แต่กลุ่มการเมืองอะไรทั้งหลายนี้ เพื่อที่จะทำให้มาแก้ ความไม่เป็นพรรคการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตยของพรรคการเมืองของบ้านเรา ถึงแม้ จะมีอายุกันหลาย ๆ สิบปี เพราะฉะนั้นปัญหาพรรคการเมืองจึงเป็นปัญหาที่สำคัญของการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตยของบ้านเรา ตรงนี้ก็คิดว่าเป็นเรื่องที่จะต้องดูกันต่อไป นะครับว่าจะทำอย่างไร แต่การที่มีมาตรการในการคัดเลือกคนเข้าสู่การเป็นผู้สมัคร รับเลือกตั้งนั้นก็ค่อนข้างจะเห็นด้วยนะครับ ไม่ว่าจะใช้วิธีไพรมารี โหวต หรือวิธีอื่นใดที่จะ สามารถปฏิบัติได้ในขั้นเริ่มต้น การปฏิรูประบบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็เอกสารฉบับนี้ได้เสนอแนวทางโดยการใช้ระบบสัดส่วนผสม หรือระบบเอ็มเอ็มพี (MMP) ก็คิดว่าสอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญที่จะทำให้ผลการ เลือกตั้งนั้นออกมาในแนวทางที่จะทำให้มีการเมืองมีความใสสะอาด มีความสมดุลในระหว่าง พรรคการเมืองด้วยกัน

๓๗

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

วาสนา ๑๘/๑

ส่วนประเด็นในเรื่องของจำนวนผู้สมัครที่รายงานได้กล่าวถึงว่าจำนวน ๒๕๐ เขต และ ๒๐๐ บัญชีรายชื่อนั้น อาจจะขัดกับวัฒนธรรมหรือการเลือกตั้งที่ผ่าน ๆ มานั้น ก็เป็นข้อสังเกตที่ตึ้นะครับ ซึ่งกรมการปกครองร่างรัฐธรรมนูญก็คงจะได้นำไปพิจารณา ในประเด็นนี้เพิ่มเติม รวมถึงการที่ควรจะมีกลุ่มการเมืองหรือไม่ เพื่อป้องกันความสับสน หรือป้องกันการเข้าสู่การเมืองโดยไม่ยอมเป็นพรรคการเมือง

ในประเด็นที่ท่านวรวิทย์พูดถึงเรื่องคุณภาพของนักการเมืองนั้น ก็เป็นเรื่องที่สำคัญ เท่าที่ทราบในร่างรัฐธรรมนูญก็ได้พยายามพูดถึงการที่จะต้องยื่นภาษีย้อนหลัง ไม่น้อยกว่า ๓ ปี เพื่อเป็นการตรวจสอบความเป็นผู้รับผิดชอบและอาจจะสามารถตรวจสอบ ในเรื่องของความโปร่งใสของบุคคลเหล่านั้นได้ด้วย อันนี้ก็เป็นข้อหนึ่งที่ได้กำหนดไว้

ในเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีการให้ความสำคัญการเข้าสู่ ตำแหน่ง อันนี้ก็เป็นเรื่องที่ผมคิดว่าพวกเราเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง ได้มีการออกแบบคณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการการเลือกตั้ง แตกต่างจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ โดยให้มี ๑๓ คนมาจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาคศาล แล้วก็ภาคการเมือง ซึ่งก็สอดคล้องใกล้เคียงกับที่ออกแบบไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับแรก แล้วก็ได้นำโครงสร้างกรรมการสรรหานี้ไปใช้กับการสรรหากรรมการเกือบทุกคณะ ที่ทางกรมการปกครองได้รายงานในวันนี้ ซึ่งผมคิดว่าน่าจะเป็นโครงสร้างกรรมการสรรหาที่ดีกว่าที่ ผ่าน ๆ มา และจะตอบคำถามความเป็นกลางของผู้ที่ได้รับการสรรหาได้ดีกว่า

ประเด็นสุดท้ายนะครับ การปฏิรูปการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชน ซึ่งท่านประสารเสนอนั้นถึงแม้จะเป็นเรื่องสุดท้ายในเอกสารฉบับนี้ แต่กระผม คิดว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเมืองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยของบ้านเรา ที่จะทำให้นำไปสู่ความสำเร็จได้ เพราะว่าประชาชนคือเจ้าของอำนาจที่แท้จริงทางการเมือง เพราะฉะนั้นจึงอยากจะให้ทางกรมการปกครองให้ความสำคัญในการผลักดันในเรื่องนี้ต่อไป รวมถึงการออกกฎหมายลูกมาเพื่อที่จะนำสู่การประกาศใช้ต่อไป ขอกราบขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านอาจารย์ ดอกเตอร์สังศิต พิริยะรังสรรค์ ค่ะ

๓๘

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

วาสนา ๑๙/๒

นายสังศิต พิริยะรังสรรค์ : ท่านประธานสภาที่เคารพครับ ผมดูงานของ คณะกรรมการชุดนี้แล้ว ผมคิดว่าการพิจารณาถึงองค์กระอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ ควรจะอยู่บนหลักการที่สำคัญ ๒ ประการ ก็คือ

ประการแรก องค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบจะต้องมีความเป็นอิสระแล้วก็ไม่ถูก แทรกแซงทางการเมืองได้

ประการที่ ๒ ก็คือการจัดองค์กรขององค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบจะต้องใช้ หลักธรรมาภิบาลในการจัดองค์กร ก็คือการแยกอำนาจระหว่างฝ่ายกรรมการกับฝ่ายบริหาร ออกจากกัน ถ้ายึดถือหลักการอย่างนี้ นะครับ ท่านประธานครับ การปฏิรูปคณะกรรมการ ปปง. จะเป็นปัญหา เพราะที่ไม่มีประเทศไหนในโลกที่จะเอาอำนาจการรวบรวมข้อมูล ธุรกิจทางการเงินเอาไว้กับองค์กรที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย โดยทั่วไปในโลกนี้นะครับ องค์กรที่จะทำหน้าที่รวบรวมธุรกิจธรรมต่าง ๆ ทางการเงินนี้นะครับ เขามักจะไว้ที่ กระทรวงการคลัง แล้วก็มีหน่วยงานอีกหน่วยหนึ่งที่ทำหน้าที่บังคับใช้ แต่ถ้าของไทย ปปง. จะทำหน้าที่รวบรวมเอกสารธุรกิจธรรมเครือข่ายทางการเงินต่าง ๆ การบังคับใช้ต้องแยกให้กับ อีกหน่วยงานหนึ่งครับ เพื่อที่จะทำให้องค์กรมีการตรวจสอบแล้วก็มี การถ่วงดุล

- ๒๐/๑

ในประเด็นที่ ๒ ก็คือองค์กร ป.ป.ช. ผมคิดว่าปัญหาความไม่มีประสิทธิภาพของ ป.ป.ช. ในการที่จะทำหน้าที่จัดการกับปัญหาทุจริต แล้วก็มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เกิดจากการที่รัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ แล้วก็ปี ๒๕๕๐ ออกแบบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีทั้งอำนาจในการวินิจฉัยและอำนาจในการบริหาร ก็คือกรรมการ ป.ป.ช. นอกจากวินิจฉัยคดีแล้วก็ลงไปดูแลเรื่องบุคลากร แต่งตั้ง โยกย้าย ดูแลเรื่องงบประมาณ ซึ่งอันนี้ขัดกับหลักธรรมาภิบาล ควรจะแยกหน้าที่ระหว่างกรรมการที่ทำหน้าที่วินิจฉัยคดีกับฝ่ายบริหารที่จะต้องทำหน้าที่ทางธุรการ แล้วก็ทำหน้าที่รวบรวมคดี เอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ฝ่ายกรรมการทำหน้าที่วินิจฉัย และที่สำคัญก็คือถ้าจะให้ทำงาน ป.ป.ช. เป็นไปด้วยความรวดเร็วก็ควรจะมีการจัดตั้งศาลชำนาญการพิเศษคดีทุจริต ซึ่งอันนี้ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีระดับต่ำกว่าอธิบดีมีเส้นทางในการพิจารณาที่รวดเร็วขึ้น ส่วนนักการเมืองเจ้าหน้าที่รัฐ รวมทั้งธุรกิจเอกชน ถ้าหากว่ามีส่วนเกี่ยวข้องก็ขึ้นศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของนักการเมือง แล้วก็ที่สำคัญก็คือผมเห็นด้วยกับคณะกรรมการชุดนี้ที่จะให้รวม ป.ป.ช. เข้ากับ ป.ป.ท.

แล้วก็อีกประการหนึ่งก็คือองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบผู้อื่นจะต้องมีเครื่องมือหรือกลไกที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบองค์กรนั้นด้วยเช่นเดียวกัน ส่วนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีคดีที่ค้างอยู่ที่ ป.ป.ช. ในปัจจุบันที่ยังไม่ได้พิจารณาประมาณ ๓,๐๐๐ คดี ปัญหาก็คือว่าเมื่อ สตง. ส่งรายงานการตรวจสอบไปให้ ป.ป.ช. ป.ป.ช. รับแล้วก็จะไปเริ่มนับ ๑ ใหม่ ผมคิดว่าอันนี้เป็นจุดอ่อน เพราะฉะนั้นการเกิดศาลคดีการคลังและงบประมาณจะเป็นการแก้จุดอ่อนเพื่อจะเรียกเงินแผ่นดินคืน ส่วนในคดีอาญาก็ยังต้องส่งให้กับ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการต่อไป

ในประเด็นสุดท้ายก็คือการรวมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเข้ากับผู้ตรวจการแผ่นดิน ท่านประธานครับ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเน้นเรื่องสิทธิของประชาชนเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่ด้อยโอกาสหรือคนที่ถูกละเมิดสิทธิ ส่วนผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นองค์กรที่มุ่งปรับปรุงการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใสให้มีธรรมาภิบาล ๒ องค์กรนี้มีปรัชญาและจุดมุ่งหมายในการทำงานที่แตกต่างกัน จึงไม่สมควรที่จะนำมารวมกัน ขอประธานโทษขออีกนิดเดียวนะครับ ก็คือเพราะฉะนั้นท่านประธานครับ ในขณะนี้เรากำลังจะมีการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดใหม่

แล้วก็ปีได้รับสมัครในวันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน อันนี้จะเป็นปัญหาของประเทศไทย รัฐบาลจะตกเป็นจำเลยของสมาชิกทั่วโลก เพราะว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตอนที่มีการใช้รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ แล้วก็มี พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปี ๒๕๔๒ มีตัวแทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งหมด ๒๔ คน อันนี้นานาชาติ แล้วก็หลักการปารีสว่าด้วยสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งองค์กรที่เรียกว่าอินเตอร์เนชันนอล โคออร์ดิเนติง คอมมิทตี ออฟ เนชันนอล ฮิวแมน ไรทส์ อินสทิทิวชัน (International coordinating committee of national human right institution) หรือ ไอซีซี (ICC) ให้เราได้อยู่ในเกรด (Grade) ที่ ๒ เป็นเกรดเอ (Grade A) แล้วก็ต่อมารัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ไปลดจำนวนของผู้ที่สรรหาเราก็ถูกลดเกรดลงมาเหลือเกรดที่ต่ำลงมาอีกนี้ ซึ่งถ้าหากว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันถูกนำออกมาใช้ก็ดี หรือข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิการปฏิรูปการเมืองก็ดีในเรื่องการสรรหาผมมั่นใจว่าในเดือนตุลาคมนี้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทยจะถูกตัดออกจากลิสต์ (List) รายชื่อที่เขาจะยอมรับ เราจะกลายเป็นประเทศที่จะถูกทั่วโลกแซงก์ชัน (Sanction) ทันที้ -----

เพราะฉะนั้นผมคิดว่าถ้าจะแก้ปัญหานี้ต้องใช้ พ.ร.บ. กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ปี ๒๕๔๒ ที่ว่าด้วยการสรรหาที่จะต้องมาจากภาคส่วนต่าง ๆ อันนี้ถึงจะเป็นการแก้วิกฤติของประเทศ ไม่เช่นนั้นหลังเดือนตุลาคม รัฐบาลจะเจอสีนามิจากประเทศต่าง ๆ ในเรื่องสิทธิมนุษยชนครับ ขอบพระคุณท่านประธานครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบคุณมากค่ะอาจารย์ ต่อไปขอเชิญท่านอาจารย์ดอกเตอร์นิรันดร์ พันทรกิจ ค่ะ

นายนิรันดร์ พันทรกิจ (กรรมาธิการ) : กระผม นิรันดร์ พันทรกิจ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ลำดับที่ ๑๑๕ ท่านประธานครับ ในการปฏิรูปประเทศ ผมคิดว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เป็นเสมือนหัวขบวนของรถขบวนนี้ รถขบวนนี้ การปฏิรูปการเมืองก็เป็นเหมือนกับหัวขบวน ถ้าการปฏิรูปการเมืองไม่ประสบความสำเร็จ มันก็ทำให้ขบวนด้านอื่น ๆ ทั้งหมดกระทบกระเทือนไปด้วย เพราะฉะนั้นการปฏิรูปการเมืองจึงถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะทำให้บ้านเมืองเดินไปได้ ประเด็นสำคัญก็คือข้อจำกัดของคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองก็คือว่าหลายประเด็นมันอยู่ในรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นการพูดก็เหมือนกับว่ากำลังกันระหว่างว่ารัฐธรรมนูญจะเอาอย่างไร แต่ว่าคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองจะว่าอย่างไรมันจะไปกันอย่างไร เพราะฉะนั้นมันเหมือนข้อจำกัดของคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองเช่นกันว่าจะจัดการที่มาของนายกรัฐมนตรี ที่มา ส.ส. ส.ว. ที่มาองค์กรอิสระต่าง ๆ มันเหมือนกับเป็นหัวใจของการปฏิรูปการเมือง ทีนี้เราพูดไปก่อน แต่ถ้ากฎหมายรัฐธรรมนูญมันออกมาอีกแบบหนึ่งมันก็คงจะไปกันไม่ได้เหมือนกัน อันนี้ก็ข้อจำกัดประการแรกครับ

ทีนี้สิ่งที่ผมจะได้้นำเรียนเป็นข้อมูลสั้น ๆ ในเวลาอันจำกัดนี้คือข้อมูลที่ได้มาจากการสัมมนาพรรคการเมือง ซึ่งเป็นข้อสังเกตของพรรคการเมืองหลายพรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการเลือกตั้ง ก็บอกว่าพรรคการเมืองในการที่จะให้เกิดความสำเร็จเกิดความยุติธรรม มันจะต้องเริ่มจากระเบียบ กฎหมาย กติกาของการเลือกตั้งที่จะต้องให้ความยุติธรรมกับทุกพรรคการเมือง ที่ผ่านมานั้นพรรคการเมืองขนาดใหญ่ได้เปรียบได้เปรียบในแง่เงินทุน ทีนี้พอกติกาเปิดช่องให้ทำ พรรคการเมืองบางพรรคมีรถแห่ ๓๐ คัน ๓๐ คัน แห่กันเป็นขบวนไปเลย ในขณะที่พรรคการเมืองขนาดเล็ก มีอยู่คันเดียว เครื่องเสียงดังบ้างไม่ดังบ้าง ป้ายโปสเตอร์ (Poster) พรรคการเมืองขนาดเล็ก ก็มีเล็ก ๆ พอมองเห็น

แต่พรรคการเมืองขนาดใหญ่ติดกันเท่าบ้าน ๑๐ เมตร ๒๐ เมตร กว้าง ๘ เมตร เต็มที่ ใช้งบประมาณจุดละ ๒๐๐,๐๐๐-๓๐๐,๐๐๐ บาท ทำได้ เพราะด้วยความยุติธรรมในการเลือกตั้ง. มันเกิดขึ้นไม่ได้ เพราะพรรคเล็กไม่มีโอกาส แล้วกระบวนการของพรรคใหญ่เมื่อใช้เงินทุนเยอะ มันก็นำไปสู่สิ่งอื่น ๆ ที่ตามมาอีกก็คือการจะต้องการเงินมาชดเชย มาทดแทนที่ได้ลงทุนไปแล้วก็นำมาสู่การทุจริตคอร์รัปชัน เพราะฉะนั้นพรรคการเมืองขนาดเล็ก ก็เลยบอกว่า ถ้าให้เกิดความยุติธรรมจริง ๆ เป็นไปได้ไหม กกต. เป็นคนจัด สถานที่ติดโปสเตอร์กำหนดเลย ไม่ต้องให้ไปติดกันทั่วทั้งเมือง สกปรกบ้าน สกปรกเมืองเปล่า ๆ ติดเป็นที่ ๆ เท่ากัน พรรคเล็ก พรรคใหญ่มีที่ติดเท่ากัน

๒. ในการแห่รถก็เท่ากัน คือเอารถของ กกต. อย่างเดียว เอารถของ กกต. อย่างเดียวก็พอแห่ให้รู้ว่าเลือกตั้งวันไหน อะไรต่าง ๆ

๓. จุดในการปราศรัยก็ให้ กกด. เป็นคนจัด ถ้าอย่างนี้มันยุติธรรม พรรคเล็ก พรรคใหญ่เท่ากัน มีโอกาสเท่ากัน ในการออกสื่อเท่ากัน ในการติดโปสเตอร์เท่ากัน ในการทำ ประชาสัมพันธ์เท่ากัน การเลือกตั้งก็จะได้คนที่ตั้งใจทำงาน ไม่เอาเรื่องของทรัพย์สิน เงินทอง โอกาสที่เป็นพรรคใหญ่ได้เปรียบ ความได้เปรียบมันจะไม่เกิดขึ้น ทุกคนก็มีสิทธิเท่าเทียมกัน ถ้าใครขยันก็ไปพบปะพี่น้องประชาชนมากก็มีโอกาสได้เท่ากัน นี่คือข้อห่วงใยของสมาชิก พรรคเล็ก ๆ ที่เราสัมมนากันประมาณ ๗๔ พรรค เขาก็บอกว่านี่เขาเสียโอกาส เสียเปรียบ แล้วมันไม่มีความเท่าเทียม มันไม่มีความยุติธรรม เพราะฉะนั้นที่จะให้ยุติธรรมได้ กกด. ต้องเป็นเจ้าภาพในการจัดการเลือกตั้ง และสร้างจุดสำคัญของการเลือกตั้งให้มีความเท่าเทียมกัน ฝากเพราะว่าในรายงานนี้ยังไม่มี ก็ฝากทางท่านจรัญวิทย์ช่วยดูแลในเรื่องกฎหมาย ในการเลือกตั้งต่อไป เพราะไม่ใช่เฉพาะแต่กระบวนการเลือกตั้งอย่างเดียว รายละเอียด ข้อกำหนดในการจัดการเลือกตั้งก็จะเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เกิดความยุติธรรมในการ เลือกตั้งของพรรคการเมืองต่าง ๆ ด้วย ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบคุณมากค่ะอาจารย์ ต่อไปขอเชิญท่านเสรี สุวรรณภานนท์ ค่ะ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ต้องกราบเรียนในส่วนรายงาน ของคณะกรรมการด้วยเสริมแนวคิดในการจะแก้ปัญหาบ้านเมือง เนื่องจากที่ผ่านมา ต้องยอมรับว่าในกระบวนการทางการเมืองของเรานั้นมีปัญหา แม้ว่าเราพยายามที่จะกำหนด แนวทางแก้ไขปัญหาทางการเมืองด้วยวิธีการที่จะมีมาตรการที่เข้มข้นอย่างไร ต้องกราบเรียนว่า ที่ผ่านมาก็ไม่ประสบความสำเร็จ ในรัฐธรรมนูญตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ กำหนดแนวทางไว้ชัดเจน ในเรื่องจะแก้ปัญหาการเงินให้เงินน้อย มีการกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งในการ ทำหน้าที่จัดพื้นที่ จัดสถานที่ในการที่จะติดป้ายหาเสียงต่าง ๆ แต่ปรากฏว่าในทางปฏิบัติจริง กกด. ในยุคนั้นก็ไปมอบหมายให้ท้องถิ่นเป็นผู้ตัดสินใจ ก็เลยมีการติดป้ายกันเต็มเมืองกันไปหมด อันนี้ก็คือเป็นปัญหาอย่างยิ่งของการที่จะทำให้การใช้เงินมันเกิดขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งสำคัญเราพยายามจะเขียนกฎหมายให้มีการปฏิรูปการเมืองด้วยการเอาผิดเอาโทษ คนที่กระทำความผิด ในรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ เขียนไปไกลถึงขนาดที่ว่าคนที่กระทำความผิด ในเรื่องเกี่ยวกับการเลือกตั้งใช้เงินซื้อเสียงผิดกฎหมายเลือกตั้ง หากเป็นหัวหน้าพรรค

กรรมการบริหารพรรคไปทำความผิดเกิดขึ้น มีความรุนแรงถึงยุบพรรคการเมือง ถือว่าเป็นการฉีดยาแรงที่สุดแล้ว สิ่งที่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ เขียนเอาไว้ผมอยากให้เป็นแนวทางสำคัญของการที่จะต้องนำมาคิดการปฏิรูปในวิธีการที่เราจะแก้ปัญหาเรื่องการใช้เงินการโกงการเลือกตั้งต่าง ๆ นั้น เรามีมาตรการ วิธีการที่รุนแรง แต่ปรากฏว่าก็ยังใช้ไม่ได้ผลครับ มาตรการของการที่จะวางบทกำหนดโทษต่าง ๆ กลับกลายเป็นว่าลงโทษหนักไปแล้วก็มีเหตุผลตามมาว่าคนที่ไม่ได้ทำความผิดทำไมถึงถูกลงโทษ จริง ๆ แล้วเขาให้ความรับผิดชอบร่วมกันในการจะช่วยกันป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตเกี่ยวกับการโกงการเลือกตั้งเกิดขึ้น ในเมื่อ กกต. ในยุคนั้นแก้ปัญหาไม่ได้ พรรคการเมืองเองก็ต้องช่วยกันแก้ไข ๆ มา ๆ ตอนนี้ก็กลับกลายเป็นแนวทางว่าคนไม่ผิดทำไมต้องไปลงโทษ ไม่เป็นธรรม เพราะฉะนั้นมาตรการต่าง ๆ ที่ผ่านมาถ้าหากว่าเราบอกว่าเราจะปฏิรูปทางการเมืองแต่เรายังไม่มีวิธีการที่ชัดเจนของการที่จะแก้ปัญหาเรื่องของการโกงการเลือกตั้งการใช้เงินซื้อเสียงการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้อำนาจรัฐ มันก็จะไม่มีทางประสบความสำเร็จไปได้ -----

สิ่งหนึ่งที่เป็นปัญหาใหญ่ของการเมืองก็คือการที่จะเข้าสู่อำนาจรัฐได้นั้นจะต้องมีเสียงสนับสนุนจากคนที่เป็นตัวแทนของประชาชนที่เรียกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าหากว่าเรายกร่างรัฐธรรมนูญก็ดี หรือจะมีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการการเลือกตั้งเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้งก็ดี ถ้าหากว่ายังไม่สามารถที่จะกำหนดพฤติกรรมของคนที่จะเข้าไปสู่อำนาจได้ ไม่สามารถควบคุมได้ มันก็จะเกิดระบบแบบเก่า นายกรัฐมนตรีไม่มีความอิสระจากสภาผู้แทนราษฎร นายกรัฐมนตรีจะอยู่ในอำนาจได้ต้องใช้เสียงสนับสนุนจากสภาผู้แทนราษฎร เสียงที่จะสนับสนุนจากสภาผู้แทนราษฎรได้ก็คงหาวิธีการให้คนเขาซึ่งเป็นตัวแทนในแต่ละพรรค ได้จำนวนคนมาก ๆ หากเป็นพรรคร่วมรัฐบาลหลายพรรคที่ต้องตั้งรัฐบาลขึ้นมา ก็จะต้องมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน ถ้าหากว่ามาตรการของการยกร่างรัฐธรรมนูญหรือจะมีกฎหมายใหม่ที่จะยกร่างกันต่อมาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง หากยังไม่สามารถแก้ไขแนวทางวิธีการเหล่านี้ได้มันก็จะกลับไปสู่วังวนที่เลือกตั้งต้องลงทุน การเข้าสู่อำนาจรัฐต้องมีเงินจำนวนมากที่หาคนเข้ามาสนับสนุนเพื่อให้รัฐบาลสามารถคงทนอยู่ได้ นี่คือปัญหาใหญ่ ผมจึงกราบเรียนว่าในส่วนของการปฏิรูปที่เราดำเนินการมานี้ ถ้าหากว่าเราสามารถจะแก้ปัญหในเรื่องของการจัดสรรผลประโยชน์ตั้งแต่แรกได้ โอกาสของการเปลี่ยนแปลงเราก็มีโอกาสจะแก้ได้ แต่ถ้าหากว่าเรายังปล่อยและมาตรการที่ทำกันมาที่ผ่านมามาทั้งหมด ยังไม่มีความชัดเจนที่จะแก้ปัญหทางการเมืองในเรื่องเหล่านี้ได้มันก็จะเป็วังวน นั่นคืออะไรครับ ปฏิรูปไม่เสร็จ ปฏิรูปแล้วไม่ประสบความสำเร็จก็ฝากประเด็นเหล่านี้สู่กรรมการ เพื่อนำไปพิจารณาต่อไปด้วยครับ ขอขอบคุณครับ

นางสาวทัศนาศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านอาจารย์ดอกเตอร์ชาติชาย ณ เชียงใหม่ ค่ะ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ
ผม ชาติชาย ณ เชียงใหม่ หมายเลข ๖๓ ครับ ขออภิปรายสนับสนุนคณะอนุกรรมการ
ด้านการปฏิรูปการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนะครับ

ประการแรก อยากจะยกให้เห็นถึงข้อสังเกตว่านับตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ เป็นต้นมานั้น
การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเมืองไทยมีเพิ่มมากขึ้น ไม่น้อยกว่าก่อนหน้านั้นเลย
เพราะเรามีช่องทางมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสื่อ มีทั้งวิทยุชุมชน มีทั้งทีวีดาวเทียม

มีทั้งโซเชียล มีเดีย (Social media) ต่าง ๆ และมีทั้งเวทีประชาคม แล้วก็รวมทั้งการประท้วง อารยะขัดขืนต่าง ๆ นานาเยอะแยะ แต่ที่ประเด็นก็คือว่าปริมาณที่เพิ่มขึ้นมันไม่ได้นำไปสู่ การมีคุณภาพที่เพิ่มขึ้นจริง ๆ โดยเฉพาะประเด็นคุณภาพในความหมายที่ว่าประสิทธิภาพ ในการที่ประชาชนจะได้เอาความคิดเห็นของเขานั้นไปทำให้หน่วยงานของภาครัฐได้รับรู้ รับฟังแล้วก็นำไปปฏิบัติ นำเอาไปปรับแก้ นำเอาไปปรับนโยบาย เท่าที่ผ่านมายังมีผล ค่อนข้างน้อย มันอาจจะด้วยเหตุว่าภาครัฐอาจจะมีช่องทางกลไกอะไรต่าง ๆ ที่เปิดรับหรือว่า แข็งตัวค่อนข้างจะมาก แล้วก็งานวิจัยหลายชิ้นที่ผ่านมาก็ได้สรุปตรงกันว่าเวลานี้คนไทยนั้น ไม่ได้มีทักษะการมีส่วนร่วมน้อยคือมีมาก แต่เป็นทักษะในลักษณะที่เอาไปต่อรอง เอาไปต่อรองทางการเมือง เอาคะแนนเสียงไปต่อรอง เอาเสียงสนับสนุนไปต่อรองให้ได้มา ซึ่งโครงการบ้าง งบประมาณของกลุ่มตัวเองบ้าง คือมีทักษะทางการเมืองที่ไม่น้อยหน้าใคร ในโลกก็ว่าได้ แต่เป็นทักษะที่ไม่ได้สร้างคุณประโยชน์ให้เกิดประชาธิปไตยที่ดี อันนี้เป็นสิ่งที่ งานวิจัยได้ชี้ให้เห็นนะครับ และสาเหตุที่มันเป็นเป็นอย่างนี้งานรัฐศาสตร์ที่ผ่านมารวมทั้งงานวิจัย ของผมเองก็ชี้ให้เห็นว่าที่คุณภาพการมีส่วนร่วมของเรามีไม่มาก อันนี้มันเนื่องจากว่าเรามี ปัญหาเชิงโครงสร้างที่เราแย้งก็ไม่สำเร็จ ซึ่งก็อาศัยจะปฏิรูปคราวนี้ละครับ ก็คือการทำ การเมืองไทยนั้นภาครัฐมันมีบทบาท มีอำนาจใหญ่และอยู่เหนือประชาชน และประชาชน ของเราอยู่ใต้ระบบนี้มานาน ดังนั้นทัศนคติแบบสยบยอมต่ออำนาจรัฐ ค่านิยมแบบบุญคุณ ต้องทดแทน ความแค้นต้องชำระมันก็ยังฝังอยู่ในสังคมบ้านเราโดยเฉพาะในชนบท -----

แล้วก็งานวิจัยของคณะรัฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่เสร็จไปเมื่อต้นเดือนนี้ก็ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพไม่มากนี่เป็นต้นเหตุทำให้ที่เราพูดมาในชุดอนุกรมการเมืองต่าง ๆ ในวันนี้คือการเข้าสู่อำนาจของคนที่ไม่สมควรได้รับตำแหน่ง การที่ใช้อำนาจอย่างลุแก่อำนาจ การที่ไปออกนโยบายแบบประชานิยมไปสัญญาอะไรต่าง ๆ แล้วก็หาทางใช้เงินทรัพยากรแผ่นดินเอาไปตอบสนองฐานเสียง ตลอดจนการที่หัทธ์เปอร์เซ็นต์เบี้ยบำนาญทางทุจริตคอร์รัปชันทั้งหลายล้วนแต่เกิดจากการมีส่วนร่วมที่ยังไม่มีคุณภาพที่ดี ดังนั้นผมคิดว่าจุดคานงัดในเรื่องนี้ที่คณะอนุกรมการเมืองได้เสนอก็คือเสนอร่างหรือปรับกฎหมายหรือว่าออกกฎหมายใหม่ ๓ ฉบับมันจะเป็นการทำให้เกิดผล ๒ อย่าง อย่างที่ ๑ คือการปรับโครงสร้างทางการเมือง นั่นก็คือว่ากฎหมายว่าด้วยเรื่องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารซึ่งอาจจะมีกฎหมายอื่น ๆ อีก เช่น กฎหมายรับฟังความคิดเห็นซึ่งกำลังยกวางกันปรับขึ้นมา มันจะลดพื้นที่ของราชการในความหมายว่าจะเปิดกว้างขึ้นทำให้เสียงประชาชนมันไปกระทบ มันไปมีผลต่อการทำงานของภาครัฐมากขึ้นทำให้ประชาชนได้รู้เห็นมากขึ้น มีความสามารถที่จะต่อรองเท่าทันกับฝ่ายการเมืองฝ่ายประจำมากขึ้น แล้วก็จะนำไปสู่การใช้ดุลยพินิจที่ดีของตัวเองมากขึ้น

ประเด็นที่ ๒ ที่เป็นจุดคานงัดก็คือเรื่องของการปรับเปลี่ยนทัศนคติแบบอำนาจนิยม แบบพึ่งพารัฐนี่ละครับ กฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องการเรียนรู้ทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้มันจะทำให้ประชาชนได้เข้าใจการเมืองที่ถูกต้องมากขึ้น ถ้าพูดเป็นภาษาอังกฤษก็คือว่าเราต้องสร้างโพลีติคอล ลิสเทอเรซี (Political literacy) ให้คนไทยนะครับ คือการอ่านออกเขียนได้ทางการเมือง ถ้าเราแปลแบบที่อ้อ ๆ แต่หมายถึงว่าเข้าใจที่ถูกต้องว่าการเมืองในระบอบประชาธิปไตยนั้นต้องการอะไร แล้วส่วนกฎหมายที่ว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้มันก็จะทำให้ประชาชนได้เห็นว่าการเมืองที่ดีนี่คนจะต้องไม่วางเฉยนะครับ คนจะต้องไม่เชื่อตามกันไป คนจะต้องออกแรงจึงจะได้มา ซึ่งการเมืองที่สัมมาอย่างที่เราตั้งเป็นวิสัยทัศน์ของการปฏิรูปเราตั้งแต่วันแรก ๆ ที่เรามาพบกันที่นี้ นะครับ นอกจากนั้นแล้วกฎหมายโดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยการเรียนรู้ทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมนี้ นะครับ ขอครีณาทีครับ ก็คือกฎหมายนี้ถ้าออกมาจะทำให้เราได้เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนก็ดี ให้องค์กรไม่แสวงหากำไรก็ดีเขาได้มีช่องทางที่ถูกต้องตามกฎหมายที่จะเข้ามามีส่วนร่วมให้ความรู้หรือมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่

สร้างสรรค์ให้แก่ประชาชนนะครับ เพราะว่าวันนี้เรามีสิ่งที่เราเรียกว่า CSR ไข่มุขครับ ก็คือการแสดงความรับผิดชอบของบรรษัททั้งหลายทางสังคม แต่จริง ๆ แล้วเขาก็อยากจะทำ เรื่องของ คอปเพอเรท โพลิติคอล เรสปอนซิบิลิตี (Cooperate political responsibility) หรือที่ผมเรียกว่า CPR เขาก็อยากจะทำ แต่เราไม่มีกฎหมายเราไม่มีช่องทางให้เขา เพราะฉะนั้นถ้าเรามีกฎหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองแล้วก็มีเงื่อนไขทำให้สมาคม ห้างร้านต่าง ๆ เขาสามารถแสดงกิจกรรมทางการเมืองร่วมกับประชาชนได้ในเชิงสร้างสรรค์ และถูกต้องตามกฎหมายนี่ก็จะทำให้เกิดพลังในการทำให้การเมืองของเรานั้นมันสัมมา มากขึ้นครับ ขอขอบคุณครับท่านประธานครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอขอบคุณมากค่ะอาจารย์ อีก ๕ ท่านต่อไปนี้มีท่านโกวิท ศรีไพโรจน์ ท่านสมเกียรติ ชอบผล ท่านดอกเตอร์ชิงชัย หาญเจนลักษณ์ ท่านกษิต์เดชธนทัต เสกขุนทด แล้วก็ ท่านรองศาสตราจารย์ดอกเตอร์ สืบพงษ์ ธรรมชาติ ขอเชิญท่านโกวิท ศรีไพโรจน์ค่ะ

นายโกวิท ศรีไพโรจน์ : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม โกวิท ศรีไพโรจน์ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี หมายเลข ๑๙ ครับ ท่านประธานครับ การปฏิรูปไม่ใช่การปฏิวัติ มันไม่ใช่ เรโวลูชัน (Revolution) สามารถทำได้ภายในวันเดียว อาจจะต้องใช้เวลาบ้าง วันนี้ก็ขอชื่นชมคณะกรรมการอุตสาหกรรมการจัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้นมา จากสภาพปัญหาของรายงานผมมีประเด็นอยู่ ๒-๓ ประเด็น

ประเด็นแรก เรื่องการปฏิรูประบบพรรคการเมือง เรื่องของปฏิรูประบบพรรคการเมืองนี้จากรายงานเห็นว่าสภาพปัญหาพรรคการเมืองที่คณะกรรมการมาทำมาถึง ๒๘ ปัญหาทีเดียว ดูเสมือนว่าในประเทศไทยนั้นการที่จะมีพรรคการเมืองไม่ประสบความสำเร็จจะอะไรเลย เหมือนกับว่าวันนี้ไม่มีใครเข้าใจเรื่องระบบพรรคการเมืองเลย จนกระทั่งก่อให้เกิดปัญหาขณะนี้ หรือกลายเป็นว่าพรรคการเมืองวันนี้มันไม่ใช่พรรคการเมืองที่แท้จริงเลย เพราะฉะนั้นเหมือนกับพรรคการเมืองมีไว้ทำไม ทั้ง ๆ ที่ในฐานะที่เราศึกษากันมา เรารู้ว่าการรับผิดชอบต่อประชาชน ต่อสังคมและต่อประเทศชาตินั้น พรรคการเมืองเป็นสิ่งที่สำคัญ พรรคการเมืองเป็นกุญแจสำคัญที่สุดที่จะรับฟังพี่น้องประชาชนและเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้สมาชิกของพรรคนั้นเข้าสู่ฐานอำนาจของรัฐในการบริหารประเทศ แต่เมื่อออกมาดูตรงนี้แล้วดูเหมือนจะมีมติมนอนการพอสมควร ท่านประธานครับ ผมไปฟังประชาชนเขาก็บ่นบอกว่าคนจนเสียเปรียบ วันนี้ผมก็คงจะขออ้างคำนี้มาว่า พรรคเล็กอย่างไร ๆ ก็เสียเปรียบพรรคใหญ่วันยังค่ำ ทำอย่างไรจึงจะลดความเหลื่อมล้ำที่สามารถทำให้พรรคเล็กเข้ามาได้ ประชาชนบางกลุ่มไม่ได้ให้เสนอความเห็นมาว่าเป็นไปได้ไหม ถ้าหากว่าการเข้าสู่อำนาจรัฐนั้นไม่อาศัยพรรคการเมือง หมายความว่าให้มีผู้สมัครอิสระเข้าไปได้เลย ไม่จำเป็นจะต้องสังกัดกลุ่มหรืออะไรหรอกครับ หมายความว่าเขาใช้คะแนนเสียงส่วนตัวในท้องถิ่น ซึ่งตรงนี้ก็ยังเป็นที่ยึดกันอยู่ แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่เป็นคนดีอย่างแท้จริงนั้นย่อมสามารถเข้าสู่อำนาจทางการเมืองได้โดยการสมัครสมาชิกวุฒิสภา ตรงนั้นก็เป็นอย่างอื่น

เรื่องที่สำคัญที่สุดเป็นประเด็นที่ผมอยากจะขอล่าถึงในวันนี้ก็คือขอสนับสนุนโดยเฉพาะท่านอาจารย์ประสาร มฤคพิทักษ์ ที่ท่านได้อภิปรายในเรื่องของการศึกษา ท่านประธานครับ เมื่อปีที่แล้วผมเองผมก็เห็นนิสิตนักศึกษาออกมาแสดงความเห็นทางเมืองก่อนที่จะมีการรัฐประหาร ผมค่อนข้างจะชื่นใจ ปีที่แล้วผมเองมีส่วนเป็นผู้บริหารสถานการศึกษา มีความเห็นว่านักเรียนสนใจทางการเมือง ผมก็คิดว่าประเทศชาติวันนี้ น่าจะมีแสงสว่าง แต่ท่านประธานครับ พอมาปีนี้หลังจากที่มีการยึดอำนาจมาได้จนกระทั่งบัดนี้ ๑ ปีเศษสภาพกลับไปเหมือนเดิมแล้วครับ ท่านประธานครับ วันนี้ผมเองผมขอเรียนด้วยความละเอียดอ่อนอยู่ส่วนหนึ่งว่าวันนี้ผมแทบจะไปขอบรรยายเรื่องการเมืองให้กับนักศึกษาในโรงเรียนที่ตัวเองดูแลอยู่ เด็กเขาไม่ฟังเหมือนเดิมแล้วครับ ผมก็มานั่งคิดว่ามันเป็นเพราะอะไร ปีที่แล้วอาจจะเป็นไปได้แหละครับ เพราะสื่อมวลชนได้เสนอข่าว

เกี่ยวกับการเมืองอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดการตื่นตัวขึ้นมา แต่วันนี้เด็กก็กลับไปอยู่ในสภาพเดิม ก็คือว่าไม่สนใจเหมือนเดิม วันนี้ถ้าหากว่าไปบรรยายเรื่องของประชาธิปไตย อาจจะพูดกับเขาได้แค่ ๑๕ นาที หลังจากนั้นเขาก็ไม่ฟังแล้วครับท่านประธานครับ ประเด็นผมก็คือว่า ในการปฏิรูปนั้นผมเห็นด้วยว่าจะต้องปฏิรูปการเมืองในสถานการศึกษา ผมเองได้เรียนหนังสือมาจำได้ว่าครูสอนเรื่องการเมืองตั้งแต่ชั้นประถมที่ ๔ ประถมที่ ๕ ประถมที่ ๖ ประถมที่ ๗ ในวิชาหน้าที่พลเมือง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ตัดวิชานี้ออกไปนะครับ การศึกษาหน้าที่พลเมืองระดับเยาวชน ระดับเด็ก ระดับเด็กเล็ก เด็กกลางและเด็กโต ตรงนี้สามารถจะบรรจุได้ครับ แต่ว่าของเราทิ้งไป ถ้าหากว่าคณะกรรมการคิดที่จะปฏิรูป ตรงนี้ผมขอฝากตรงนี้ด้วยว่าควรจะทำหลักสูตรแล้วก็ให้มีวิชาการของหน้าที่พลเมืองเข้าไป ในหลักสูตรของการศึกษาทุกระดับตามแต่เนื้อหาที่เด็กในแต่ละพื้นที่ต้องการ อีกนิดเดียวครับท่านประธานครับ ในรายงานฉบับนี้เราพูดถึงเรื่องของการกล่าวหาว่าบุคคลใด กระทำการทุจริต ขออนุญาตแป็บเดียวครับ แต่ว่าเราไม่เคยพูดถึงการกล่าวหาเท็จคือผมใช้คำว่า ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หมายความว่า การกล่าวหาเขาโดยไม่มีมูลความจริงเพียงแต่ มุ่งร้ายทำลายผู้ที่สุจริต ผู้ที่กล่าวหาเขาควรจะได้รับโทษในอีกส่วนหนึ่งด้วย ผู้ที่แพ้ การเลือกตั้งแล้วไปกล่าวหาเขา ควรได้รับโทษด้วยครับ ตรงนี้เราไม่เคยมีการพูดถึงเลย

อีกเรื่องหนึ่งที่ขออนุญาตนะครับ ด้วยเวลาที่จำกัดก็คงจะฝากในรายงานฉบับนี้ กกต. ก็บ่นว่าไม่มีอำนาจ ผมเรียนท่านประธานอย่างนี้ครับ กราบเรียนท่านจริง ๆ ว่า กกต. มีอำนาจอยู่แล้วในกฎหมายเก่าครับ แต่ผมคิดว่าค่อนข้างที่จะใช้อำนาจไม่ค่อยเป็น ผมมีแค่นี้ละครับท่านประธานครับ ขอกราบขอบคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบพระคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านสมเกียรติ ขอบผล ค่ะ

นายสมเกียรติ ขอบผล : ขอบคุณท่านประธาน ผม สมเกียรติ ขอบผล
ผมมี ๓ ประเด็นสั้น ๆ นะครับ

ประเด็นแรก ผมอยากเรียนข้อมูลเรื่องความเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งหลายท่านก็คงมีข้อมูลอยู่แล้ว แต่ยังไม่เห็นใครพูดในสภานี้ว่าประชาธิปไตยแบบตะวันตกก็กำลังถูกท้าทายอย่างค่อนข้างรุนแรงนะครับ ถ้าเราจำเหตุการณ์เรื่องวิกฤติเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาเมื่อปีสองปีที่ผ่านมาก็จะเห็นได้ว่ามีนักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงได้ทำการวิเคราะห์ระบบการปกครองทั้งของสหรัฐอเมริกาและของจีนก็พบว่าระบบการปกครองแบบจีนนี้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในเรื่องการรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้ดีกว่า อันนี้ชัดเจนนะครับ แต่ก็ถือว่าเป็นข้อมูลเพื่อพวกเรา ที่จริงน่าจะพูดกับกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญมากกว่านะครับ ก็จะชี้ให้เห็นว่าเราจะเอาอย่างประเทศจีนก็คงไม่ได้นะครับ เพราะว่าเราเป็นประเทศเล็กต้องทำตามกติกาโลก แต่อะไรก็ตามที่มันเหมาะสมกับประเทศเราฉันคิดว่าคณะกรรมการก็ควรให้ความสำคัญนะครับ อันนี้เป็นข้อมูลทั่วไปที่อยากกราบเรียน

ประเด็นที่ ๒ ในการปฏิรูปวาระที่ ๒ การเข้าสู่อำนาจระบบพรรคการเมืองนี้ ถ้าเรายอมรับตามข้อตกลงที่เราคุยกันว่าการปฏิรูปนี้เราดูที่ระบบ โครงสร้าง แล้วก็พฤติกรรม อันนี้ก็ครอบคลุม แต่ผมว่าในทางการเมืองนี้มันอาจจะต้องลึกไปถึงเรื่องของวัฒนธรรมทางการเมืองด้วยเข้าไปนะครับ ถ้าเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของประเทศไทยตามที่เรเคยอ่าน ซึ่งอาจารย์ชาติชายก็คงทราบดีนะครับว่ามันแตกต่างจากคนอื่นหลาย ๆ เรื่อง แล้วก็ที่สำคัญก็คือในรายงานที่เราทำนี่นะครับ คล้าย ๆ มันเป็นการแยกส่วน มันไม่ตอบเป้าหมายรวมว่า หรือมันอาจจะอยู่ตรงไหนที่ผมไม่เห็นนะครับว่าการเข้าสู่อำนาจระบบพรรคการเมืองแล้วก็โครงสร้างอะไรต่าง ๆ ที่เราทำนี่มันไปตอบเป้าหมายรวมที่จะเห็น

๕๒

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

ภาวดี ๒๖/๒

ความเปลี่ยนแปลงอย่างไรนี้ ซึ่งผมเข้าใจว่าส่วนนี้ต้องมี แล้วในหลาย ๆ เรื่องทั้งในเรื่องพรรคการเมือง การเข้าสู่พรรคการเมืองอะไรต่าง ๆ นี่นะครับมันมีกฎเกณฑ์มีกติกา ผมเคยไปดูงานที่เวียดนามเมื่อหลายปีมาแล้ว ถ้าเขาพูดจริงนี้ผมว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ คือเวียดนามนี่ก็เป็นพรรคลักษณะสังคมนิยม แต่เขาบอกว่าใครจะมาเข้าพรรคการเมืองได้ จะต้องมีประวัติตั้งแต่ชั้นอนุบาลว่าเคยทำผลประโยชน์อะไรให้กับประเทศชาติ เคยทำอะไรมาบ้างนี้ ของเราก็รู้สึกจะแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง อันนี้ก็เพื่อให้ข้อมูล

ประเด็นสุดท้ายที่ผมอยากเรียน หลายท่านก็พูดถึงโดยเฉพาะดอกเตอร์อมร ก็ได้นำเสนอเรื่องการเลือกตั้ง แล้วก็มีส่วนป้ายหาเสียงหรือวิธีการหาเสียงที่มันค่อนข้างหลากหลายเยอะ ๆ นี่นะครับ ปรากฏว่ามีคนเลือกตั้งประเทศอังกฤษ เมื่อที่ผ่านมาเร็ว ๆ นี้ มีคนเขาไปแล้วกลับมา เขาคูยให้ฟังว่าไม่เห็นป้ายหาเสียง ผมก็สนใจก็เลยเข้าไปศึกษาดูข้อมูลว่า ไม่มีป้ายหาเสียงแล้วเขาทำอย่างไร เขาบอกว่ามีวิธีการที่สำคัญ ก็คือการส่งจดหมายไปถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้ง แล้วส่งนี้เขาไม่ได้ส่งแบบไม่มีเป้าหมายนะครับ เขารู้ เขามีการสำรวจว่าคนนี้เลือกพรรคไหนนะครับ ถ้าเลือกพรรคเขาเขาก็จะมีจดหมายอีกแบบหนึ่ง แต่ถ้าเลือกพรรคอื่นนี่เขาก็จะมีจดหมายอีกแบบหนึ่งไปให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้พิจารณา แล้วก็โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ต้องไปดีเบต (Debate) หรือไปพูดจากัน อันนี้ถือว่าเป็นความสำคัญของประเทศไทย นี่หัวหน้าพรรคบางพรรคเชิญไปดีเบตยังไม่ยอมมาเลย อย่างนี้มันหมายความว่าอย่างไร อันนี้คือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผมว่าลักษณะอย่างนี้มันต้องเกิดแน่นอน แล้วก็การหาเสียงที่มีประสิทธิภาพที่ลดค่าใช้จ่ายอะไรต่าง ๆ อย่างที่ผมเรียนที่มันเกิดขึ้นในประเทศ ที่ถือว่าพัฒนาต้นแบบของประชาธิปไตย พวกเหล่านี้เราอาจจะต้องเรียนรู้แล้วก็นำมาสู่

๕๓

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

อริสสา ๒๗/๑

แล้วสุดท้ายนี้ นะครับผมรู้สึกที่ผ่านมามีนักการเมืองหรืออะไรเข้ามา ท่านจะเห็นป้ายเวลาไปสนามบินสุวรรณภูมิอะไรจะมีป้ายเยอะแยะ แต่ตอนนี้ไม่มีป้าย และต่อไปขอให้ไม่มีป้ายลักษณะนี้ก็แล้วกัน ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านดอกเตอร์ชิงชัย หาญเจนลักษณ์ ค่ะ

นายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ : ขอบคุณครับ ท่านประธาน ผม ชิงชัย หาญเจนลักษณ์ หมายเลข ๖๔ ก็ขอชมเชยก่อนนะครับ คณะกรรมการสำหรับรายงาน ที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์ ซึ่งส่วนใหญ่ในข้อเสนอนี้ก็เกี่ยวข้องกับร่างรัฐธรรมนูญโดยตรง ผมก็คิดว่า คงได้มีการหารือกันแล้ว ผมขออนุญาตนำข้อคิดเห็นสัก ๔ ข้อสั้น ๆ นะครับ

ข้อแรกเราต้องทำความเข้าใจว่าประเทศไทยคงไม่ใช่รัฐสวัสดิการเช่นเดียวกับ กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย นะครับ เนื่องจากศักยภาพทางเศรษฐกิจของเราไม่ถึงระดับนั้น แต่รัฐก็ยังต้องถือว่าเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการจะลดความเหลื่อมล้ำของพลเมืองให้ เป็นที่ยอมรับของสังคมได้ ดังนั้นผมคิดว่าปัญหาของพรรคการเมืองซึ่งที่ผ่านมาเป็นการใช้ นโยบายที่ผมเรียกว่า ใช้นโยบายที่ทำให้ประชาชนหลงมาเป็นนโยบายในการเลือกตั้ง ถ้าเพื่อเป็นนโยบายประชานิยมที่อยู่ในกรอบของเหตุและผลและมีความเป็นไปได้ มันก็ไม่น่าจะเสียหายอย่างไรนะครับ

ข้อที่ ๒ สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็มีอย่างประเทศเกาหลีใต้ได้มีการทำ ประวัตินของผู้ลงรับเลือกตั้งให้เป็นที่รับรู้ของสาธารณชนอย่างกว้างขวาง ก็เข้าใจว่า ต้องขออนุญาตเอ่ยชื่ออาจารย์จรัส สุวรรณมาลา ก็เคยทำวิจัยเรื่องนี้ไว้แล้ว ประเทศไทย เราน่าจะนำเรื่องนี้มาพิจารณาด้วยนะครับ

ข้อที่ ๓ ผมคิดว่าควรจะมีการศึกษาบทบาทภาคเอกชนในกระบวนการ การเมืองให้เด่นชัดขึ้น นี่ก็อยากจะฝากคณะกรรมการนะครับ ทั้งนี้ถ้าเพื่อจะพูดกันแล้ว นักการเมืองจำนวนไม่น้อยที่มาจากภาคเอกชนธุรกิจ ซึ่งบางครั้งก็มีเป้าหมายในเชิงธุรกิจ มากกว่าเป้าหมายจะเข้ามารับใช้ประเทศ จึงเป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหา ททุจริตคอร์รัปชันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ถ้าคณะกรรมการจะมีข้อเสนอแนะเรื่อง การมีส่วนร่วมของเอกชนส่วนใหญ่โดยทั่วไปซึ่งไม่ใช่เอกชนที่เข้ามาในเรื่องการเมือง ซึ่งในเรื่องนั้นก็อาจจะต้องไปพิจารณาเวลาที่มีปัญหาเรื่องทุจริตคอร์รัปชันเป็นการแยกออกไปนะครับ

ส่วนเรื่องสุดท้ายที่ผมอยากจะนำเสนอนี้ก็เกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งถ้าเผื่อพูดถึงเรื่องนี้ก็คงไม่พ้นเรื่องซึ่งจะเป็นในทำนองที่จะเปลี่ยนประชาชนเป็นพลเมือง ซึ่งเรื่องนี้ควรจะได้มีการศึกษาเรื่องมาตรการต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องซีวิค เอดูเคชัน (Civic education) สังคมไทยจะต้องมีกระบวนการสร้างพลเมืองที่มีความรับผิดชอบรู้สิทธิและหน้าที่ เป็นสังคมที่คงจะทำให้มีจิตสำนึกของประชาชนส่วนใหญ่เกิดขึ้นมาเองเช่นเดียวกับประเทศยุโรปหรืออเมริกาเหนือคงเป็นไปลำบากนะครับ อย่างประเทศเยอรมันเองหลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒ แล้วก็มีตัวอย่างของพรรคการเมืองซึ่งทำให้เกิดฮิตเลอร์แล้วก็สงครามโลกครั้งที่ ๒ ทางประเทศเยอรมันเองก็เลยนำเรื่องการสนับสนุนเรื่องของซีวิค เอดูเคชัน ที่จะเป็นการสร้างพลเมือง -----

การทำชีวิต เอดูเคชั่นของประเทศเยอรมันก็เป็นไปตามระบบ โดยจะมีพรรคการเมืองใหญ่ ก็จะจัดตั้งมูลนิธิคู่ขนานเพื่อส่งเสริมชีวิต เอดูเคชั่น ถ้าเมื่อเราจะพูดถึงเรื่องทำพลเมืองเป็นใหญ่ ก็ต้องให้มีพลเมืองที่รู้จักสิทธิและหน้าที่และมีความรับผิดชอบเป็นส่วนใหญ่ของสังคมเสียก่อน ทั้งนี้ก็ต้องใช้เวลาพอสมควรกว่าที่จะมีความสมดุลภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ผมอยากจะขอเรียกว่าเป็นเรื่องของที่เราเรียกว่าโกรอิง เพนส์ โพรเซส (Growing pains process) ก็หวังว่าที่จะมีส่วนที่โกรอิง (Growing) บ้าง ไม่ใช่มีแต่แค่เพนส์ (Pains) ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนาศุภกุล (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ค่ะ ขอบพระคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านกษิตีเดชชนทัต เสกขุนทด ค่ะ

นายกษิตีเดชชนทัต เสกขุนทด : ขอบคุณครับ เรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ ท่านคณะกรรมการที่เคารพครับ ผม กษิตีเดชชนทัต เสกขุนทด หมายเลข ๐๐๑ นครราชสีมาครับ ก่อนอื่นต้องขอชื่นชมที่ได้ยกร่างรายงานที่มีความสมบูรณ์แล้วก็ขอชื่นใจกับภาคประชาชนก็เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการเมืองในครั้งนี้ ในส่วนที่ ๑ นะครับ สำหรับผมมี ๕ ประเด็นในส่วนที่ ๑ ที่จะมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ประเด็นที่ ๑ ผมมองว่าในเรื่องของสมัชชาพลเมืองแท้ที่จริงแล้วมันก็คือการสร้างความเข้มแข็งทางการเมืองภาคพลเมือง ซึ่งภาคประชาชนเองที่ได้มีกระบวนการขับเคลื่อนจะใช้คำว่า เราจะสร้างพื้นที่ทางการเมืองของภาคพลเมืองในทุกๆระดับได้อย่างไร นั่นหมายความว่ามีความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ แต่ไม่ใช่เป็นแค่องค์ประกอบเข้าไปมีส่วนร่วมเท่านั้นนะครับ นี่คือการที่ ๑

ประการที่ ๒ ผมมองที่เรื่องขององค์ประกอบนะครับ องค์ประกอบของสมัชชาพลเมืองทั้งระดับตำบล ระดับจังหวัด แล้วก็ระดับประเทศ ในระดับต่าง ๆ ผมมองว่าจะเพิ่มความเข้มแข็งของสมัชชาในระดับภูมิภาคด้วย เพราะบางที่มันเป็นเรื่องภูมิภาคที่มันมีความเหมือน ความคล้ายจะอย่างไรให้มันมีเครือข่ายที่สอดคล้องกับคำว่า สมัชชา เข้าไปด้วย ส่วนองค์ประกอบนั้นผมมองว่าองค์ประกอบน่าจะเป็น ๔ ส่วนหลัก ๆ ส่วนที่ ๑ น่าจะมาจากภาคองค์กรชุมชน ซึ่งปัจจุบันก็จะมี พ.ร.บ. สภาองค์กรชุมชนที่เชื่อมโยงกับองค์ประกอบเหล่านี้อยู่แล้ว ส่วนที่ ๒ น่าจะเป็นรัฐของส่วนท้องถิ่น ส่วนที่ ๓ ผมแยกเข้ามาในส่วนที่รัฐที่ไปจากภูมิภาค องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้

ส่วนที่ ๔ ก็คือเรื่องของประชาสังคมอื่นหรือว่าภูมิปัญญาต่าง ๆ ๔ ส่วนนี้น่าจะเป็นองค์ประกอบสำคัญ ส่วนระดับจังหวัดเอง ผมมองว่าองค์ประกอบระดับจังหวัดเองน่าจะลือไปกับองค์ประกอบระดับตำบล เพราะว่าในระดับจังหวัดเองก็จะมีองค์ประกอบของรัฐท้องถิ่น แล้วก็รัฐภูมิภาคด้วย ทำอย่างไรให้เพิ่มสัดส่วนขององค์ประกอบเหล่านั้นเข้าไปด้วย เพราะว่าไปจากตัวแทนตำบล ตำบลละ ๑ ท่าน องค์ประกอบระดับจังหวัดก็จะมี เพราะฉะนั้นในความเป็นสมัชชาหรือความเป็นสภาพลเมืองอะไรต่าง ๆ เหล่านี้มันน่าจะมี องค์ประกอบที่สอดคล้อง ระดับประเทศก็เช่นกันนะครับ

ประการที่ ๓ ผมอยากให้เห็นถึงเรื่องของเฟือง เฟืองสำคัญที่จะทำให้เกิดกระบวนการมูฟเมนต์ (Movement) มันเคลื่อนไปได้แล้วมีศักยภาพ ผมใช้คำว่า เพลากลาง เพลากลางตรงคณะกรรมการร่างมานี้จะกระจุกไปอยู่ในส่วนราชการเสียส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข หรือ กอ.รมน. เอง ผมมองว่าเพลากลางตรงนี้นั้นคือโครงสร้างอำนาจในการเป็นไดนามิค (Dynamic) ในการขับเคลื่อนของสมัชชานะครับ เพราะฉะนั้นถ้าตัวกลางตรงนี้เป็นสำนักการประสาน การประชุม แล้วก็รวมทั้งออกแบบรายงานการประชุมอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้ามันมาจาก องค์ประกอบต่าง ๆ ของแต่ละระดับ มันจะมีศักยภาพที่เป็นพื้นฐาน แต่ว่าถ้าพื้นฐานไปอยู่ที่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข หรือ กอ.รมน. นี้ มันก็จะกลายเป็นว่าเป็นเรื่องของกลไกของรัฐไปจัดให้เกิดสมัชชา ทำอย่างไรให้องค์ประกอบ เหล่านั้นคัดเลือกตัวแทนมาเป็นองค์ประกอบที่เป็นกองเลขานุการกลางนะครับ ซึ่งผมมอง มิติตรงนี้ก็คิดว่ามันจะแก้ภาพความที่บอกว่ารัฐภูมิภาคไปกดทับกระบวนการประชาชน ซึ่งกระบวนการแบบนี้มันมีระบบฟังก์ชัน (Function) มันมีระบบกลไกมาต่อเนืองอยู่แล้ว ทำอย่างไรให้มันเป็นภาพของหงายกระทะหรือชาวอำนาจเจริญบอกว่าหงายสุมขึ้นมาเพื่อให้ ภาคประชาชนได้มีโอกาสในการจัดการตนเองนะครับ

ประการที่ ๔ นะครับ ผมมอง ๔ เรื่องสำคัญในเรื่องของเป้าหมายวัตถุประสงค์ก็คือว่าทำอย่างไรให้พื้นที่ตรงนี้เป็นพื้นที่สะท้อนข้อเท็จจริงทั้งเชิงบวกและเชิงลบซึ่งเป็นประเด็นปัญหาทุกด้าน กับอันที่ ๒ ก็คือกำหนดทิศทางนโยบายที่เป็นโรดแมพ (Roadmap) ของพื้นที่ระดับต่าง ๆ อันที่ ๓ ก็คือว่าอาจจะเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบร่าง พ.ร.บ. หรือนโยบายสาธารณะ บางเรื่องไม่จำเป็นต้องเป็น พ.ร.บ. บางเรื่องเป็นนโยบายสาธารณะร่วมกันที่สมาชิกในพื้นที่เหล่านั้นได้ฟังปฏิบัติร่วมกันได้นะครับ ประการที่ ๔ เองก็คือว่าวันนี้มันมีกลไกเชิงฟังก์ชันมากมาย ลงไปที่พื้นที่ แต่ละฟังก์ชันก็จะมีเป้าหมายของตัวเอง มีภารกิจของตัวเอง ถ้าภาพสมาชิกตรงนี้นั้นเป็นพื้นที่กลาง ขออนุญาตนิดหนึ่งนะครับ มันเป็นพื้นที่กลางและเป็นกลาง สำหรับกลางให้กับคนทุกคนในการที่จะมากำหนดตรงเดียวกันและเป้าหมายเดียวกัน ความเป็นเอกภาพมันก็จะสูงนะครับ

สุดท้ายนะครับ ผมเติมในช่วงสุดท้ายก็คือว่าแท้ที่จริงแล้วพื้นที่รูปธรรมของภาคประชาชนเองได้มีการขับเคลื่อนมา ๔-๕ ปีแล้ว เรื่องสมาชิกพลเมืองซึ่งที่ผ่านมาเขาใช้คำว่า สภาพพลเมือง ซึ่งก็มีหลายจังหวัดที่มีรูปธรรมเหล่านี้ อำนาจเจริญมีโมเดล (Model) ของพื้นที่กลางที่มีจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้ง ๖๓ ตำบล แล้วก็มีพื้นที่ระดับจังหวัด อันนี้คือผลคูณจากการจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนกับสถาบันพระปกเกล้าที่มี พ.ร.บ. สภาพองค์กรชุมชนกับ พ.ร.บ. สภาพพัฒนาการเมือง ๔-๕ ประการนี้ผมอยากเสนอผ่านท่านประธานไปสู่กรรมาธิการในการให้ช่วยพิจารณาเพิ่มเติมครับ ขอขอบคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านรองศาสตราจารย์ ดอกเตอร์สีบพงศ์ ธรรมชาติ ค่ะ

รองศาสตราจารย์สีบพงศ์ ธรรมชาติ : ท่านประธานที่เคารพ เรื่องของการเมืองนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ มีผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนทั้งประเทศ เพราะถ้าการเมืองเป็นอย่างไร สิ่งที่เกิดขึ้นก็มักจะเป็นอย่างนั้น ถ้าได้นักการเมืองดี ประชาชนก็มีความสุข เหมือนศิลาจารึกหุบเขาช่องคอบอกไว้ว่า ที่ใดมีคนดีอยู่ที่นั่นย่อมมีสุข เป็นศิลาจารึกเมื่อ พ.ศ. ๑๐๑๐ ครับ ข้อความนี้บันทึกเป็นอักษรปัลลวะ เพราะนั่นคือเรื่องของการเมืองตั้งแต่แรก เดิมทีเดียวแบบพ่อแม่ปกครองลูก มาสู่ระบอบสมมุติเทวราช สมบูรณาญาสิทธิราชย์ แล้วในที่สุดก็พัฒนามาสู่ระบอบประชาธิปไตยที่บอกว่าประชาชนเป็นใหญ่และในที่สุดเราก็พยายามให้ประชาชนเป็นใหญ่ ดังรัฐธรรมนูญที่กำลังร่างนี้ ก็คือให้มีสมาชิกประชาชนหรือใช้ว่าสมาชิกพลเมืองก็แล้วแต่นะครับ

ที่นี้ปัญหาสำคัญคือเรื่องพรรคการเมืองซึ่งทางกรรมการร่างออกมานะครับ ผมอ่านแล้วในเอกสารนั้นท่านร่างไว้ดีมากเหลือเกิน เป็นการปกป้องประเทศชาติเกี่ยวกับเรื่องพรรคการเมืองนะครับ ตัวอย่างที่ผมพบ ยกตัวอย่างว่าเรื่องพรรคการเมืองคืออย่างไร บอกว่าพรรคการเมืองต้องมีอุดมการณ์นะครับ พรรคการเมืองต้องมีอุดมการณ์ในการที่จะคัดเลือกคนหรือทำประโยชน์เพื่อพี่น้องประชาชน ที่นี้ที่ผ่านมามีถามว่าพรรคการเมืองเรามีอุดมการณ์จริงหรือไม่ ถ้าตั้งคำถามกันอย่างนี้ก็ตอบออกมาได้ว่าส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีอุดมการณ์ อุดมการณ์คืออะไร คือความสมบูรณ์ในการที่จะทำให้เกิดขึ้น ให้เกิดความสุขตามที่ได้พูดหาเสียงกันนะครับ ที่นี้ถามว่าแล้วทำไมพรรคการเมืองไม่มีอุดมการณ์ ที่นี้ในนี้ก็ร่างบอกไว้แล้วว่าพรรคการเมืองมักจะมียาทุนเข้าไปอยู่ ที่นี้เมื่อมียาทุนเข้าไปอยู่ก็พยายามที่จะสร้างอำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ทุนที่ลงไป นี่คือปัญหานะครับ เพราะฉะนั้นจะร่างกฎหมายมาอย่างไร กฎหมายลูกเพื่อไม่ให้มีลักษณะที่ว่าพรรคการเมืองนั้นเป็นของนายทุน อันนี้คือสิ่งหนึ่ง แล้วก็ยังสามารถสั่งการให้สมาชิกพรรคทำที่ปรารถนาได้ทุกอย่าง -----

เพราะฉะนั้นกฎหมายลูกนะครับก็เรียนกรรมาธิการว่าซึ่งไม่ทราบใครร่างกฎหมายลูกในอนาคตที่จะเกิดขึ้นนี้นะครับ เพราะสภาพปฏิรูปนี้ก็อีก ๒ เดือนก็คงจะมีโอกาสร่างน้อยแต่อย่างไรก็ตามก็คงจะมีสภาขับเคลื่อนได้มาร่างให้เป็นไปตามนี้ได้อย่างแน่นอนครับ ต้องทำให้พรรคการเมืองเป็นพรรคของประชาชนไม่ควรเน้นตัวผู้นำ เป็นข้อความที่ดีมาก พรรคการเมืองต้องก้าวข้ามความเป็นบริษัทส่วนตัว เขียนไว้ดีเหลือเกินตรงนี้ ผมก็ฝากศาสตราจารย์ ดอกเตอร์สมบัติ และกรรมาธิการว่าเราผลักดันอย่างไรให้กฎหมายตรงนี้ออกมาและทำอย่างไร

และอีกเรื่องหนึ่งนะครับ ในเรื่องการได้มาซึ่ง ส.ส. แล้วก็มีข้อความว่าเรื่องซื้อสิทธิขายเสียงต้องทำให้ได้ อันนี้ก็อยู่ที่กฎหมายอีกก็ขอฝากผู้ที่จะร่างรัฐธรรมนูญต่อไปว่าทั้งคนซื้อสิทธิทั้งคนขายเสียงคงต้องเอาให้มีโทษเรียกว่าเต็มทีหน่อย ยาแรงสักนิดหนึ่งถ้าไม่เช่นนั้นไม่หลาบไม่จำนะครับ เช่นว่าคนที่ซื้อสิทธิแล้วชัดเจน หลักฐานนะครับผมว่าหยุดการเมืองไปเลยครับ ตลอดชีวิตได้ไหม กฎหมายที่ออกมา แล้วก็อีกข้อหนึ่งที่ผมชอบใจและอภิปรายกันมากก็คือเรื่องทายาททางการเมือง อันนี้ผมสนับสนุนอย่างยิ่งคือผมเองก็อยู่กับการเมืองมาตั้งแต่รุ่นปู่ รุ่นพ่อ จนทุกวันนี้ผมก็สนใจการเมือง เรียนรัฐศาสตรมหาวิทาลัยบางแห่ง ปริญญาโทยังไม่จบครับ แล้วผมก็สนใจหลายปีแล้วก็เลยรู้ว่าการเมืองคืออะไร รู้จักนักปรัชญาทางการเมืองนะครับ เราทำอย่างไรตรงนี้ ผู้ซื้อเสียงและผู้ขายสิทธิก็เหมือนกันลงโทษให้หนักนะครับ เพราะฉะนั้นการพัฒนาทางการเมืองต่าง ๆ เหล่านี้คงต้องอาศัยพระราชาบัญญัติผมว่าเป็นเรื่องสำคัญนะครับ ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีการกำหนดอายุหรืออะไรต่อมิอะไรนี้ก็ดีแล้วครับ แล้วอีกสิ่งหนึ่งที่หลุดไปคือเรื่องกลุ่มการเมือง ที่จริงใจผมอยากให้สมัครอิสระด้วยซ้ำไปครับ แต่ว่าดูแล้วในเอกสารนี้ไม่มี แต่ก็มีเหตุผลอธิบายว่าถ้าเป็นกลุ่มการเมือง ถ้าเป็นบุคคลอีกหน่อยก็ดึงเข้ามา แล้วก็มันมีนี่กันก็จะทำให้ยุ่งแล้วพรรคการเมืองไม่เข้มแข็ง ด้วยเหตุด้วยผลที่ผมอ่านแล้วผมก็ต้องยอมว่าควรจะพัฒนาพรรคการเมืองให้เข้มแข็งต่อไปนะครับ แต่นั่นละพรรคการเมืองที่ดี พรรคการเมืองที่มีคุณภาพ พรรคการเมืองที่ให้ความสุขแก่พี่น้องประชาชนเป็นสิ่งต้องทำ ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องออกกฎหมายลูกเพื่อทำตรงนี้ให้สำเร็จ ขอขอบคุณท่านประธานครับ

นางสาวทัศนาศุ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ค่ะ
ขอบคุณมากค่ะ แล้วก็อีก ๖ ท่านสุดท้ายที่อภิปรายในวันนี้คะ มีท่านชาลี เจริญสุข
ท่านจีระรัตน์ นพวงศ์ ณ อยุธยา ท่านวสันต์ ภัยหลิกสิทธิ์ ท่านศักดิ์ ศิริวิริยะไพบูลย์
ท่านอาจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ แล้วก็ท่านศาสตราจารย์พิเศษกิติพงศ์ อุรพีพัฒนพงศ์
ต่อไปขอเชิญท่านชาลี เจริญสุข ค่ะ

นายชาลี เจริญสุข : กราบเรียนท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติที่เคารพครับ
ผม ชาลี เจริญสุข สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ จากจังหวัดฉะเชิงเทรา ก็ในส่วนขอในเนื้อหา
รายละเอียดของรายงานนะครับก็ค่อนข้างสมบูรณ์ แต่ว่าอยากจะเพิ่มเติมบางเรื่องนะครับ
ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญแล้วก็จะตรงประเด็นในเรื่องของการที่เราปฏิรูปกันนะครับ ก็เห็นด้วย
หลาย ๆ ท่านนะครับ อย่างท่าน สปช. วรวิทย์ ที่บอกว่าอยากให้มีการตรวจสอบประวัติ
ก่อนเข้ามาสู่ตำแหน่ง ๑ ปีใช่ไหมครับ ในการที่จะบอกว่าห้ามทำบุญ ให้ทำบุญนอกเขต
จริง ๆ ผมอยากจะเสนอว่าต้นเหตุของการทุจริตคอร์รัปชันมันมาจากการที่ความไม่สมดุล
ของการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ก็อย่างเช่นทำอะไรผิดธรรมชาติไปหมดนะครับ
อย่างเช่นวันนี้เงินเดือนของ ส.ส. เท่าที่ทราบก็ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่พอเข้าไป
ในตำแหน่ง ปรากฏว่าการช่วยงานก็เป็นหนึ่งในเหตุผลที่ทำไมถึงไม่สมเหตุผล เพราะว่า
คนเป็น ส.ส. เมื่อไปช่วยงานเยอะ ๆ เงินเดือนย่อมไม่พอครับ ใช่ไหมครับ เพราะว่าเราเคยได้ยิน
หลายคนก็พูดกันว่าเงินเดือน ส.ส. ๑๐๐,๐๐๐ กว่าบาท แต่ช่วยงาน ๓๐๐,๐๐๐ บาท -----

ผมถามว่าแล้วทำไมอยากมาเป็น ส.ส. กันจังเลย อยากเข้ามาตำแหน่งกันจังเลย แสดงว่าต้องมีรายได้ทางอื่น อันนี้แค่เราฟังผ่าน ๆ เรารู้แล้วแสดงว่าในแวดวงการเมืองมันมีอะไรที่จะต้องเกี่ยวกับทุจริตคอร์รัปชันแน่ ผมเสนอเพิ่มเติมเลยนะครับท่านวรวิทย์ อยากให้ทำแบบประเทศญี่ปุ่นเมื่อได้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ว่าจะเป็น ส.ส. ส.ว. คือไม่ต้องใส่ซองบอกไปประกาศเขียนเป็นกฎหมาย เป็นพระราชบัญญัติเลยครับประชาชนเขาจะารู้เชิญ ส.ส. มานี้ เพราะว่าถ้า ส.ส. ไปยื่นเงินให้สมมุติว่าเขาช่วยงานกัน ๕๐๐ บาท ไปยื่นให้ ๑,๐๐๐ บาท ก็ยังเฉย ๆ ไซ้ไหม ถ้าใส่ไปสัก ๕,๐๐๐ บาท ถามว่าบ้านนั้นทั้งบ้านโดนชื่อเสียงล่งหน้าไซ้ไหมครับ อันนี้ถามว่าแล้วเงินเดือน ๑๐๐,๐๐๐ บาทจะพอไหมครับสำหรับการช่วยงาน ไม่พอแล้วเขาเอาเงินมาจากไหน ผมก็ถามแค่นี้ เพราะฉะนั้นต้องตราเป็นกฎหมายแล้วครับว่านี่คือ ผมจะเสริมท่านเพราะว่าอยากให้เข้มข้น มีคนถามว่าปฏิรูปครั้งนี้แล้วจะไม่มีคอร์รัปชันไซ้ไหม ผมไม่อยากให้มีคอร์รัปชันแล้วจะทำอย่างไร ในรัฐธรรมนูญอาจจะไม่ได้บ่งบอกว่าจะไม่มี แต่กฎหมายลูกเราต้องไปทำให้ได้ไซ้ไหมครับ

ประการต่อมาครับ นอกจากเรื่องของการประกาศเป็นกฎหมายแล้วรัฐ ส.ส. หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือรัฐมนตรีไม่ควรไปอุปถัมภ์แบบนี้ ไม่ควรไปชื่อเสียงล่งหน้าแบบนี้ตลอด ๔ ปีเต็ม หรือตลอดไป ที่คิดจะอยู่วงการเมืองไม่ต้องหอรอกครับ คุณไปทำหน้าที่ในสภาให้ดีก็แล้วกันเหมือนกับที่เรามาทำแบบนี้ เรา ๑. ไม่มีงบประมาณติดตัวแล้วก็ไม่ต้องไปเป็นแบบสภานักการเมือง เรามาสภาวิชาการ

ฉะนั้นประการต่อมาคือนอกจากเรื่องของฝืนธรรมชาติ เรื่องของพวกนี้แล้วครับ บางคนบอกไม่ได้วัฒนธรรมติดหนี้เขาต้องไปใช้หนี้ ถ้าติดหนี้กันผมมองอย่างนี้ว่ามันมีวิธีการที่จะไปใช้หนี้ คนอื่นก็ไปใช้หนี้กันสิครับ จะมาเปิดเผยกันอย่างนี้ ยื่นซองกันแบบนี้ แล้วก็ไปเลี้ยงหัวคะแนนกันแบบว่ามีการเลือกตั้งท้องถิ่นที่หนึ่งก็มารับเงินจากนี้ละครับ นักการเมืองใหญ่ไปแล้วเงินเดือนที่ไหนมันจะพอละครับ ก็ติดหนี้ ก็พูดง่าย ๆ ว่าติดลบ ๆ สุดท้ายก็ต้องขายตัว ไม่ขายตัว ต่อมาผมก็จะพูดถึงเรื่องงบประมาณติดตัว ส.ส. ผมมั่นใจว่าทุกคนไม่อยากที่จะคอร์รัปชันหอรอก แต่พอมีงบประมาณแล้วมันเหมือนกับมีคนมาเสนอท่าน ส.ส. มีงบติดตัว ๔๐ ล้านบาทนะ ผมอยากได้โครงการนี้ ท่านเอาไปเลย ๒๐ ล้านบาท ๓๐ ล้านบาท แล้วถ้าเกิดมันเป็นอย่างนี้แล้วจะให้มีงบติดตัวไว้ทำไม ก็ตัดไปสิครับ ท่านวรวิทย์ช่วยตามเรื่องนี้หน่อยนะครับ ตามให้ถึงที่สุดนี่คือการปฏิรูปจะเหมือนประเทศ

ที่เจริญแล้วครับ เพราะวันนี้เรามายึดติดที่ต้นแบบก็คือตรงหัว หัวก็คือรัฐธรรมนูญ แต่พอกฎหมายลูกมาไม่แตะเลย กลัว กลัวเสียประเพณี เสียโน่น เสียนี้ สุดท้ายแล้วก็เสียไปทุกเรื่องเลย ก็ฝากไว้นะครับว่าด้วยเวลาที่จำกัดนี้อยากจะพูดเยอะกว่านี้ แต่ว่าเอาไว้โอกาสหน้าเป็นกำลังใจครับ ให้ทำให้ที่ สุดเลยเพื่อปลดใน เรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน ขอขอบคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ค่ะ
ต่อไปขอเชิญท่านจิระรัตน์ นพวงศ์ ณ อยุธยา ค่ะ

นายจิระรัตน์ นพวงศ์ ณ อยุธยา : ท่านประธานที่เคารพ ผม นายจิระรัตน์ นพวงศ์ ณ อยุธยา สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ลำดับที่ ๓๙ ผมขออภิปรายเกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูปสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งผมต้องขอชื่นชมและขอขอบคุณคณะกรรมการเสนอขอปฏิรูปหน่วยงานนี้ อ่านดูชัดเจนครับ แสดงว่าท่านได้ศึกษาลงไป ในรายละเอียด แล้วก็เข้าใจถึงปัญหา รวมทั้งได้เสนอการปฏิรูปที่มีความชัดเจนและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งครับ ผมอยากกราบเรียนท่านประธานว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนั้นเป็นหน่วยงานที่นับได้ว่ามีความสำคัญมาก หน่วยงานหนึ่งที่จะตรวจสอบเกี่ยวกับเงินและทรัพย์สินของแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นสากล อย่างของประเทศที่ปกครองในระบอบรัฐสภา สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนั้นก็ทำหน้าที่ที่จะ โดยจริง ๆ แล้วก็คือตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐไม่ว่าส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น -----

ซึ่งเมื่อตรวจสอบแล้วก็จะมารายงานต่อสภาว่าการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลเป็นไปตามงบประมาณรายจ่าย พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมหรือไม่ มีข้อบกพร่องอย่างไร มีการเสียหายทุจริตอย่างไรบ้าง ซึ่งการรายงานผลอันนี้และการตรวจสอบมันก็จะมิในเรื่องที่เกี่ยวกับเมื่อตรวจพบพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าเป็นการทุจริต หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบก็จะต้องมีหน้าที่เกิดขึ้นคือส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีครับโดยปัจจุบันนี้ แต่คณะกรรมการเห็นความสำคัญตรงนี้อย่างยิ่ง คือเรื่องที่เกิดขึ้นจริง ๆ มันไม่ได้ผลท่านครับ เพราะว่าเราส่งพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนไปตรวจสอบเบื้องต้น ใช้เวลา ๓๐ วัน เสร็จแล้วก็ส่งไป ป.ป.ช. ซึ่ง ป.ป.ช. ต้องยอมรับว่างานนั้นล้นมือมากนะครับ เพราะฉะนั้นผลการตรวจสอบของ สตง. คนที่เขาู้จริง ๆ เขาจะไม่ค่อยกลัวหรอกครับ เพราะมันนานเหลือเกินกว่าจะดำเนินการ ป.ป.ช. ก็ต้องไปเริ่มต้นใหม่ แล้วก็งานก็เยอะ บางคนเกษียณไปแล้ว บางคนเสียชีวิตไปแล้วก็มีครับ เพราะฉะนั้นกว่าจะได้เห็นผลแล้วก็เป็นการป้องปรามการทุจริต มันไม่ได้ผล เพราะฉะนั้นการที่เสนอปฏิรูปว่าสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินนั้นทำหน้าที่ในการไต่สวนเรื่อง แล้วก็ส่งให้พนักงานอัยการดำเนินคดีได้เลยไม่ต้องส่งไป ป.ป.ช. เป็นเรื่องที่ตรงจุดที่สุดครับ เพราะว่าผมอยากจะเรียนว่าเรื่องที่ สตง. ตรวจพบมันเป็นเรื่องเกี่ยวกับพยานเอกสารทั้งนั้นดินไม่ออกหรอกครับ ๙๕ เปอร์เซนต์ พยานบุคคลก็มีสืบประกอบเอกสารเท่านั้นเองว่าทำได้ทำเอกสารนี้ขึ้นมาหรือไม่ อะไร ในทางบัญชีมันชัดเจน ค่อนข้างชัดเจนมากผมอยากเรียนอย่างนั้น เพราะฉะนั้นการที่จะให้ สตง. นั้นมีอำนาจไต่สวนแล้วก็ส่งพนักงานอัยการฟ้องคดีได้เลยอันนี้เป็นประโยชน์มากครับ

แล้วอีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องทางแพ่ง ทางแพ่งเกิดความเสียหาย สตง. ที่ทำอยู่ปัจจุบันก็จะแจ้งไปยังหน่วยรับตรวจให้ดำเนินการในฐานะเป็นเจ้าของงบประมาณผู้เสียหาย แต่มันช้ามากครับ แล้วก็ส่วนใหญ่ก็จะช่วยกัน เพราะฉะนั้นการปฏิรูปที่เสนอที่คณะกรรมการสิทธิการเสนอคือให้ สตง. นั้นสามารถติดตามเอาคืนซึ่งทรัพย์สินของแผ่นดินเป็นหน้าที่และมีอำนาจทำได้เลย อันนี้จะเป็นประโยชน์มากครับ เหมือนกับที่เราพูดว่าทรัพย์สินของแผ่นดินนั้นตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ถูกต้องครับ

อีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องวินัยงบประมาณการคลังและโทษปรับทางปกครอง อันนี้ สตง. ก็มีหน้าที่ในการตรวจสอบและนำขึ้นฟ้องต่อศาลปกครองแผนกวินัยงบประมาณการคลังที่อาจจะเกิดมีขึ้นตามรัฐธรรมนูญ อันนี้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งครับ ผมขอสนับสนุน

ที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งผมขอเรียนว่าเกี่ยวกับการสรรหาคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนั้นในเรื่องที่เสนอมาในการปฏิรูปนั้นคณะกรรมการสรรหาที่มีหลากหลายมากครับ ซึ่งเป็นเรื่องดีครับ แต่เดิมจะเป็นองค์กรของฝ่ายตุลาการเป็นส่วนใหญ่ เดี่ยวผมขอนิดเดียวครับ อันนี้ก็ทำให้สามารถได้บุคลากรที่มีคุณภาพหลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน

และอีกนิดเดียวครับ องค์กรประกอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินนั้นมี ๗ คนประกอบด้วย บุคคลที่มีความชำนาญและประสบการณ์นี้ข้อ ๑ ข้อเดียวครับ ด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ๒ คน อันนี้ผมขอบพระคุณจริง ๆ ครับ ซึ่งในเรื่องจริง ๆ ในปัจจุบันนี้คณะปัจจุบันนี้ไม่มี สตง. หรือตรวจเงินแผ่นดินอยู่ในคณะเลยสักคนเดียว ทั้งที่กฎหมายก็เขียนไว้ ซึ่งทำให้ต้องมาเริ่มต้นศึกษากันใหม่ก็เสียเวลาไปเยอะ ถ้ามีคนเก่าอยู่บ้างก็จะเป็นประโยชน์ครับ แล้วก็การที่จะมีคนเก่าอยู่บ้างก็กราบเรียนผ่านท่านประธานว่า ขอให้คณะกรรมการได้ผลักดันกฎหมายลูกเขียนให้ชัดเจนนะครับ ซึ่งแต่เดิมบอกว่าผู้มีชำนาญด้านการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าฯ ก็ถือว่าชำนาญการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งความจริงไม่ถูกต้องไปเปิดดูกฎหมายลูกสิครับ หน้าทีนั้นมันมีมากมายเหลือเกินนอกเหนือจากปกติหรือพูดให้ชัดเจนตรง ๆ ก็คือควรจะเป็นคนที่เข้าราชการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือเคยเป็นอะไรอย่างนี้ก็จะช่วยเรื่องนี้ได้มากครับ ขอกราบขอบคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอพระคุณค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านวสันต์ ภัยหลิกกี้ ค่ะ

นายวสันต์ ภัยหลิกกี้ : กราบเรียนท่านประธานสภาและเพื่อนสมาชิกครับ
ก่อนอื่นต้องขอขอบพระคุณท่านคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองที่นำเสนอรายงาน
ได้อย่างกว้างขวาง แล้วก็ครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ผมคิดว่าเรื่องการปฏิรูปการเข้าสู่
อำนาจและระบบพรรคการเมืองเป็นโจทย์ใหญ่แล้วก็เป็นเรื่องที่สำคัญ โดยเฉพาะโจทย์
ที่บอกว่าทำอย่างไรเราถึงจะได้พรรคการเมืองที่เป็นพรรคการเมืองของประชาชน
ไม่ใช่พรรคการเมืองของนายทุนที่สามารถสั่งซ้ายหัน ขวาหันได้ทุกอย่าง แล้วเราก็ต้องการเห็น
ผู้แทนของพรรคการเมืองเป็นผู้แทนราษฎรจริง ๆ ไม่ใช่ผู้แทนของนายทุนพรรค การปฏิรูป
การคัดคนดีเข้าสู่สภาเป็นเรื่องที่สำคัญ ผมคิดว่าเราคงจะต้องส่งเสริมให้คนดี คนที่มีฝีมือได้มี
โอกาสเข้าสู่การเมือง แล้วก็ทำหน้าที่รับใช้ประชาชนมากขึ้น การเมืองควรจะเป็นเรื่องของ
การที่อาสาเข้ามาดูแลพี่น้องประชาชน ดูแลความทุกข์ยากของคนส่วนใหญ่ ไม่ใช่การเมือง
เป็นเรื่องผลประโยชน์หรือว่าการที่ลงทุนแล้วก็เข้ามาถอนทุนคืน ผมเห็นด้วยกับข้อเสนอที่จะ
ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งแสดงบัญชีการเสียภาษีย้อนหลัง ๕ ปี ผมคิดว่าถ้าเราใช้ข้อมูลตรงนี้
ตรวจสอบกับการแสดงบัญชีทรัพย์สินเราคงจะเห็นนักการเมืองหน้าใหม่ ๆ ได้เข้ามาใน
วงการเมืองมากขึ้น ผมคิดว่านักการเมืองที่เลื้อยภาษีหรือว่าร่ำรวยผิดปกติคงจะถูกกรองหรือ
ว่าคงจะถูกกันออกไปได้ไม่น้อยทีเดียวครับ ผมเห็นด้วยกับข้อเสนอที่จะให้มีการลงโทษ
ผู้ทุจริตการเลือกตั้งอย่างเข้มข้นแล้วก็รุนแรง คนซื้อสิทธิและคนขายเสียงควรจะต้อง
ถูกลงโทษ เห็นด้วยที่จะให้ใบแดงกับผู้ทุจริตหรือว่าเพิกถอนสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง
ไปตลอดชีวิต ถ้าหากว่าโครงการเลือกตั้งก็อย่าได้หวังว่าจะได้กลับมา ผมคิดว่าควรจะต้องใช้ไม้แข็ง
ควรจะต้องลงโทษกันอย่างรุนแรง เห็นด้วยกับการเพิ่มช่องทางในการตรวจสอบและ
ถอดถอนนักการเมืองให้ภาคประชาชนสามารถดำเนินการฟ้องร้องและถอดถอนนักการเมือง
ที่ทุจริตได้โดยตรง ในเรื่องการปฏิรูปการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนก็เห็นด้วยว่าต้องให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะได้โดยสะดวก
และรวดเร็ว เพื่อที่ว่าประชาชนจะได้ช่วยเป็นหูเป็นตา ช่วยกันสอดส่องแล้วก็ทำให้การเมือง
สะอาดขึ้น การแก้ไข พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ซึ่งมีมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นเรื่อง
ที่จำเป็นจะต้องทำ และผมเห็นด้วยว่าควรจะให้สำนักงานข้อมูลข่าวสารทางราชการย้ายมา

สังกัดองค์กรที่จะมีการควบรวมกันระหว่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้ตรวจการแผ่นดินด้วยนะครับ เพื่อที่ว่าสำนักงานแห่งนี้จะได้มีความเป็นอิสระ แล้วก็จะได้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มากขึ้น เนื่องจากว่าสังกัดเดิม ผมคิดว่าเป็นปัญหา ยังไม่สามารถที่จะทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างรวดเร็วแล้วก็สะดวกเพียงพอ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระผมเห็นด้วยกับ ข้อเสนอในการปฏิรูป ป.ป.ช. ซึ่งมีข้อเสนอแล้วก็รายละเอียดมากมาย เห็นด้วยกับการรวม ป.ป.ท. เข้ากับ ป.ป.ช. โดยที่ให้แบ่งออกเป็น ๒ แห่งด้วยกันภายใน เพียงแต่แห่งแรกผมคิดว่า อยากจะให้ป็นนักรการเมืองและข้าราชการระดับสูงคือระดับ ๑๐ ขึ้นไป ระดับอธิบดี ระดับปลัดกระทรวงนะครับ เพื่อที่จะให้ ป.ป.ช. เดิมนี้ นะครับ จับปลาตัวใหญ่ให้ได้ แล้วก็ มีโฟกัส (Focus) ในการทำงานปราบปรามการทุจริต ในขณะแห่งที่ ๒ นี้ควรจะเป็นระดับ ๑๐ ลงมานะครับ เน้นไปที่ข้าราชการ การรวม ป.ป.ท. กับ ป.ป.ช. เข้าด้วยกันผมคิดว่า จะแก้ปัญหาในเรื่องของขอบเขตอำนาจแล้วก็เรื่องการประสานงานระหว่าง ๒ หน่วยงาน จากข้อมูลที่กรรมการส่งมาให้พวกเราดู นะครับ ก็คงเห็นว่า มีปัญหาในเรื่อง การประสานงาน แล้วก็มีการตีกลับกันไปมาอยู่บ่อย ๆ นะครับ การรวมกันก็จะช่วยให้งาน ป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สุดท้ายผมคิดว่าข้อเสนอต่าง ๆ เป็นข้อเสนอที่ดีแล้วก็สะท้อนปัญหาต่าง ๆ ได้ดี สิ่งที่เราคงอยากเห็นก็คือการนำไปสู่การปฏิบัติแล้วก็ก่อให้เกิดผลทางการปฏิบัติ ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนาศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านศักดิ์ดา ศรีวิริยะไพบูลย์ ค่ะ

นายศักดิ์ดา ศรีวิริยะไพบูลย์ : ขอบพระคุณท่านประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติครับ กระผม นายศักดิ์ดา ศรีวิริยะไพบูลย์ ก่อนอื่นก็ต้องขอขอบคุณท่านกรรมการปฏิรูปการเมือง ต้องเรียนว่าประเด็นที่ท่านทำทั้งหมดทุกประเด็นนี้เป็นประเด็นหัวใจที่เป็นปัญหาทั้งสิ้นเลย แล้วก็ท่านทำงานหนักมากนะครับ เพราะว่าท่านรับเอาคนเดียวหลายเรื่องมากเลย แล้วก็เป็นเรื่องใหญ่ ๆ ที่มีปัญหาทั้งสิ้น ผมเองจะมาขออนุญาตใช้ประสบการณ์ในส่วน ของที่เคยทำงานการเมืองในการลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภามาให้ข้อมูลท่านสักนิดหนึ่ง ในการที่จะแม้ว่าหลาย ๆ ท่านผมเชื่อว่าในประเทศไทยมีหลายท่านที่มีคุณสมบัติ มีความรู้ ความสามารถ มีอุดมการณ์ มีความตั้งใจที่จะทำเพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ ของประชาชน แต่การเข้าสู่ในวงการการเมือง ไม่ว่าจะ ส.ส. ส.ว. ก็ดี ไม่ได้ง่ายอย่างที่คิด นอกจากท่านจะต้องมีอุดมการณ์แล้วในส่วนที่ผ่านมาสี่ปีที่ผ่านมาสิ่งที่เป็นปัญหามาก ๆ ก็คือว่า ถ้าท่านไม่มีเงินโอกาสที่ท่านได้รับการเลือกตั้งนี้ยากมาก นี่ที่ผมพูดไม่ใช่หมายถึงชื่อเสียงนะครับ เอาแค่ท่านจะไปทำโปสเตอร์ติด มีรถแห่หรืออะไรก็ตามที่จะทำตามกรอบที่ กกต. ให้ ก็ยังเป็นปัญหาที่จะต้องใช้เงินทอง นี่ก็เป็นประเด็นหนึ่งที่จะทำให้คนดี ๆ คนที่มีความรู้ ความสามารถ คนที่มีใจที่จะทำเพื่อประเทศชาติ ประชาชน ไม่สามารถเข้ามาสู่ได้ สิ่งนี้จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่ผมคิดว่าวันนี้ผมขอเสนอผ่านท่านประธานไปสู่กรรมการว่า ถ้าท่านได้มีโอกาสผลักดันกฎหมายลูกหรืออย่างไรก็ตามนี้ ในเรื่องของการทำอย่างไรให้คน ที่มีความรู้ ความสามารถ มีจิตใจที่เสียสละ แล้วก็มีความสามารถได้มีโอกาส นั่นก็คือการทำอย่างไร ให้เขามีโอกาสเท่าเทียมกันกับคนที่เขามีฐานะนะครับ นั่นคือการเลือกตั้ง การติดป้ายโปสเตอร์ การจัดรถแห่ หรือการทำอะไรนี้ จริง ๆ แล้วในส่วนนี้ผมคิดว่าในส่วนของคณะกรรมการ การเลือกตั้งก็ดี หรือองค์กรที่จะจัดตั้งขึ้นก็ดี ต้องดำเนินการให้ เพื่อให้เท่าเทียมกันทุกคน อันนี้คือประเด็นที่ ๑

ประเด็นที่ ๒ ผมเองจากประสบการณ์ที่เคยลงสมัครรับเลือกตั้งจะเห็นได้ว่า จะมีประเด็นปัญหาหนึ่งก็คือกลุ่มคนบางคนที่หิวกระเป่าแล้วก็เอาเงินมาแล้วก็ใช้เงินซื้อเสียง นี่คือสิ่งที่ปัญหา มาก ๆ เลย เชื่อไหมครับว่าเรื่องของการซื้อเสียงมันเป็นเรื่องแปลกมาก ประชาชนรู้ทั้งจังหวัดนะครับ ว่าใครเป็นคนไปซื้อ ซื้อที่ไหนบ้าง จ่ายเงินให้กับใคร ใครเป็นคนไปจ่าย มีแต่ กกต. เท่านั้นที่ไม่รู้ นะครับ เป็นประสบการณ์ตรงที่เราได้เห็นเลยว่าจริง ๆ แล้วเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่เราบอกว่าการซื้อเสียงนี้เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหา แล้วเป็นความเสียหายอย่างยิ่งของประเทศชาติ แต่ว่า กกต. ไม่สามารถดำเนินการในเรื่องพวกนี้ได้เลย -----

แต่ว่า กกต. กลับไปใช้ประเด็นบางประเด็นในเรื่องราวที่มันไม่ใช่เป็นประเด็นเลยนะครับ ผมเองมีประสบการณ์ซึ่งเจ็บปวดพอสมควร แต่ว่าเนื่องจากเรื่องราวยังไม่จบ สักวันหนึ่งผมจะเล่าให้ฟังในเรื่องนี้ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เดี่ยวผ่านกระบวนการของทางศาลยุติธรรมแล้วเดี่ยวผมจะมาเล่าให้ฟังว่ามันมีอะไรที่เป็นปัญหาอย่างยิ่งในกระบวนการของการพิจารณาของ กกต. ซึ่งสิ่งนี้จึงเป็นสิ่งที่ผมเห็นด้วยอย่างยิ่งที่ท่านได้เขียนในนี้ ก็คือการที่เจ้าหน้าที่เองที่เป็นเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำการโดยไม่สุจริตและอาศัยอำนาจที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ ซึ่งตรงนี้จะปัญหาอย่างยิ่ง สิ่งหนึ่งที่ผมขออีกนิตหนึ่ง ก็คือเรื่องช่องทาง กกต. เอง หรือองค์กรที่เป็นองค์กรอิสระต่าง ๆ สิ่งหนึ่งเขามีอำนาจหน้าที่ แต่เวลาที่เขาทำอะไรที่ใช้อำนาจโดยไม่ถูกต้อง ผลที่กลับมาสู่เขาผมคิดว่ามันน้อยมากที่ผ่านมา แต่ว่าเขาทำลายคนคนหนึ่ง เขามีอำนาจที่ทำลายหรือกลั่นแกล้งคนคนหนึ่งไปทั้งชีวิตนะครับ ทำเหมือนประหารชีวิตเขาเลยนะครับ แต่ว่าสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นกับ กกต. ในสิ่งที่เขาดำเนินการในลักษณะอย่างนี้ ผมยังไม่เห็นว่าจะมีกฎหมายส่วนไหน อย่างไรที่จะไปดำเนินการในส่วนนี้ที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้โดนกลั่นแกล้ง ในสิ่งนี้จึงขอฝากให้ทางคณะกรรมการสิทธิในชุดนี้ช่วยโปรดได้พิจารณาด้วยนะครับว่า เราคงต้องดูทั้ง ๒ ฝ่าย เราบอกว่าเราจะตัดสินผู้ที่โกงการเลือกตั้งอะไรก็ดี แต่ถ้าหากคนที่มีอำนาจอยู่ใช้อำนาจโดยไม่สุจริต ท่านก็ต้องได้รับผลที่กระทำมากกว่าคนที่เขาถูกกลั่นแกล้ง ขอกราบขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนีย์ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอบคุณมากค่ะ ต่อไปขอเชิญท่านศาสตราจารย์วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ค่ะ

นายวิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ ผมสนับสนุนอย่างยิ่งในรายงานทั้งหลาย แต่ผมอยากจะเน้นให้เห็นความเชื่อมโยงและความสำคัญในความเชื่อมโยง ผมให้น้ำหนักไว้ก่อนเลยครับ ท่านประธานครับ ก็คือ สมัชชาพลเมืองครับ สมัชชาพลเมืองนั้นเราต้องให้มีการประชุมระดับชาติ ระดับจังหวัดเป็นประจำทุกปี และสมัชชาพลเมืองจะต้องเป็นที่เชื่อมของเครือข่ายทั้งหลาย ไม่ว่าจะสมัชชาการศึกษา สมัชชาสุขภาพ สมัชชาสภาคนพิการทุกประเภท สตรี และผมอยากให้ความสำคัญมากเป็นที่สุดก็คือสภาเยาวชน คือเราต้องดึงเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในสมัชชาพลเมืองอย่างมาก และแต่ละเครือข่ายก็ควรจะช่วยเหลือเกื้อกูลให้แต่ละเครือข่ายเข้มแข็ง แล้วก็จะได้แพค (Pack) กันทำงาน มันก็เหมือนหน่วยแต่ละเส้นถ้ามามัดรวมกันมันก็มีพลังพอที่จะทำอะไรได้

ที่นี้พอเป็นสมัชชาพลเมือง ท่านประธาน มันก็เชื่อมไปต่อเรื่องพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมือง
เปิดให้กลุ่มภาคประชาชนที่รวมตัวกันหลวม ๆ รวมกลุ่มตั้งพรรคการเมืองได้ง่าย อันนี้ก็จะ
เป็นประโยชน์มากครับ และที่ผมเห็นความสำคัญก็คือเรื่องที่ ๓ ก็คือปาร์ตี้ ลิสต์ (Party list)
ที่คำนึงถึงคะแนนของประชาชนที่มาลง นั้นหมายความว่าถ้าเราเอาปาร์ตี้ ลิสต์แบบที่
คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญเสนอนี้ ห้ามเปลี่ยนแปลงนะครับ ก็คือเอาตามสัดส่วน
คะแนนของปาร์ตี้ ลิสต์ที่ลง ก็จะทำให้ภาคประชาชนมีโอกาส มีตัวแทนเข้าไปอยู่ หรือไปเป็น
ส.ส. ได้มากขึ้นครับ เพราะนั่นหมายความว่าถ้าภาคประชาชนใช้เครือข่ายของตัวเองระดม
สรรพกำลัง สนับสนุนตัวแทนในเครือข่ายของตัวเองลงปาร์ตี้ ลิสต์ได้คะแนนมา ๑ เปอร์เซ็นต์
ก็ได้ ส.ส. เข้าสภา ๔-๕ คนแล้ว ท่านประธาน -----

๗๑

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

นิชฎิกานต์ ๓๖/๑

ถ้าเราทำได้สักเหมือนกรีนพีซ (Greenpeace) สัก ๕ เปอร์เซ็นต์ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ก็มี ส.ส. อยู่ในสภาที่มีพลังพอสมควรครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นการเปิดโอกาสให้มีปาร์ตี้ ลิสต์ ภาคประชาชนเข้าไปได้มากเท่าไร ผมจึงจะถือว่าเป็นการปฏิรูปที่让群众สะอาดเข้าไปได้มากเท่านั้น เพราะฉะนั้นผมจึงสนับสนุนรัฐธรรมนูญที่เอาปาร์ตี้ ลิสต์เข้ามาแบบประเทศเยอรมันที่ให้ทุกคะแนนไม่เสีย ก็เพื่อให้คะแนนของภาคประชาชนไม่เสีย มีโอกาสที่จะเอาตัวแทนเข้าไป อยู่ในสภา เป็นผู้ที่ตรวจสอบนักการเมืองได้มากพอสมควร ท่านประธานก็คิดดูครับ การเลือกตั้งที่ผ่านมา ปาร์ตี้ ลิสต์แบบคุณชวितย์ก็ยังมีพวคนเข้าไปได้ถึง ๔ คน ถ้าภาคพลเมือง ที่ทำงานกันเป็นเครือข่ายรวมกลุ่มไปตั้งพรรคการเมืองส่งตัวแทนเข้าไปของแต่ละเครือข่าย แล้วก็ช่วยสรรพกำลังหาเสียงผมเชื่อว่าไม่มากนักน้อย คงไม่น้อยกว่าของคุณชวितย์ที่จะเข้าไป อยู่ในสภา แล้วท่านลองคิดดู ส.ส. ในสภาที่มีภาคประชาชนที่กลุ่มใหญ่พอสมควรแบ็คอัพ (Backup) มันมีพลังมากพอสมควร ทีนี้ผมก็ขอเชื่อมไปต่อองค์กรอิสระ องค์กรอิสระก็ต้องไม่ทอดทิ้งภาคประชาชน ทำอย่างไรจะทำงานเชื่อมกับเครือข่ายภาคประชาชน ไม่ว่าจะเครือข่าย ปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันหรือเครือข่ายอื่น ๆ ที่ทำงานเกี่ยวข้องในเรื่องเหล่านั้น เพราะฉะนั้นการทำงานเชื่อมกับเครือข่ายภาคประชาชนก็จะทำให้มีหลายเรื่องหลายราวเข้าไป และที่สำคัญขององค์กรอิสระนั้นจะต้องจัดกระบวนการสอบสวนที่รวดเร็วร่วมมือกับอัยการ อย่าแบ่งครับ สอบสวนเสร็จส่งอัยการไม่ต้องครับ ให้อัยการเข้ามามีส่วนร่วมเลยสอบสวน ตั้งแต่แรก ไม่ว่าจะ เป็น ป.ป.ช. ป.ป.ท. สตง. มีส่วนร่วมตั้งแต่แรกเลย เห็นพ้องแล้วว่ามีมูล ก็พ้องเลยครับ เพราะฉะนั้นกรรมการทั้งหลายควรจะเป็นคอมมิชชันเนอร์ (Commissioner) รับผิดชอบไปเลยว่านี่คุณรับผิดชอบสายบริหารการเมือง สายบริหาร อันนี้รับผิดชอบ การเมืองสายนิติบัญญัติ อันนี้สายอะไร แล้วสอบสวนเสร็จมีมูลพ้อง ถ้าสี่เทาก็เข้าที่ประชุมใหญ่ ว่าจะเอาไหม ชัดเจนพ้องเลยครับ อย่างนี้มันจึงจะรวดเร็ว เพราะฉะนั้นผมคิดว่าทำให้ การศึกษาเรื่องสุดท้ายนั้นผมอยากให้เน้นให้เกิดสภาเยาวชนที่แข็งแรงและให้สภาเยาวชน เข้ามามีส่วนหนึ่งของสมัชชาพลเมือง ถ้าเราช่วยกันสร้างสภาเยาวชนและให้เขามาเป็นส่วนหนึ่งของสภาพลเมืองเขาเรียนรู้ด้วยตัวเองครับท่านประธาน แบบผมมีสมัชชาคนตาบอด มีทุกปีครับ เราก็ให้มีสภาเยาวชน ให้เขาเข้ามามีส่วนร่วมจัดประชุมแลกเปลี่ยนแล้วเขาอยาก เข้าประชุมเรื่องอะไรก็เข้าได้ แล้วเขามีเรื่องของเขาเฉพาะเขาก็ถกของเขาไป เขาก็ได้เรียนรู้ จากรุ่นพี่ว่า รุ่นพี่ทำอะไร การเรียนรู้จากประสบการณ์มันมีคุณค่ามากกว่าจากการเรียนรู้

๗๒

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

นิชฎกานต์ ๓๖/๒

จากตัวหนังสือรับท่านประธาน ผมจึงอยากให้มองทุกเรื่องสอดรับกันไปโดยผมให้น้ำหนักอยู่ที่สมัชชาพลเมืองว่าเราจะทำอย่างไรให้เข้มแข็งทั้งในระดับชาติ ระดับจังหวัด แล้วก็เชื่อมเครือข่ายลงไปในกลุ่มต่าง ๆ ผมเชื่อว่าถ้าเราทำได้สำเร็จ ผมว่าเราจะเห็นบ้านเมืองเราเปลี่ยนแปลงอย่างแน่นอนครับ ขอขอบคุณมากครับ

นางสาวทัศนาศนา บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณมากค่ะอาจารย์ ต่อไปอภิปรายท่านสุดท้าย ท่านศาสตราจารย์พิเศษกิติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์ ค่ะ

- ๓๗/๑

๗๓

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

เสาวลักษณ์ ๓๗/๑

ศาสตราจารย์พิเศษกิติพงศ์ อรุณพิพัฒน์พงศ์ : กราบเรียนท่านประธาน ท่านประธานคณะกรรมการ กระผมเห็นรายงานฉบับนี้แล้วก็ดีใจที่ทางกรรมการได้ทำเรื่องที่ยาก และอยากให้เรื่องนี้เป็นจริง ผมมีข้อสังเกต ๒-๓ เรื่องที่อยากจะเพิ่มเติมให้หน้าครับ ผมคิดว่าหน่วยงานอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผมอยากจะกล่าวถึงคดีทุจริตของ ป.ป.ช. ป.ป.ท. และ ป.ปง. ที่มีความสำคัญมาก สิ่งที่สำคัญคือข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานแต่ละอัน ผมไม่แน่ใจว่าเรามีการแชร์ (Share) ร่วมกันหรือเปล่าเพราะข้อมูลข่าวสารเรื่อง ป.ปง. กิติ ป.ป.ช. กิติเป็นเรื่องที่สำคัญมากที่จะรวบรวมข้อมูลข่าวสาร ทรัพย์สิน บัญชีรายชื่อต่าง ๆ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ถ้าไม่เขียนในกฎหมายเปิดเผยไม่ได้ ต้องไปเขียนในกฎหมายพิเศษเพื่อจะแชร์ข้อมูลกันอันนั้นเป็นประการที่ ๑

ประการที่ ๒ ผมว่าสำคัญคือเราพูดถึงเรื่องหลายเรื่องของ ป.ปง. เพิ่มคำตอบแทนพิเศษอะไรต่าง ๆ นานา ผมคิดว่าเรื่องคำตอบแทนพิเศษนี้เป็นเรื่องที่ค่อนข้าง เซนซิทีฟ (Sensitive) มากคือเรื่องที่อ่อนไหว แต่ผมก็คิดว่างานของ ป.ปง. กิติ ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท. กิติ ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน การมีคำตอบแทนพิเศษสำหรับงานพวกนี้ ก็มีความสำคัญมากที่จะต้องพิจารณาด้วยเพราะผมไม่เห็นข้อเสนอของ ป.ป.ช. และ ป.ป.ท. ซึ่งผมรู้ว่าเรื่องนี้ก็ยากแต่ผมคิดว่าต้องไปพิจารณาดูว่าจะมีค่าใช้จ่ายพิเศษเหมือนหน่วยงานอื่น เช่น ดีเอสไอ (DSI) หรือไม่ อย่างไร ต่อมาก็คือเรื่องของการฝึกอบรม อันนี้ผมคิดว่า เป็นเรื่องใหญ่มาก ถ้าเราดูภาพรวมของหน่วยงานด้านนี้เรื่อง ป.ป.ช. กิติ ป.ป.ท. กิติ ป.ปง. กิติ องค์ความรู้ใหม่ ๆ ในโลกธุรกิจ หรือโลกปัจจุบันมันไปไกลมาก การทุจริตมีหลายรูปแบบมาก ความรู้ต่าง ๆ ก็มีความสำคัญ ผมคิดว่าการฝึกอบรมสำคัญมากในการที่จะฝึกอบรมให้หน่วยงานพวกนี้มีความรู้ ผมไม่ได้หมายถึงเปิดหลักสูตรพิเศษนะครับ ผมหมายความว่าต้องมีหน่วยงานกลางที่จัดฝึกอบรมหน่วยงานบุคลากรเป็นพิเศษ เอาผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาสอน ผมคิดว่าสำคัญ

เรื่องหนึ่งที่ผมอยากจะฝากเรื่องของการได้มาของนักการเมืองกิติ การตรวจสอบภาษีของ ป.ป.ช. กิติ หรือ ป.ป.ท. กิติ เราพูดถึงการให้ยื่น ผมได้ขอแปรญัตติ ในรัฐธรรมนูญ แต่ผมไม่แน่ใจว่าจะได้รับการเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญหรือเปล่า ผมแนะนำว่า น่าจะเขียนในกฎหมาย ป.ป.ท. ว่า ควรจะมีการเปรียบเทียบบัญชีรายชื่อทรัพย์สินกับบัญชีภาษีอากรที่ยื่น ซึ่งผมเคยได้อภิปรายไปแล้วว่าน่าจะเป็นหน่วยงานของ สตง. ก็ได้

ป.ป.ช. ก็ได้ ร่วมกับกรมสรรพากรที่จะนำบัญชีทรัพย์สินที่ยื่นโดยนักการเมือง หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ยื่นเปรียบเทียบกับบัญชีรายชื่อทรัพย์สิน และถ้าปรากฏว่าบุคคลเหล่านั้นไม่สามารถพิสูจน์แหล่งที่มาของเงินภาษีได้ ในการซื้อทรัพย์สินได้ก็ให้ประเมินภาษี แล้วก็ตัดสิทธิทางการเมือง และให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ และเมื่อศาลตัดสินว่าหนีภาษีก็ให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ จะ ๕ ปี หรือตลอดชีวิตก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะครับ ผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญเพราะผมไม่แน่ใจว่ารัฐธรรมนูญที่เราแปรญัตติไปมันจะเป็นอย่างไร หรือเขียนไปก็อาจจะไม่ผ่านประชามติก็ได้ ผมก็อยากจะฝากให้เขียนในกฎหมายลูกไว้นะครับ

เรื่องสุดท้ายที่ผมคิดสำคัญมากก็คือว่าในการฝึกอบรม คือเราไม่พูดกันถึงเรื่องบุคลากร ผมคิดว่าเรื่องหนึ่งที่ผมเป็นห่วงอีกอันหนึ่ง ลืมไปครับ ผมขอพูดเรื่อง ปปง. ทำไม ปปง. ต้องแยกเป็นอิสระ ในอดีตที่ ปปง. เคยทำหน้าที่อะไรบ้างอย่างตามคำสั่งของนักการเมือง ไปตรวจสอบคนที่ไม่พึงตรวจสอบ เราจะตรวจสอบ ปปง. ได้อย่างไร เช่นเดียวกับดีเอสไอ ผมกำลังคิดว่าถ้าเราเอา ปปง. มาอยู่เป็นองค์กรอิสระ ดีเอสไอควรจะอยู่หรือเปล่า ผมไม่แน่ใจ ผมเป็นกังวล ถ้าหากว่าจะเพิ่มฐานความผิดผู้เสียภาษีของ ปปง. เพิ่มเรื่องภาษีไปอีกเรื่องหนึ่งนี่วางแตกเลยครับ เพราะแค่นี้ก็ไปข่มขู่เยอะมาก ผมไม่ได้คิดว่าห้าม ปปง. ไปเป็นฐานความผิด ผมว่าต้องดูอย่างระมัดระวังนะครับ ยิ่งเพิ่มอำนาจมากเท่าไรให้กับหน่วยงานของรัฐและไม่มีระบบการตรวจสอบที่ดีนี้ ผมคิดว่าอันตรายกับประชาชนผู้สุจริต พวกที่ไม่สุจริตนี้ท่านจับไม่ได้อยู่แล้วครับ เขาก็จะมาลงกับพวกที่สุจริตนี้ละ อาจจะทำอะไรผิดพลาดบ้าง แต่ถ้าใช้ ปปง. ผมว่าจะแรงไปหน่อย เพราะฉะนั้นผมจึงคิดว่าเรื่อง ปปง. ก็ดี เรื่อง ป.ป.ท. ก็ดี ต้องมีการฝึกอบรม ทั้งด้านวิชาการและทั้งด้านคุณธรรม และจริยธรรมเป็นสำคัญนะครับ ขอบพระคุณครับ

นางสาวทัศนาศุภา บุษบง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) : ขอบพระคุณมากค่ะ ท่านสมาชิกคะ ขณะนี้สมาชิกจำนวน ๑๖ ท่านที่ได้แสดงความประสงค์ที่จะอภิปรายให้ความเห็นการปฏิรูปการเมือง ในวาระการปฏิรูปที่ ๒ : การเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมืองได้อภิปรายครบแล้ว ต่อไปดิฉันขอเชิญท่านประธานกรรมการ ได้กรุณาตอบชี้แจงข้อซักถามหรือข้อความเห็นค่ะ

ศาสตราจารย์สมบัติ อารังธัญวงศ์ (ประธานกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ ก่อนอื่นขอขอบพระคุณท่านสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งพวกเราก็จะนำไปดำเนินการต่อไปนะคะ

ก่อนจะสรุป ผมใคร่ขอแก้ไขความผิดพลาดในเอกสาร พอดีตรวจสอบแล้วก็พบว่าหน้า ๑๙ ข้อ ๔.๑ ที่เป็นข้อเสนอขอให้ใช้การเลือกตั้งแบบสัดส่วนผสม อันนี้เป็นข้อเสนอของอนุกรรมการปฏิรูปกลไกระบบการเลือกตั้ง พอเสนอเข้าไปกรรมการชุดใหญ่แล้วก็ได้อภิปรายถกเถียงกันแล้วก็เห็นว่าระบบการเลือกตั้งนี้มีโอกาสมากที่จะทำให้เกิดรัฐบาลผสมที่อ่อนแอ จะทำให้การแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศทำได้ยาก จะทำให้การดำเนินนโยบายสำคัญของประเทศทำได้ยาก ที่ประชุมของกรรมการชุดใหญ่ก็มีมติว่าให้แก้ไขมาใช้การเลือกตั้งแบบสัดส่วนคู่ขนาน โดยมี ส.ส. เขต ๔๐๐ คน เลือกตั้งไม่เกินเขตละ ๓ คน ใช้หลัก วัน แมน วัน โหวต แล้วก็ ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๑๐๐ คน ใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง ทำนองเดียวหรือใกล้เคียงกับรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ แต่ว่าทางอนุกรรมการได้ส่งเอกสารที่คลาดเคลื่อนไปให้ฝ่ายเลขาฯ เราจะกลับไปแก้ไขให้ถูกต้องตามมติของคณะกรรมการชุดใหญ่ ขอกราบอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

เมื่อสักครู่ท่านอาจารย์กิติพงศ์พูดถึงเรื่อง ปปง. ไว้ อันนี้เราก็ได้เชิญทางเลขาธิการ แล้วก็บุคลากรของ ปปง. มาปรึกษาพูดคุย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องความเป็นอิสระ เพราะเราเห็นว่าหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรงนี้ ถ้าหากว่าฝ่ายการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อใดความโปร่งใสก็จะน้อยแล้วเราก็สอบถามเหมือนกันครับว่าตั้งแต่ตั้งมาเนี่ยยึดทรัพย์ที่ผิดกฎหมายได้สักเท่าไร เพราะว่ามันมีการทุจริตปีหนึ่งประมาณสักแสนกว่าล้านบาทจากการวิจัย ท่านบอกตั้งแต่ตั้งมายึดมาได้หมื่นกว่าล้านบาท ทีนี้ถ้าเทียบกับความผิดที่มีอยู่ในประเทศมันมากเหลือเกิน พวกเราถามกันบอกว่าเจ้ามือหายเถื่อนในแต่ละจังหวัดจะรู้ใหม่นี้ว่าใครเป็นเจ้ามือแล้วตรวจสอบได้ไหม อันนี้ก็เจียบ ๆ ปปง. ถ้าหากว่ากรรมการเป็นอิสระ ใช้งานถูกต้อง

๗๖

สปช. ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ

สิริพร ๓๘/๒

การกระทำทุจริตประพฤติมิชอบในประเทศนี้ทำได้ผลเร็วกว่า ป.ป.ช. ถ้าหากว่าการทำงานมีความโปร่งใสสุจริตและมีความเป็นอิสระ อันนี้จะเป็นเครื่องมือที่ดีมาก เพราะจะทำให้เห็นผลงานรวดเร็วกว่า ป.ป.ช. หรือ ป.ป.ท. อีกมากทีเดียว เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่ทางกรรมาธิการก็จะศึกษาและดำเนินการต่อไป

เพื่อไม่ให้เสียเวลาผมจะไม่ไปกล่าวทบทวนว่าแต่ละท่านให้ความเห็นอะไรไว้บ้าง แต่เรียนทุกท่านว่าความเห็นทั้งหมดของทุกท่านที่นำเสนอมานั้นเราจะไปเรียบเรียงว่าแต่ละประเด็นเกี่ยวกับเรื่องอะไร แล้วก็ให้นำเข้าสู่อนุกรรมาธิการชุดต่าง ๆ ที่ทำการศึกษาแล้วการศึกษาของเราจะถือว่าเป็นการศึกษาแนวทางการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย เพราะส่วนใหญ่ของเราเป็นเรื่องของ พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น เราคงทำมากไปกว่าเรื่องข้อเสนอในลักษณะของแนวทางการศึกษาไม่ได้จนกว่ารัฐธรรมนูญจะเสร็จสิ้นลง

ท้ายที่สุดนี้กระผมและคณะกรรมาธิการปฏิรูปการเมืองทุกคนขอกราบขอบคุณทุกท่านที่ได้ติดตามด้วยความสนใจ แล้วก็ได้ให้คำแนะนำที่มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบคุณมากครับ

นางสาวทัศนาศุ บุญทอง (รองประธานสภาปฏิรูปแห่งชาติ คนที่สอง) :
 ขอบพระคุณมากค่ะ เป็นอันว่าที่ประชุมได้รับทราบแนวทางการดำเนินการของ
 คณะกรรมาธิการปฏิรูปการเมือง วาระปฏิรูปที่ ๒ : การเข้าสู่อำนาจ/ระบบพรรคการเมือง แล้ว
 แล้วก็ได้รับทราบความเห็นพร้อมข้อสังเกต ข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ
 ซึ่งคณะกรรมาธิการจะได้นำไปดำเนินการต่อไปค่ะ เป็นอันจบการพิจารณารายงาน
 การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการปฏิรูปการเมือง วาระปฏิรูปที่ ๒ : การเข้าสู่อำนาจ/
 ระบบพรรคการเมือง ค่ะ ขอขอบคุณคณะกรรมาธิการทุกท่านค่ะ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ค้างพิจารณา ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องที่เสนอใหม่ ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๖ เรื่องอื่น ๆ

ท่านสมาชิกคะ เนื่องจากเวลาการปฏิบัติงานของ สปช. ในการพิจารณา
 แผนปฏิบัติในการปฏิรูปประเทศตามวาระการปฏิรูปต่าง ๆ ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้กำหนด
 ที่จะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาประมาณ ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันพฤษภาคม
 โดยเฉพาะวันนี้เป็นวาระการปฏิรูปของการปฏิรูปการเมืองซึ่งเป็นเรื่องสุดท้ายของการนำเสนอ
 ในวาระแรกนะคะ ดังนั้นเพื่อให้การพิจารณาของสมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติเป็นไป
 อย่างมีประสิทธิภาพ แล้วก็ได้รับความเห็นจากสมาชิกอย่างกว้างขวางที่สุด ทั้งสามารถ
 พิจารณาได้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาที่มีอยู่ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านสมาชิกทุกท่าน
 ได้โปรดอภิปรายอย่างสั้น กระชับ แล้วก็เฉพาะประเด็น ที่ว่าประเด็นที่เพิ่มเติมขึ้นใหม่
 ไม่ปรากฏอยู่ในรายงานที่เคยเสนอมาในครั้งแรก ประเด็นที่ท่านมีความเห็นต่างหรือไม่เห็นด้วย
 กับข้อเสนอที่คณะกรรมาธิการเสนอมา หรือข้อเสนอเพิ่มเติมในเรื่องของตัวชี้วัดความสำเร็จ
 หรือความล้มเหลวในการปฏิรูป จึงใคร่ขอความร่วมมือจากสมาชิกทุกท่านด้วยความเคารพ
 แล้วนอกจากนั้นก็คงจะต้องขอความร่วมมือจากท่านประธานกรรมาธิการ
 แล้วก็คณะกรรมาธิการด้วยทุกชุด ได้กรุณานำเสนออย่างกระชับด้วยเช่นกันค่ะ
 ก็ขอขอบพระคุณอย่างมากเลยนะคะ วันนี้หมดระเบียบวาระแล้ว ขอขอบพระคุณท่านสมาชิก
 ทุกท่านที่ได้อภิปรายอย่างสร้างสรรค์ ดิฉันขอปิดประชุมค่ะ

การประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
ครั้งที่ ๔๕/๒๕๕๘ เป็นพิเศษ
วันจันทร์ที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

รายนามคณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา นางเจนจิตต์ วรนิติโกศล ที่ปรึกษาด้านระบบงานนิติบัญญัติ
นางวัชรวิวรรณ ฝ่ายทอง ผู้อำนวยการสำนักแรงงาน
การประชุมและชวเลข

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

นางฐานิสรา แก้วสฤติย์ ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานชวเลข ๒
นางณิชาพันธ์ ตียามา เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส
สืบทารวจโทหญิง ประทีป รักเมือง เจ้าพนักงานชวเลขอาวุโส

ผู้จัดรายงานการประชุม

นางกนกวรรณ แสงมณี นางสาวสวรรยา วงศ์หมัดทอง
นางสาววาสนา อินตรา นางสาวนิษฐกานต์ วงศ์ปิยะพัฒนา
นางสาวลักษณณ์ เพชรา นางสาวสิริพร ภู น่าน
นางสาวเปมิศา เจริญรักษ์ นางศันสนีย์ ฤทธิ์ประเสริฐศรี
นางสาวศิริรัตน์ สมัครเขตการ นางภาวดี ทองรักษ์
นางสาวอริสา นีรัมย์ นางปิยาพัชร จันทร์ส่อง
นางศิริวรรณ สากลวารีย์ นางสาวอัมพา กันทิโกวิท
นางสะแกวัลย์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์ นางสาวธัญรดา สุจิระวงศ์

ผู้ควบคุมการบันทึกภาพและเสียง

นางสาวพรภิมล ยอดทอง

กลุ่มงานชวเลข ๒

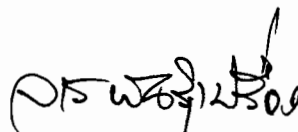
สำนักแรงงานการประชุมและชวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ
(คณะกรรมการยังมีได้ตรวจ และสภายังมิได้รับรอง)

รายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติครั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญกิจการสภาปฏิรูปแห่งชาติยังมีได้ตรวจและสภายังมิได้รับรอง เนื่องจากสภาปฏิรูปแห่งชาติพิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ ตามมาตรา ๓๗ โดยมีมติไม่ให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญ ทำให้สภาปฏิรูปแห่งชาติสิ้นสุดลงตามมาตรา ๓๘ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘

จึงขอบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และขอรับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติครั้งนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภาปฏิรูปแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๒๙ วรรคสอง

(นายจเร พันธุ์เปรื่อง)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่

เลขาธิการสภาปฏิรูปแห่งชาติ

หมายเหตุ ครั้งที่ ๔๑/๒๕๕๘ - ครั้งที่ ๕๓/๒๕๕๘

สำนักรายงานการประชุมและตัวเลข

กลุ่มงานรายงานการประชุม